

**Департамент гуманітарної політики
Вінницької обласної військової адміністрації
Вінницька обласна універсальна наукова бібліотека**

Історія міст і сіл Вінницької області (1932–2022 рр.)

До 90-річчя утворення Вінницької області

Бібліографічний покажчик

Вінниця, 2022

УДК 016:94(477.44)

I-90

Відповідальна за випуск Л. Б. Сенник,
директор Вінницької ОУНБ

Історія міст і сіл Вінницької області (1932–2022 рр.) : до 90-річчя утворення Вінницької області : бібліогр. покажч. / Департамент гуманітар. політики Вінниц. обл. військ. адмін. ; Вінниц. ОУНБ ; уклад.: Н. В. Березюк, О. М. Зелена ; ред. С. В. Лавренюк ; відп. за вип. Л. Б. Сенник. – Вінниця, 2022.

Бібліографічний покажчик присвячений 90-річчю утворення Вінницької області.

У виданні зібрані бібліографічні записи про область, райони, міста та села тощо. Це унікальні та безцінні книги про наш край.

Покажчик розрахований на науковців, краєзнавців, учителів, бібліотечних працівників, студентську та учнівську молодь, а також усіх, хто цікавиться історією нашого народу й хоче пізнати своє минуле.

Зміст

Від укладачів

Калитко Сергій, Кравчук Олександр

Зміни адміністративно-територіального поділу Вінниччини у 1920–2020-х рр.

1. Загальні матеріали про Вінницьку область

1.1. Вінницький район

м. Вінниця

1.2. Гайсинський район

м. Гайсин

1.3. Жмеринський район

м. Жмеринка

1.4. Могилів-Подільський район

м. Могилів-Подільський

1.5. Тульчинський район

м. Тульчин

1.6. Хмільницький район

м. Хмільник

2. Бібліографічні матеріали

Іменний покажчик

Географічний покажчик

Від укладачів

Бібліографічний покажчик «Історія міст і сіл Вінницької області (1932–2022 рр.)» присвячується 90-річчю утворення Вінницької області.

Вінницька область була утворена 27 лютого 1932 року постановою IV позачергової сесії ВУЦВК XII скликання. До її складу увійшла 71 адміністративно-територіальна одиниця: два міста (Вінниця і Бердичів) та 69 районів.

Видання складається з текстової та бібліографічної частин. Його відкриває стаття **«Зміни адміністративно-територіального поділу Вінниччини у 1920–2020-х рр.»** Сергія Калитка, кандидата історичних наук, доцента, члена Національної спілки краєзнавців України, наукового співробітника КЗ «Музей Вінниці», та Олександра Кравчука, кандидата історичних наук, доцента кафедри всесвітньої історії Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Бібліографічна частина покажчика розпочинається розділом **«Загальні матеріали про Вінницьку область»**, далі розділи розміщено за назвами районів: Вінницький, Гайсинський, Жмеринський, Могилів-Подільський, Тульчинський та Хмільницький, у кожному дано коротку довідку про адміністративний центр. А також у межах районів йде поділ на територіальні громади. До покажчика внесено анотовану бібліографічну інформацію про міста – Вінницю, Гайсин, Жмеринку, Могилів-Подільський, Тульчин та Хмільник, а також коротку довідку та бібліографічні матеріали про Вінницьку область.

У межах розділів бібліографічні записи розташовані в хронологічній послідовності.

Користування посібником полегшить допоміжний апарат, який складається з **іменного** та **географічного** покажчиків, де вказані номери відповідних бібліографічних записів.

При підготовці бібліографічного покажчика були використані державні літописи книг, краєзнавчий довідково-бібліографічний апарат, електронні

бази даних Вінницької обласної універсальної наукової бібліотеки, а також мережа «Інтернет».

Бібліографічний опис здійснено згідно з чинними державними стандартами: ДСТУ ГОСТ 7.1-2006 «Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання», ДСТУ 3582:2013 «Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила».

Сподіваємося, що цей бібліографічний покажчик буде корисний науковцям, краєзнавцям, викладачам, студентам, бібліотечним працівникам, усім, хто цікавиться рідним краєм.

Вміщені у видання матеріали здебільшого переглянуто *de visu*. Покажчик не претендує на повноту та всеохопність.

Відбір матеріалу закінчено в жовтні 2022 року.

Відгуки та побажання надсилайте на адресу:

21050, м. Вінниця, вул. Соборна, 73

Вінницька обласна універсальна наукова бібліотека,

відділ краєзнавства

Тел. (0432) 67-34-55,

e-mail: kraev@library.vn.ua

Зміни адміністративно-територіального поділу Вінниччини у 1920–2020-х рр.

Відновлення незалежності України поставило перед суспільством низку проблем, чільне місце серед яких займає адміністративно-територіальний устрій держави.

Внутрішній поділ держави на територіальні одиниці завжди пов'язаний з формуванням структури та функціонуванням органів управління. Територіальний поділ географічно розмежовує, створює просторову основу для діяльності місцевих управлінських установ від чого значною мірою залежить економічний, соціальний і культурний розвиток [1, с. 3].

Успадкований від СРСР адміністративно-територіальний устрій не відповідає завданням розвитку суспільства на засадах демократії, ринкової економіки, створення соціальної держави, як це передбачає Конституція України. Проте його реформування вимагає ознайомлення з історією створення наявних структур. Саме цьому присвячене пропоноване повідомлення, що ґрунтується на матеріалах Вінниччини в сучасних межах за останнє сторіччя.

Витоки нинішнього адміністративно-територіального поділу беруть початок з часу падіння в Російській імперії царського режиму та приходу до влади більшовицької партії.

Попри декларацію про цілковите знищення старого та створення нового суспільного ладу, більшовики, не зважаючи на назву, залишили стару модель унітарного устрою та централізованої системи управління державою. Як відзначає С. Кульчицький, у радянській державі існувала подвійна система влади. Реально країною управляла комуністична партія через створену компартійну вертикаль (центральний – обласний або центральний у союзній республіці – районний комітет – партійна організація на підприємстві). Повноваження цієї вертикалі не мали обмежень. Вона

функціонувала на засадах внутрішньої жорсткої ієрархічної підпорядкованості та контролювала вибори до рад [15, с. 211].

До керівництва установами державної влади – радами, допускалися лише члени компартії, які беззастережно виконували рішення органів своєї партії.

Одним із важливих чинників реформування адміністративно-територіального поділу в радянський період, особливо в перші десятиріччя, було посилення компартійного контролю за місцевими органами влади, відтак і населенням [17, с. 135].

Для широкого загалу зміни пояснювалися прагненням партійно-державного керівництва наблизити управлінський апарат до населення, покращити його діяльність і здешевити утримання. Важливість зміцнення місцевого державного апарату полягала в тому, що він безпосередньо реалізовував політику більшовицького керівництва.

На початку ХХ ст. переважна більшість території сучасної Вінниччини належала до Подільської губернії та поділялася на повіти: Брацлавський, Вінницький, Гайсинський, Літинський, Могилівський, Ольгопільський, Ямпільський. Із 1917 р. центр губернії переміщувався з Кам'янця-Подільського до Вінниці [8, с. 237].

Зміни в адміністративно-територіальному поділі на Поділлі розпочала радянська влада. Ще 15 травня 1919 р. Всеукраїнський центральний виконавчий комітет Рад ухвалив постанову про тимчасове перенесення губернського центру до Вінниці [22, с. 28], яка згодом остаточно утвердилася в цьому статусі.

21 жовтня 1920 р. уряд радянської України – Рада народних комісарів (Раднарком або РНК) видав постанову – «Про порядок зміни кордонів і утворення нових адміністративно-територіальних одиниць» [7]. У 1920 р. Балтський повіт було передано зі складу Подільської губернії до Одеської [20, с. 61].

Загалом 20-ті роки через тимчасовий відхід від політики «воєнного комунізму», спричиненою її банкрутством, а також задля посилення позицій партії серед селянства й неросійських етносів були періодом відносно ліберального розвитку, звичайно, у рамках диктатури пролетаріату. Розподіл юрисдикції між союзним та українським радянським урядами дозволяв останньому формувати адміністративно-територіальний поділ у республіці. На 20-ті роки припадає найбільше пошуків його оптимального варіанта.

6 липня 1921 р. за постановою Всеукраїнського центрального виконавчого комітету (ВУЦВК) у Подільській губернії було створено Жмеринський повіт, до якого увійшли 12 волостей, вилучених із Вінницького, Могилівського та Ямпільського повітів [8, с. 238].

Як зазначає О. Петренко, початком адміністративно-територіальної реформи на Поділлі стала постанова ВУЦВК від 31 січня 1923 р. [19, с. 20]. Зміни спричинила необхідність поліпшити функціонування управлінського апарату, зокрема, виконавчих комітетів повітових рад, партійних комітетів [8, с. 238 ; 12, с. 86].

На території сучасної Вінниччини було ліквідовано Жмеринський, Літинський, Ольгопільський і Ямпільський повіти, замість Брацлавського створено Тульчинський повіт з центром у Тульчині [19, с. 20].

Проте значна площа кожного повіту, велика кількість волостей, що склалися з декількох сіл чи одного великого, нерозвинена інфраструктура, яка утруднювала зв'язок між різними управлінськими ланками, вимагали зміни структури адміністративно-територіального поділу. Для цього було випрацьовано реформу, за якою передбачалася заміна системи губернія – повіт – волость системою округа – район – сільська рада (сільрада) з відповідною передачею управлінських функцій [9].

Реалізація реформи відбувалася з певними відмінностями. Початок було покладено утворенням районів на основі волостей з урахуванням економічного чинника.

Подальшим кроком стало формування округ. За постановою ВУЦВК від 7 березня 1923 р. «Про адміністративно-територіальний поділ Подільської губернії» повіти були ліквідовані й утворені нові одиниці – округи, зокрема, на території сучасної Вінниччини – Вінницьку, Гайсинську, Могилів-Подільську, Тульчинську.

До Вінницької округи увійшли 18 районів: Вахнівський, Вінницький, Вороновицький, Жмеринський, Калинівський, Краснянський, Літинський, Малокутищанський, Межирівський, Немирівський, Обіднянський, Пиківський, Прилуцький, Терешпільський, Тиврівський, Уланівський, Хмільницький, Юзвинський.

До Гайсинської округи увійшли 14 районів: Бершадський, Гайсинський, Гранівський, Дашівський, Зятковецький, Красносільський, Ладжинський, Ольгопільський, Ситковецький, Соболівський, Теплицький, Тернівський, Устянський, Хашуватський.

До Могилів-Подільської округи увійшли 15 районів: Бабчинецький, Барський, Джуринський, Копайгородський, Лучинецький, Могилівський, Мурафський, Мурованокуріловецький, Озаринецький, Станіславчицький, Чернівецький, Шаргородський, Ялтушківський, Ямпільський, Яришівський.

До Тульчинської округи увійшли 13 районів: Брацлавський, Вапнярський, Великокісницький, Кам'янський, Крижопільський, М'ястківський, Ободівський, Піщанський, Томашпільський, Тростянецький, Тульчинський, Чечельницький і Шпиківський.

За постановою ВУЦВК і РНК УСРР від 19 листопада 1924 р. відбулися зміни у складі Гайсинської округи. Був утворений Джулинський район з частини території ліквідованих Красносільського і Устянського районів. Частини ліквідованого Зятковецького району приєднано до Гайсинського, Ладжинського й Теплицького районів.

Постановою ВУЦВК від 12 жовтня 1924 р. у складі УСРР було створено Молдавську АСРР. Частину території автономії становили землі колишнього Балтського й Ольгопільського повітів Подільської губернії.

Зокрема, з Тульчинської округи відійшла більша частина Кам'янського району (з містечками Кам'янка та Рашков) та частина населених пунктів Великокісницького району (Окницька та Грушівська сільради) [8, с. 238–240 ; 19, с. 20–29 ; 22, с. 45].

Створення районів позитивно оцінила VII конференція компартії України, відзначивши, що завдяки цьому з'явилась можливість запровадження однотипової схеми партійних організацій на селі і таким чином посилення їх впливу [22, с. 42, 43].

Реформування адміністративно-територіального устрою радянської України продовжувалося в наступні роки й розглядалося на сесіях ВУЦВК у 1923–1925 рр. Зокрема, 19 лютого 1925 р. сесія ВУЦВК ухвалила рішення про розвиток мережі сільрад [22, с. 45].

28 жовтня 1925 р. замість терміну, що позначав найнижчу категорію міських поселень, – «містечко» запроваджувалася назва «селище міського типу». Станом на жовтень 1925 р. у цьому статусі перебували Бар, Бершадь, Браїлів, Брацлав, Іллінці, Липовець, Літин, Немирів, Томашпіль, Хмільник, Шаргород, Ямпіль. Містами визнавалися Вінниця, Гайсин, Жмеринка, Могилів-Подільський, Тульчин [17, с. 136–137].

Подальші зміни започаткував перехід до триступеневої системи управління: округ – район – сільрада. Про це йшлося в документах IX Всеукраїнського з'їзду Рад, який працював 3–10 травня 1925 р. Конкретизація рішень з'їзду містилася в постанові ВУЦВК від 3 червня 1925 р. «Про ліквідацію губерній й про перехід на триступеневу систему управління» з 1 серпня 1925 р. Губернії скасовувалися та упорядковувалися поділ на округи [22, с. 49–50].

Була ліквідована Гайсинська округа, Хашуватський район якої увійшов до складу Первомайської округи; Гранівський, Теплицький і Тернівський райони – до складу Уманської округи; Гайсинський, Соболівський, Джулинський, Бершадський та Ольгопільський – до складу Тульчинської округи, Ситковецький і Дашівський – до складу Вінницької округи.

Також ліквідовано Великокісницький, Калюський, Малокутищанський, Обіднянський, Озаринецький, Терешпільський, Юзвинський райони.

17 липня 1925 р. Іллінецький та Липовецький райони Бердичівської округи були передані до складу Вінницької округи, а Уланівський район Вінницької округи перейшов до складу Бердичівської. До цієї ж округи належали Козятинський, Махнівський, Плисківський, Погребищенський райони.

В Уманській окрузі, крім Гранівського і Теплицького районів, перебували Ладжинський, Монастирищенський, Оратівський і Цибулівський райони [19, с. 21–22].

На думку В. Шабельникова, реформа адміністративно-територіального устрою фактично була прив'язана до численності партійних організацій і повинна була виключити прояви невдоволення серед населення. На ІХ з'їзді КП(б)У в грудні 1925 р. відзначалося, що найважливіше завдання партії – створення міцних районних центрів як основних ланок державного, адміністративно-господарського й культурного будівництва на селі, розширення свого впливу на маси [22, с. 51–52].

Ю. Лоза вважає триступеневу систему 1925 р. найоптимальнішою для тогочасної радянської України. Компактні округи здебільшого були економічно досить самостійними [16, с. 23].

Політика «коренізації», проголошена компартією на Вінниччині, втілювалася у створення єврейських та польських сільських і селищних рад. У 1931 р. в Тульчинській окрузі діяло 12, у Вінницькій – 7, у Могилів-Подільській – 8 єврейських рад [13, с. 85].

У 1934 р. функціонувало 4 польських сільради в Козятинському районі, 2 – у Тиврівському, по 1 – у Барському, Брацлавському, Махнівському (з 1935 р. – Комсомольському), Турбівському, Хмільницькому районах [5, с. 73].

Наприкінці 1920-х рр. відбулася радикальна зміна у внутрішній політиці СРСР. Боротьба за владу в більшовицькій верхівці, що розпочалася з

відходом В. Леніна від влади внаслідок хвороби й загострилася після його смерті, завершилася перемогою групи генерального секретаря ЦК РКП(б) Й. Сталіна. Нове керівництво остаточно відмовилося від ідеї «світової пролетарської революції» і висунуло нове гасло «побудови соціалізму в одній, окремо взятій країні». Реально це означало пришвидшене перетворення СРСР у сучасне індустріальне суспільство на засадах принципів «воєнного комунізму» – викорінення приватної власності в усіх сферах економіки – промисловості, сільському господарстві, торгівлі. Якщо промисловість відкрито проголошувалася державною власністю, то більшість сільського господарства та торгівлі начебто належали трудящим (селянам) у формі так званих колективних господарств – колгоспів та споживчої кооперації. Насправді діяльність цих структур жорстко контролювалася партійно-державним апаратом, який фактично керував ними, але юридично не відповідав за результати управління й становище колгоспників.

Більшовицька політика щодо селянства прикривалася ідеологемами про необхідність задля створення небаченого в історії людства суспільного ладу суцільної рівності та справедливості перетворення селянина із власника (дрібного буржуа) у трудівника, позбавленого приватної власності на засоби виробництва.

Статус колгоспника мав упосліджений характер. Відсутність права на паспорт унеможливило вільне пересування по країні. Для поїздок необхідно було отримати спеціальну довідку, що видавалася головою сільради на власний розсуд.

Оплата праці в новостворених колективних господарствах була символічною. Люди виживали завдяки підсобним господарствам (0,6 га). У таких умовах здійснення політики колективізації відбувалося методами насильства, масових репресій (розкуркулення, Голодомор, терор наприкінці 30-х рр.). Відсутність економічних стимулів до праці компенсувалося адміністративним примусом, прагненням контролювати трудову діяльність кожного селянина. На селі це здійснювали бригадир і голова колгоспу разом

з головою сільради. Для встановлення жорсткого контролю за колгоспами було запроваджено інституцію уповноважених. Зокрема, у кожний колгосп на час сівби та жнив приїздив представник з району, який обіймав там керівну посаду в будь-якій установі чи організації, в район – із вищої структури. Їхнє завдання полягало в нагляді за здійсненням польових робіт і виконанні хлібоздачі у встановлених державою обсягах.

Загалом, інструментом реалізації політики більшовицького керівництва виступали партійно-державний апарат і структури державної безпеки.

Здійснення колективізації спричинило зміни адміністративно-територіального поділу. Згідно з постановою ВУЦВК і РНК УСРР від 13 червня 1930 р. «Про реорганізацію округ» було розформовано низку округ, зокрема, Тульчинську – з приєднанням території до Вінницької та Уманської округ, Могилів-Подільську – з приєднанням території до Вінницької округи [8, с. 242].

Безпосередньою ланкою, де відбувалося залучення селян до колгоспів, став район. Зацікавленість московського керівництва в успішній реалізації політики на селі, загальне посилення централізованого управління виявились у втручанні в зміни адміністративно-територіального устрою радянської України, що раніше було прерогативою республіканської влади.

Відповідно до постанови ВУЦВК і РНК СРСР від 23 липня 1930 р. «Про ліквідацію округ», ВУЦВК і РНК УСРР 2 вересня 1930 р. видали постанову «Про ліквідацію округ і перехід на двоступеневу систему управління». За новим поділом райони безпосередньо підпорядковувалися центральним органам республіканської влади. Кількість районів зменшувалася [22, с. 85–86].

Прикметно, що компартійна верхівка переслідувала насамперед мету посилення управління та контролю над населенням. При узгодженні змін у Москві Й. Сталін попереджав керівництво УСРР, що воно не впорається з управлінням районами без проміжної ланки [10, с. 10].

На Вінниччині Вінницький район після переходу його території у відання Вінницької міської Ради був ліквідований. Розформовані були також Джуринський і Старомурафський райони з віднесенням їхньої території до складу Шаргородського району, Гранівський – до Гайсинського, Соболівський – до Теплицького, Тернівський – до Джулинського й Ольгопільський – до Бершадського.

Подальше реформування районного поділу відбулося 3 лютого 1931 р. У нашому регіоні ліквідували 12 районів з приєднанням їхньої території до інших: Вапнярський до Томашпільського, Дашівський до Іллінецького, Ладжинський до Уманського і частково до Гайсинського, Лучинецький до Копайгородського, М'ястківський до Крижопільського, Ободівський до Чечельницького, Ситковецький до Немирівського, Турбівський до Липовецького, Чернівецький до Бабчинецького, Шпиківський до Брацлавського, Ялтушківський до Барського, Яришівський до Могилів-Подільського. У червні 1933 р. були відновлені Ситковецький і Шпиківський райони, у лютому 1935 р. – Дашівський, Ободівський, Турбівський, Яришівський та Ольгопільський.

У тогочасному Київському регіоні перебували Козятинський, Махнівський, Монастирищенський, Оратівський, Плисківський, Погребищенський, Теплицький, Уланівський райони [19, с. 24].

Двоступенева система призвела до ослаблення принципу централізму в системі управління через неможливість центральних партійних і державних установ забезпечити своєчасне керівництво великою кількістю районів. Окрім того, територія районів не збігалася з регіональною господарською специфікою. Тому відбулася чергова зміна в адміністративно-територіальному устрої радянської України, що передбачала повернення до триступеневої системи управління: центр – область – район завдяки створенню обласної ланки.

Як відзначають дослідники, зокрема С. Єсюнін, утворення областей слугувало для подолання опору селянства політиці колективізації та сприяло її завершенню [10, с. 11].

9 лютого 1932 р. IV позачергова сесія ВУЦВК XII скликання ухвалила рішення про утворення з 27 лютого 1932 р. п'яти областей, зокрема Вінницької [22, с. 87–89]. Територія області охоплювала терени сучасних Вінницької, а також Хмельницької, окремих районів Житомирської, Черкаської, Одеської [18, с. 183], також Кіровоградської областей.

До складу області увійшли міста обласного підпорядкування Вінниця і Бердичів та райони: Антонінський, Бабанський, Барський, Бершадський, Брацлавський, Волочиський, Вороновицький, Гайсинський, Городоцький, Грицівський, Деражнянський, Джулинський, ім. Держинського (Романівський), Дунаєвецький, Жмеринський, Заславський, Затонський, (Віньковецький), Іллінецький, Калинівський, Козятинський, Кам'янецький, Копайгородський, Крижопільський, Липовецький, Літинський, Любарський, Летичівський, Ляховецький, Монастирищенський, Махнівський, Меджибізький, Михалпільський, Могилівський, Мурованокуриловецький, Немирівський, Новоушицький, Оратівський, Орининський, Піщанський, Плисківський, Погребищенський, Полонський, Проскурівський, Славутський, Смотрицький, Солобківецький, Станіславчицький, Старокостянтинівський, Староушицький, Теофіпільський, Теплицький, Тиврівський, Томашпільський, Тростянецький, Тульчинський, Уланівський, Уманський, Хмільницький, Христинівський, Чемеровецький, Чернівецький, Чечельницький, Чуднівський, Шаргородський, Шепетівський, Юринецький, Ямпільський, Янушпільський, Ярмолинецький.

15 жовтня 1932 р. з Вінницької в Київську область передано райони: Бабанський, Монастирищенський, Оратівський, Плисківський, Погребищенський, Уманський, Христинівський.

4 квітня 1934 р. розформовано Староміську сільраду у зв'язку з приєднанням Старого Міста до Вінниці [19, с. 24].

З міркувань посилення прикордонного режиму 4 травня 1935 р. постановою ЦВК УСРР утворено 6 округів, які охоплювали райони сучасної Хмельниччини, хоча один із них мав назву Могилівський, тому що його центр був у Могилеві-Подільському [18, с. 183–184].

Внаслідок подальших змін, постановами ЦВК УРСР від 4 квітня 1937 р. та Вінницького облвиконкому від 28 квітня 1937 р. відновлено Вінницький район з вилученням відповідних населених пунктів з підпорядкування Вінницької міської ради.

Постановою ЦВК УРСР від 15 жовтня 1937 р. утворено Кам'янець-Подільську й Житомирську області, до яких відійшла значна частина районів тогочасної Вінницької області. Одночасно було ліквідовано округи. З Київської області до Вінницької було передано Монастирищенський, Оратівський, Плисківський та Погребищенський райони.

На теренах Вінницької області перебувало 2 міські ради обласного підпорядкування (Вінницька і Могилів-Подільська) та 42 райони: Барський, Бершадський, Брацлавський, Вінницький, Вороновицький, Гайсинський, Дашівський, Джулинський, Жмеринський, Іллінецький, Калинівський, Козятинський, Комсомольський (колишній Махнівський), Копайгородський, Крижопільський, Липовецький, Літинський, Монастирищенський, Мурованокуриловецький, Немирівський, Ободівський, Ольгопільський, Оратівський, Піщанський, Плисківський, Погребищенський, Ситковецький, Станіславчицький, Теплицький, Тиврівський, Томашпільський, Тростянецький, Тульчинський, Турбівський, Уланівський, Хмільницький, Чернівецький, Чечельницький, Шаргородський, Шпиківський, Ямпільський, Яришівський [19, с. 24–25].

Під час реформування 30-х рр. ХХ ст. відбулася ліквідація національних адміністративно-територіальних одиниць. 23 листопада 1934 р. політбюро ЦК КП(б)У затвердило постанову Вінницького обласного комітету КП(б)У про реорганізацію 18 польських сільрад (у тогочасних межах області) в українські. 20 серпня 1935 р. політбюро ЦК ВКП(б)

вимагало «у зв'язку з масовою засміченістю польськими націоналістами керівницького складу національних польських сільрад (у першу чергу голів і секретарів сільрад) Київському і Вінницькому обкомам спільно з органами НКВС провести чистку як колишніх, так і існуючих польських сільрад від націоналістів та інших антирадянських елементів». 17 грудня 1937 р. політбюро ЦК ВКП(б) у постанові «Про ліквідацію національних районів і сільрад» остаточно поклало край їх існуванню. На її виконання 16 лютого 1938 р. політбюро ЦК КП(б)У ухвалило постанову «Про реорганізацію національних районів та сільрад УРСР у звичайні райони і сільради» [11, с. 258 ; 14, с. 752].

Невідомо з яких причин, ймовірно через низьку виконавчу дисципліну радянської бюрократії, декілька національних сільрад у Вінницькій області суто формально проіснували до середини 1940-х рр. Указами від 15 грудня 1945 р. і 7 вересня 1946 р. Президія Верховної ради УРСР ліквідувала Жабокрицьку, Городківську, Ольгопільську, Копайгородську, Радянську (нині с. Княжа Криниця) національні сільради [2, с. 288].

Серед змін 1930-х рр. варто відзначити підвищення статусу низки територіальних одиниць. Так, у 1938 р. до категорії міст були віднесені Бар і Козятин, а до категорії селищ міського типу – Вапнярка, Гнівань, Калинівка, Крижопіль, Погребище, Рудниця [21, с. 9–10].

В цьому ж році до Вінниці приєднано П'ятничани та Слободу П'ятничанську [3, с. 118].

Після окупації влітку 1941 р. німецькими та румунськими військами Вінницька область в адміністративному плані була поділена на дві частини. Північна частина відійшла до німецької зони окупації в складі Райхкомісаріату Україна, а південна – до румунської – Трансністрії (Задністров'я). Розмежувальна лінія між зонами окупації проходила річками Лядава, Рів і Південний Буг, іноді поділяючи територію районів, розташованих обабіч річок. Тому в документах фігурують однакові назви

окремих районів в обох зонах окупації. З часом частини розділених районів, на території яких не пролягав райцентр, були приєднані до сусідніх районів.

Райхкомісаріат Україна поділявся на генеральні округи, які склалися з крайзгебітів, що охоплювали територію декількох районів, а іноді одного.

Територія Вінницької області входила до складу двох генеральних округ – Волинь і Поділля та Житомир. В окрузі Волинь і Поділля перебували Яришівський та Копайгородський райони в крайзгебіті Вінківці, Барський район – у крайзгебіті Вовковинці.

До генеральної округи Житомир було віднесено райони: Калинівський, Літинський, Уланівський, Хмільницький, що склали крайзгебіт Калинівка; Козятинський, Комсомольський, Погребищенський, Самгородський – крайзгебіт Козятин; Липовецький, Оратівський, Плисківський, Турбівський – крайзгебіт Липовець; Гайсинський, Дашівський, Джулинський, Монастирищенський, Ситковецький, Теплицький – крайзгебіт Гайсин; Вінницький, Вороновицький, Іллінецький, Немирівський – крайзгебіт Вінниця.

Адміністративний поділ Райхкомісаріату Україна мав два рівні: цивільний та військово-адміністративний. Районні, міські та сільські управи були органами обмеженого місцевого самоврядування, якими керувала обласна управа, а крайзгебіткомісаріати, окружні комісаріати були органами військової окупаційної адміністрації.

У 1942 р. межі та кількість районів у крайзгебітах райхкомісаріату було дещо змінено.

Трансїстрія поділялася на повіти, які склалися з районів. Територія Вінницької області була в повітах: Могилівському (райони: Краснянський, Жмеринський, Станіславчицький, Балкський, Копайгородський, Шаргородський, Могилівський, Яришівський); Джугастру (райони: Крижопільський, Томашпільський, Чернівецький, Ямпільський); Тульчинському повіту (Брацлавський, Шпиківський, Тростянецький, Тульчинський райони). До Балтського повіту належали Бершадський,

Чечельницький, Ободівський райони, до Рибницького повіту – Піщанський район.

Після вигнання німецьких та румунських окупантів на території області поновлено передвоєнний адміністративно-територіальний устрій [16, с. 23–24 ; 19, с. 25–26].

У той час вперше здійснено спробу поділу Вінниці на райони. Згідно з указом Президії Верховної Ради УРСР від 7 квітня 1945 р. м. Вінниця поділялася на три міські райони: Ленінський, Свердловський, Кіровський. Цей поділ скасували 11 серпня 1948 р. Відновлений 1972 р. районний поділ на Ленінський, Замостянський, Староміський райони проіснував до 2012 р. [4, с. 654 ; 19, с. 26].

У середині 40-х – на початку 90-х рр. ХХ ст. найзначніші зміни адміністративно-територіального поділу відбувалися на рівні ланок району та сільської ради.

Райони Вінницької області за характером економіки належали до аграрно-промислових. Сільські райони, на думку сучасних дослідників, стали основною територіальною одиницею, яка сприяла соціально-економічному розвитку [2, с. 274]. Всі важелі управління району зосереджувалися в компартійних органах, які спиралися на радянські установи. Зміни структури районного поділу насамперед диктувалися прагненням створення найоптимальнішої системи управління, а також здешевленням утримання адміністративного апарату.

20 березня 1946 р. у складі Вінницької області утворено Джуринський район. 7 січня 1954 р. новоутвореній Черкаській області передано Монастирищенський район Вінницької області [8, с. 245].

Значна зміна районування в сільській місцевості розпочалася в 1957 р. 28 листопада 1957 р. Ольгопільський район був об'єднаний з Чечельницьким і Самгородським – з Козятинським. Тоді ж був ліквідований Станіславчицький район з передачею його території до складу Жмеринського й Копайгородського районів. 21 січня 1959 р. ліквідовано Дашівський,

Ободівський, Ситковецький райони з віднесенням території Дашівського району до складу Гайсинського та Іллінецького районів; Ободівського – до Крижопільського, Тростянецького й Чечельницького; Ситковецького – до Брацлавського, Гайсинського й Іллінецького районів.

10 вересня 1959 р. було ліквідовано Вороновицький район з передачею його території до складу Вінницького й Немирівського районів; Джуринський – до Шаргородського району; Джулинський – до Бершадського і Теплицького районів; Копайгородський – до Барського, Жмеринського і Мурованокуриловецького районів; Турбівський – до Вінницького, Калинівського і Липовецького районів [8, с. 245–246].

На початку 60-х рр. відбулися нові зміни в районуванні сільської місцевості, безпосередньо пов'язані з реформою управління сільським господарством. Вчергове економічні проблеми, а саме – потреба збільшення виробництва сільськогосподарської продукції, намагалися вирішити політичними методами, шляхом адміністрування. У березні 1962 р. було створено територіальні колгоспно-радгоспні управління для керівництва сільськогосподарськими підприємствами, розташованими в декількох районах. Території районів були приведені у відповідність до розмірів управлінь [2, с. 280].

30 грудня 1962 р. Президія Верховної Ради України видала указ «Про укрупнення сільських районів Української РСР», за яким у Вінницькій області кількість районів шляхом об'єднання була зменшена до 13.

Барський район створено шляхом об'єднання Барського й Мурованокуриловецького районів; Бершадський – Бершадського й Чечельницького районів та Будівської, Верхівської, Гордіївської, Малостратіївської, Ободівської, Торканівської й Тростянецької сільрад Тростянецького району; Гайсинський – Гайсинського й Теплицького районів та Білківської, Городоцької, Кальницької, Китайгородської, Копіївської, Купчинецької, Леухівської, Пархомівської, Розсохуватської, Слободищенської й Хрінівської сільрад Іллінецького району; Жмеринський –

Жмеринського та Шаргородського районів; Калинівський – Калинівського й Літинського районів та Бохоницької, Краснянської, Лаврівської, Медвеже-Вушківської, Мізяківсько-Хутірської, Некрасівської, Пироговської, Сосонської, Стадницької, Стрижавської, Тяжлівської, Широкогребельської, Шкуринецької та Якушинецької сільрад Вінницького району; Козятинський – Козятинського й Комсомольського районів; Крижопільський – Крижопільського, Піщанського та Томашпільського районів; Липовецький – Липовецького й Оратівського районів і Козинецької та Сиваковецької сільрад Вінницького району; Бабинської, Варварівської, Василівської, Голиківської, Джупинівської, Жорницької, Красненьківської, Тягунської, Яблуновицької, Якубівської сільрад Іллінецького району; Могилів-Подільський – Могилів-Подільського, Чернівецького та Ямпільського районів.

Немирівський район утворено із територій Немирівського й Тиврівського районів, Великокрушлинецької, Вінницько-Хутірської, Гавришівської, Гуменської, Іванівської, Ільківської, Комарівської, Луко-Мелешківської, Малокрушлинецької, Олександрівської, Оленівської, Парпурівської, Писарівської, Селищанської, Сокиринської, Степанівської та Яришівської сільрад Вінницького району; Вищекропивнянської, Джуринецької, Мельниківської, Ометинецької, Райгородської та Юрковецької сільрад Брацлавського району; Погребищенський – Погребищенського та Плисківського районів; Тульчинський – Тульчинського й Шпиківського районів, Бортницької, Вишковецької, Вовчоцької, Грабовецької, Зяньковецької, Коржівської, Марксівської, Салинецької, Скрицької, Слобідської та Чуківської сільрад Брацлавського району; Ілляшівської, Капустянської, Ладижинської, Летківської, Олександрівської, Оляницької, Савинецької та Четвертинівської сільрад Тростянецького району; Хмельницький – Хмельницького й Уланівського районів [19, с. 28–29].

Недоліки нового районування, зокрема, труднощі здійснення обласним керівництвом управління на селі, погіршення умов зв'язку багатьох

населених пунктів та їхніх мешканців з районними центрами, зумовили скасування такого поділу після персональних змін у радянському керівництві [2, с. 282].

Указом Президії Верховної Ради УРСР від 4 січня 1965 р. «Про внесення змін в адміністративне районування Української РСР» Вінницька область була поділена на 19 районів: Барський, Бершадський, Вінницький, Гайсинський, Жмеринський, Іллінецький, Калинівський, Козятинський, Крижопільський, Липовецький, Могилів-Подільський, Немирівський, Погребищенський, Тиврівський, Тростянецький, Тульчинський, Хмільницький, Шаргородський, Ямпільський. Цим же указом Баштанківську і Загнітківську сільські ради, які в той час перебували в Крижопільському районі, передано до складу Кодимського району Одеської області.

Указом Президії Верховної Ради УРСР від 3 грудня 1966 р. у складі Вінницької області створено ще 6 районів: Літинський, Мурованокуриловецький, Піщанський, Теплицький, Томашпільський, Чечельницький.

Указом Президії Верховної Ради УРСР від 7 грудня 1979 р. відновлено Оратівський район, а указом від 28 листопада 1990 р. – Чернівецький. До складу останнього увійшла Чернівецька селищна рада та сільради: Бабчинецька, Березівська, Білянська, Борівська, Вило-Ярузька, Володієвецька, Гонтівська, Лозівська, Мазурівська, Моївська, Саїнська, Сокільська, Безводнівська [19, с. 29].

У 1950–1970-х рр. продовжувалося підвищення статусу територіальних одиниць.

У 1956 р. статус селищ міського типу набули Вороновиця, Дашів, Копайгород, Муровані Курилівці, Піщанка, Ситківці, Теплик, Турбів, у 1957 р. – Тростянець, у 1961 р. – Чечельник і Шпиків, в 1965 р. – Тиврів, у 1968 р. – Ладизин, у 1971 р. – Кирнасівка, у 1972 р. – Сутиски. Станом на 2001 р. статус селища міського типу також мали Бродецьке, Вендичани, Глухівці, Десна, Залізничне, Липовець, Оратів, Стрижавка, Чернівці [6, с. 157].

Статус міст здобули Хмільник (1957 р.), Бершадь (1966 р.), Ладижин (1973 р.) [21, с. 9–10].

Наприкінці 2001 р. у цьому статусі, окрім вже названих, були Гнівань, Іллінці, Калинівка, Немирів, Погребище, Шаргород, Ямпіль [6, с. 157]. Згодом статус міста набув Липовець.

Найбільших змін у середині 1940-х – на початку 2000-х рр. зазнала найнижча ланка адміністративно-територіального поділу – сільські ради. Визначальною тенденцією було зменшення кількості сільрад, пов'язане зі скороченням числа сіл, ліквідацією хуторів та, зрештою, зменшенням сільського населення. Причини полягали в закономірному процесі урбанізації та діяльності влади. У пошуках піднесення сільськогосподарського виробництва у 1950-х рр. було здійснено укрупнення колгоспів, які охоплювали декілька сіл. Відповідно територія сільської ради збільшувалася до розмірів колгоспу.

Надалі села, у яких розташовувалася центральна садиба колгоспу, здобули статус перспективних, а бригадні села – неперспективних. За постановою ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР, ухваленою у вересні 1968 р., в Україні замість 31 тис. сільських поселень перспективу для подальшого розвитку мали 20 тис. Погіршення інфраструктури, послуг соціально-культурної сфери тощо, що відбувалося в неперспективних селах, викликало посилену міграцію сільського населення до міст [2, с. 284–285, 291].

Такому перебігу справ сприяли зміни в системі управління промисловістю та будівництвом у 1957–1965 рр. Стара централізована система управління підприємствами галузей по вертикалі, яка реально здійснювалася із Москви, замінювалася радами народного господарства (раднаргоспами). Нова система передбачала територіальний принцип управління підприємствами в межах визначених адміністративних одиниць, збільшення прав союзних республік, що дозволяло враховувати й використовувати місцеві особливості та потреби.

Постановою Ради Міністрів УРСР від 31 травня 1957 р. було утворено Раду народного господарства Вінницького економічного адміністративного району. В її підпорядкування передавалися промислові та будівельні, транспортні підприємства Вінницької та Хмельницької областей, що перебували під управлінням міністерств Української РСР. Раднаргосп був підпорядкований Раді Міністрів УРСР до 6 липня 1960 р., а згодом – Українській Раді народного господарства.

26 грудня 1962 р. указом Президії Верховної Ради УРСР був утворений Подільський економічний район у складі Вінницької, Хмельницької, Тернопільської та Чернівецької областей з центром у м. Вінниці, а постановою Ради Міністрів УРСР від 10 січня 1963 р. було створено Раду народного господарства Подільського економічного району. Раднаргосп припинив свою діяльність у 1966 р. після зміни системи органів управління промисловістю та реорганізації інших органів державного управління [19, с. 27].

Відбулося повернення до системи управління промисловістю, будівництвом, транспортом на засадах галузевої вертикалі, вершина якої була в Москві. Варто відзначити, що раднаргоспи виконували функції органів економічного, а не адміністративно-територіального управління.

Під час існування раднаргоспу з центром у Вінниці, у місті, а також в області було створено чимало промислових та будівельних підприємств, робітниками яких стали колишні селяни, насамперед молодь.

Після відновлення незалежності України тривалий час зберігалася радянська система адміністративно-територіального устрою. Процес розвитку ринкової економіки, демократичних засад в управлінні суспільством, прагнення інтегруватися у європейську спільноту вимагали зміни системи: центр – область – район – сільська рада, хоча місце центру замість Москви посіли центральні органи влади в Києві. Функції місцевих органів влади поступово змінювалися, зокрема, відпали такі, як оперативне керівництво підприємствами промислового та сільськогосподарського

виробництва й будівництвом, прагнення контролю за духовним життям регіону.

У 2014 р. після підтримки суспільством прагнення вступу до Євросоюзу розпочалася реальна діяльність щодо зміни адміністративно-територіального устрою й відходу від радянської моделі управління територіями. Початок цьому процесу поклала реформа децентралізації – передачі владних повноважень і ресурсів на місцевий рівень. Реформа базується на європейських нормах формування місцевого самоврядування. Їхня мета полягає у створенні умов для активізації громадян у використанні ними права брати участь у публічних справах, у зростанні їхнього впливу на діяльність органів місцевого самоврядування, більш ефективного використання публічних коштів. Реформою передбачається сприяння цій активності для успішної реалізації проєктів загальнодержавного та місцевого значення, що в підсумку повинно покращити надання високоякісних та доступних послуг населенню певної місцевості, задоволення їхніх потреб.

Здійснення реформи вимагає перерозподілу компетенції та функцій органів державної влади й місцевого самоврядування на користь останнього з метою зростання ефективності їхнього функціонування.

У 2015 р. Верховна Рада України ухвалила Закон «Про добровільне об'єднання територіальних громад». У цьому ж році Вінницька обласна Рада розпочала його виконання, завершене у 2019 р. Формуванню кінцевого переліку територіальних громад передували активні громадські дискусії та обговорення мешканцями всіх сільських та міських територій, громадськими об'єднаннями, установами регіональної та місцевої влади.

Завершення процесу формування 63 територіальних громад із власним бюджетом, податковими надходженнями та прямими відносинами з центральною владою символізує повертання до європейських традицій державотворення й участі людей в ухваленні рішень, які впливають на їхнє життя та діяльність.

Формування територіальних громад спричинило зміну поділу на райони, що відобразилося в постанові Верховної Ради України від 17 липня 2020 р. «Про утворення і ліквідацію районів». У Вінницькій області замість 27 створено 6 районів, що складаються з територіальних громад, затверджених Кабінетом Міністрів України: Вінницький район (з адміністративним центром у місті Вінниця) у складі територій Агрономічної сільської, Вінницької міської, Вороновицької селищної, Гніванської міської, Іллінецької міської, Липовецької міської, Літинської селищної, Лука-Мелешківської сільської, Немирівської міської, Оратівської селищної, Погребищенської міської, Стрижавської селищної, Сутисківської селищної, Тиврівської селищної, Турбівської селищної, Якушинецької сільської територіальних громад;

Гайсинський район (з адміністративним центром у місті Гайсин) у складі територій Бершадської міської, Гайсинської міської, Дашівської селищної, Джулинської сільської, Краснопільської сільської, Кунківської сільської, Ладжинської міської, Ободівської сільської, Ольгопільської сільської, Райгородської сільської, Соболівської сільської, Теплицької селищної, Тростянецької селищної, Чечельницької селищної територіальних громад;

Жмеринський район (з адміністративним центром у місті Жмеринка) у складі територій Барської міської, Джуринської сільської, Жмеринської міської, Копайгородської селищної, Мурафської сільської, Северинівської сільської, Станіславчицької сільської, Шаргородської міської територіальних громад;

Могилів-Подільський район (з адміністративним центром у місті Могилів-Подільський) у складі територій Бабчинецької сільської, Вендичанської селищної, Могилів-Подільської міської, Мурованокуриловецької селищної, Чернівецької селищної, Ямпільської міської, Яришівської сільської територіальних громад;

Тульчинський район (з адміністративним центром у місті Тульчин) у складі територій Брацлавської селищної, Вапнярської селищної, Городківської сільської, Крижопільської селищної, Піщанської селищної, Студенянської сільської, Томашпільської селищної, Тульчинської міської, Шпиківської селищної територіальних громад;

Хмільницький район (з адміністративним центром у місті Хмільник) у складі територій Глуховецької селищної, Жданівської сільської, Іванівської сільської, Калинівської міської, Козятинської міської, Махнівської сільської, Самгородоцької сільської, Уланівської сільської, Хмільницької міської територіальних громад [6].

Джерела та література:

1. Андрощук, О. В. Адміністративно-територіальні зміни в УРСР: плани, втілення, наслідки (друга половина 40-х – 60-ті роки ХХ ст.) : автореф. дис. ... канд. іст. наук: 07.00.01 / О. В. Андрощук ; НАН України, Ін-т історії України. – Київ, 2004. – С. 3.
2. Андрощук, О. Реорганізація сільських адміністративно-територіальних одиниць в УРСР: мотиви, засоби реалізації, наслідки (друга половина 40-х – 60-ті рр. ХХ ст.) / О. Андрощук // Укр. іст. зб. – 2004. – Вип. 6. – С. 271–294.
3. Барабанцев, В. О. Тисячолітні П'ятничани : іст. нарис : ювіл. кн. / Віктор Барабанцев, Вадим Вітковський. – Вінниця : Діло, 2016. – С. 118.
4. Про зміни в адміністративно-територіальному устрої України // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 14. – С. 654.
5. Войнаровський, А. Польська національна меншина на Поділлі в 20-х рр. ХХ ст. / Анатолій Войнаровський // Вінниччина: історія і сучасність : до 70-річчя створення Вінниц. обл.: матеріали обл. історико-краєзнав. конф. «Вінниччина очима молодих істориків» / Вінниц. держ. пед. ун-т ім. М. Коцюбинського, Студ. наук. т-во іст. ф-ту. – Вінниця, 2002. – С. 73.

6. Воловик В. П. Зміни адміністративно-територіального устрою Поділля-Вінниччини / В. П. Воловик, П. С. Григорчук // Поділля у контексті української історії : матеріали Всеукр. наук. конф. 29–30 листоп. 2001 р. – Вінниця, 2001. – С. 153–157.

7. Про утворення та ліквідацію районів : Постанова Верховної Ради України від 17 лип. 2020 р., № 807-IX // Голос України. – 2020. – 18 лип. (№ 122). – С. 8–10.

8. Довідка про зміни адміністративно-територіального поділу на Вінниччині // Вінницький обласний державний архів : путівник. – Вінниця, 1960. – С. 235–246.

9. Дубняк, К. До питання районування України / К. Дубняк // Вісти ВУЦВК. – 1923. – 22 груд. (№ 289).

10. Єсюнін, С. Передумови створення та процес становлення Кам'янець-Подільської (нині Хмельницька) області / С. Єсюнін // Матеріали Всеукр. наук. історико-краєзнав. конф. «Хмельниччина: історія та сучасність». – Хмельницький, 2022. – С. 10–11.

11. Єфіменко, Г. Національні відносини в радянській Україні (1923–1938) / Г. Єфіменко, Л. Якубова // Національне питання в Україні ХХ – початку ХХІ ст. : іст. нариси. – Київ, 2012. – С. 258.

12. Зелінський, Р. М. Літинщина в системі державного адміністративного устрою від давнини до сучасності / Р. М. Зелінський, К. В. Завальнюк. – Вінниця, 2018. – 232 с.

13. Кононенко, В. Єврейське населення Поділля (40-і рр. ХХ – початок ХХІ ст.) : монографія / В. Кононенко ; М-во освіти і науки України, Вінниц. держ. пед. ун-т ім. М. Коцюбинського. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2017. – С. 85.

14. Кузьменко, В. Б. Міжнаціональні відносини в Радянській Україні (1917–1939) : правові аспекти / В. Б. Кузьменко. – Одеса : ОДУВС, 2009. – 810 с.

15. Кульчицький, С. Чи була Україна російською колонією в царські і радянські часи? / С. Кульчицький // Academia. Terra Historiae. Студії на пошану Валерія Смоля. – Київ, 2020. – Кн. 2: Простори історика. – С. 211.

16. Лоза, Ю. І. Україна, держава: формування території та історія адміністративно-територіального устрою / Ю. І. Лоза // Енциклопедія історії України. – Київ, 2018. – Т. «Україна-Українці», Кн. 1. – С. 18–25.

17. Олійник, М. П. Адміністративно-територіальна реформа 1923–1925 років та доля подільських містечок / М. П. Олійник // Наук. зап. : зб. наук. пр. Серія: Історія / Вінниц. держ. пед. ун-т ім. М. Коцюбинського ; за заг. ред. П. С. Григорчука. – Вінниця, 2013. – Вип. 21. – С. 134–138.

18. Олуйко, В. М. Адміністративно-територіальний устрій Поділля: історія та сучасність / В. М. Олуйко, П. Я. Слободянюк, І. М. Баюк. – Хмельницький, 2005. – С. 183–184.

19. Петренко, О. Історія адміністративно-територіального устрою Вінниччини від найдавніших часів до сучасності / О. Петренко. – Вінниця : Едельвейс і К^о, 2008. – 56 с.

20. Степанчук, Ю. С. Адміністративно-територіальні зміни і соціальна структура населення Поділля в період нової економічної політики / Ю. С. Степанчук // Вінниччина: історія і сучасність : до 70-річчя Вінниц. обл. – Вінниця, 2002. – С. 61.

21. Українська РСР. Адміністративно-територіальний поділ на 1 січня 1972 р. / упоряд. Д. О. Шелягін. – Київ : Вид-во політ. літ., 1973. – С. 9–10.

22. Шабельніков, В. І. Реформування адміністративно-територіального устрою України в 1917–1940-му рр. / В. І. Шабельніков. – Донецьк : [б. в.], 2006. – 108 с.

*Калитко Сергій, кандидат історичних наук, доцент,
член Національної спілки краєзнавців України,
науковий співробітник КЗ «Музей Вінниці»;*

*Кравчук Олександр, кандидат історичних наук, доцент кафедри
всесвітньої історії Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського*

1. Загальні матеріали про Вінницьку область

*Квітують подільські і села, й міста,
Полоняють красою своєю.
Світанків заграва у небі, мов стяг,
Що край наш підніс над землею.*

А. Гарматюк

Вінницька область утворена 27 лютого 1932 року постановою IV позачергової сесії ВУЦВК XII скликання. До її складу увійшло 69 районів сучасних Вінницької, Хмельницької та частини Житомирської областей, а також два міста (Вінниця і Бердичів). До 2020 року Вінницька область мала у своєму складі 27 районів, 6 міст обласного значення та 12 міст районного значення, 29 селищ міського типу, 1457 сільських населених пунктів. Згідно з новим адміністративно-територіальним устроєм, у Вінницькій області тепер 6 районів та 63 територіальних громади.

Територія області становить 26,5 тис. кв. км. Відстань від м. Вінниці до м. Києва автомобільним сполученням становить 266 км, залізницею – 222 км, автошляхом – 260 км. Чисельність населення в області станом на 1.01.2022 р. – 1509,5 тис. осіб. Область розташована в лісостеповій смузі правобережної частини України. По території області протікають 204 річки, з них найбільші – Південний Буг та Дністер.

На південному заході Вінниччини по річці Дністер на ділянці 202 кілометрів проходить державний кордон з Республікою Молдова. Область також межує з сімома областями України – Житомирською, Чернівецькою, Хмельницькою, Київською, Черкаською, Кіровоградською, Одеською.

1. Павлович, П. Поділля. Історичні пам'ятки = Podolia. Historical monuments : іл. вид. / Петро Павлович. – Авгсбург : Брама Софії, 1946. – 38 с. : фот.

2. Бурдейний, П. А. Вінницька область : геогр. нарис / П. А. Бурдейний, М. Б. Рубін. – Київ : Рад. шк., 1961. – 118 с. : карти, іл.

3. Довідник адміністративно-територіального поділу Вінницької області на 1 серпня 1960 року / відп. за вип. Г. М. Косаківський. – Вінниця : Вінниц. обл. кн.-газ. вид-во, 1961. – 143 с.

4. Бурдейний, П. А. Вінницька область : геогр. нарис / П. А. Бурдейний, М. Б. Рубін. – Вінниця : Кн.-газ. вид-во, 1964. – 84 с. : карти.

5. Вивчай історію свого краю / ред. Й. Г. Тельман. – Вінниця : Кн.-газ. вид-во, 1964. – 175 с. : фот.

6. Бурдейний, П. А. Вінницька область : геогр. нарис / П. А. Бурдейний, М. Б. Рубін. – Київ : Рад. шк., 1967. – 166 с. : карти.

7. Вінницька область. Адміністративно-територіальний поділ на 1 квітня 1967 р. / Виконком міськради деп. труд. ; уклад.: П. Гонта, П. Ситкевич, К. Огуля. – Вінниця : Вінниц. обл. упр. по пресі, 1967. – 142 с.

8. Вінницька область. Адміністративно-територіальний поділ на 1 січня 1972 року : [довідник] / відп. за вип. Г. М. Косаківський. – Одеса : Маяк, 1972. – 163 с.

9. Історія міст і сіл УРСР : в 26 т. / голова редкол. П. Т. Тронько. – Київ : Укр. Рад. Енциклопедія, 1967–1974.

Т. 1 : Вінницька область / голова редкол. А. Я. Пащенко. – 1972. – 958 с. : іл., карти. – Електрон. версія. – Режим доступу: http://history.org.ua/LiberUA/IMSU_VinObl_1972/IMSU_VinObl_1972.pdf (дата звернення: 21.06.22), вільний. – Назва з екрана.

10. Вінницька область. Адміністративно-територіальний поділ на 1 січня 1985 року : [довідник]. – Одеса : Маяк, 1986. – 163 с.

11. Вінницька область. Адміністративно-територіальний устрій на 1 жовтня 1985 року : довідник. – Одеса : Маяк, 1986. – 176 с.

12. Шульга, І. Г. Голод на Поділлі : до 60-річчя Голодомору 1933 р. / Ілля Шульга. – Вінниця : Континент-Прим, 1993. – 224 с.

13. Шульга, І. Г. Людомор на Поділлі : (до 60-річчя Голодомору) / Ілля Шульга. – Київ : Респ. асоц. українознавців, 1993. – 235 с.

14. Безкоровайный, И. И. Без вести не пропали : [про загиблих і безвісти зниклих воїнів при звільненні Вінниччини в Другій світ. війні] / Иван Безкоровайный. – Ужгород : Карпати, 1994. – 151 с. : фот.

15. Винницкая область. Катастрофа (ШОА) и сопротивление : свидетельства евреев-узников концлагерей и гетто, участников партизан. движения и подпол. борьбы / сост.: Йосиф Маляр, Фаина Винокурова. – Киев ; Тель-Авив : Бейт Лохамей ха-Геттаот, 1994. – 191 с.

16. Гальчак, С. Д. У боях за Вінниччину : до 50-річчя визволення обл. від нім.-фашист. загарбників / Сергій Гальчак. – Вінниця : [б. в.], 1994. – 96 с. : фот.

17. Книга пам'яті України. Вінницька область : [імена вінничан, що полягли в роки Другої світ. війни в боротьбі проти фашист. загарбників] / відп. за вип. В. І. Конверський. – Київ : Обл. редкол. Кн. пам'яті, 1994–1997.

Т. 1. – 1994. – 973 с.

Т. 2. – 1994. – 1083 с.

Т. 3. – 1994. – 973 с.

Т. 4. – 1994. – 984 с.

Т. 5. – 1994. – 1009 с.

Т. 6. – 1995. – 922 с.

Т. 7. – 1995. – 985 с.

Т. 8. – 1995. – 161 с.

Т. 9. – 1997. – 50 с.

18. Малигін, А. Червона акула (Єжовщина на Вінниччині) : док.-публіцист. нариси / Анатолій Малигін. – Вінниця : [б. в.], 1995. – 96 с.

19. Савчук, Ю. К. Міська геральдика Поділля : монографія / Ю. К. Савчук. – Вінниця : Континент-Прим, 1995. – 144 с. : іл. – Зі змісту: На шляху до незалежності. – С. 99–133.

20. Денисик, Г. І. Вінниччина – край зелених дібров і золотих нив : краєзнав. нариси : [збірник] / Г. І. Денисик ; Вінниц. обл. від-ня Укр. фонду культури. – Вінниця : Фонд культури, 1997. – 79 с.

21. Гончар, А. Г. «Чорний тюльпан» : кн. пам'яті про загиблих воїнів-«афганців» Вінниц. обл. / Анатолій Гончар. – Вінниця : Вінниц. обл. друк., 1998. – 456 с. : фот.

22. Гончар, А. Г. Ми пройшли AFGAN : кн. спогадів про воїнів-інтернаціоналістів / Анатолій Гончар. – Вінниця : Вінниц. обл. друк., 1999. – 480 с. : фот.

23. Лукин, В. 100 еврейских местечек Украины : ист. путеводитель / В. Лукин, Б. Хаймович. – 2-е изд., испр. и доп. – Санкт-Петербург : Гершт А., 2000. – Вып. 2.: Подолия. – 704 с. – (Библиотека народного университета еврейской культуры в Восточной Украине). – Из содерж.: Исторические очерки : Бершадь ; Брацлав ; Гайсин ; Мурафа ; Мястковка ; Песчанка ; Томашполь ; Тростянец ; Тульчин ; Черневцы ; Чечельник ; Шаргород ; Шпиков ; Ямполь ; Яруга. – С. 117–498 ; Исторические справки : Вапнярка ; Великая Косница ; Верховка ; Джурин ; Дзыговка ; Жабокрич ; Княжеполь ; Комаргород ; Крыжополь ; Ладыжин ; Марковка ; Ободовка ; Ольгополь ; Соболевка ; Цекиновка. – С. 501–564.

24. Винокурова, Ф. Голод 1932–33, 1946–47 рр. Вінницька область : док. і матеріали / Фаїна Винокурова, Роман Подкур. – Вінниця : Антекс-У ЛТД, 1998. – 224 с.

25. Гальчак, С. Д. «Білі плями» скорботи : причини Голодомору 1932–1933 та голоду 1946–1947 рр. на Поділлі / Сергій Гальчак. – Вінниця : Логос, 1999. – 51 с.

26. Денисик, Г. І. Простори Вінниччини : краєзнав. нариси / Г. І. Денисик, В. Є. Любченко. – Вінниця : ЕкоБізнесЦентр, 1999. – 92 с. : карти, мал., портр. – (Земля Подільська).

27. Винокурова, Ф. А. Евреи Винничини в период Второй мировой войны : малоизвест. док. и новые интерпретации. В 3 т. Т. 3. Участники боевых действий на фронтах войны с нацизмом и труженики тыла / Фаина Винокурова. – Винница : Антекс, 2000. – 336 с. : фот.

28. Адміністративно-територіальний устрій Вінницької області : стат. довід. / Держ. ком. статистики України, Вінниц. обл. упр. статистики ; уклад. Л. А. Рочняк. – Вінниця : Вінниц. обл. упр. статистики, 2001. – 62 с.

29. Вінничани в Чорнобилі, (1986–2001) : Кн. пам'яті : док., факти, спогади, ст., нариси, фотознімки, худож. слово / ред.-упоряд. М. М. Ястремський. – Вінниця : [б. в.], 2001. – 207 с. : фот.

30. Малигін, А. Ішла війна з народами : монографія : [історія Вінниччини поч. ХХ ст.] / Анатолій Малигін. – Вінниця : Копі-Сервіс-Центр, 2001. – 60 с.

31. Місцеве самоврядування : становлення, розвиток, проблеми / Вінниц. облдержадмін., Вінниц. облрада. – Вінниця : Логос, 2001. – 272 с.

32. Поділля у контексті української історії : матеріали Всеукр. конф. 29–30 листоп. 2001 р. / ред. О. Г. Лойко. – Вінниця : ВДПУ, 2001. – 321 с. – Зі змісту: Поділля у ХХ столітті: історія і сучасність. – С. 153–308.

33. Вінницькій області – 70 : док. нарис. – Вінниця : Кн.-Вега, 2002. – 52 с. : фот. – (Ми – вінничани).

34. Вінницькій області – 70 : за матеріалами кн. вист. / уклад. О. Г. Ніколаєць. – Вінниця : [б. в.], 2002. – 9 с.

35. Вінниччина: історія і сучасність : до 70-річчя створення Вінниц. обл. : матеріали обл. історико-краєзнав. конф. «Вінниччина очима молодих істориків» / Вінниц. держ. пед. ун-т ім. М. Коцюбинського, Студент. наук. т-во іст. ф-ту ; редкол.: П. С. Григорчук [та ін.]. – Вінниця : [б. в.], 2002. – 147 с.

36. Громова, Л. П. Нариси історії Поділля : навч. посіб. Ч. 1 / Л. П. Громова, А. Б. Пономаренко. – Вінниця : [б. в.], 2002. – 127 с.

37. Містечка Східного Поділля : краєзнав. нариси / ред. Г. І. Денисик. – Вінниця : Тезис, 2002. – 92 с. : фот. – (Земля Подільська). – Зі змісту: Містечко Бар. – С. 11–16 ; Муровані Курилівці. – С. 17–23 ; Брацлав і Брацлавщина. – С. 24–29 ; У Тульчині. – С. 30–36 ; Немирів та його околиці. – С. 37–44 ; Містечко-курорт Хмільник. – С. 45–52 ; У Браїлові. – С. 53–59 ; Могилів над Дністром. – С. 60–68 ; Погляд з пагорба на Вороновицю. – С. 69–71 ; Погребище. – С. 72–76 ; Калинівка та її околиці. – С. 77–80 ; Гнівань. – С. 81–84 ; Тиврів. – С. 85–89.

38. Місцеве самоврядування Вінниччини в розвитку демократичного суспільства : монографія. – Вінниця : Логос, 2003. – 148 с.

39. Визволителі Вінниччини, 1944–2004 : альбом : 60-річчя звільнення Вінниц. обл. / редкол.: С. П. Татусяк [та ін.]. – Вінниця : Кн.-Вега, 2004. – 66 с. : кольор. фот.

40. Гальчак, С. Д. Визволення Вінниччини від нацистських загарбників (25 грудня 1943 р. – 25 березня 1944 р.) : до 60-річчя визволення / Сергій Гальчак. – Вінниця : Кн.-Вега, 2004. – 200 с. : фот.

41. Гальчак, С. Д. «Східні робітники» з Поділля у Третньому рейху : депортація, нацист. каторга, опір поневолювачам / Сергій Гальчак. – Вінниця : Кн.-Вега, 2004. – 344 с. : фот.

42. Гончар, А. Г. Авіатори : кн. пам'яті про загиблих в Афганістані військ. авіаторів / А. Г. Гончар, В. В. Гедз. – Вінниця : Кн.-Вега, 2004. – 552 с. : фот.

43. Адміністративно-територіальний устрій Поділля: історія і сучасність : монографія / В. М. Олуйко, П. Я. Слободянюк, М. І. Баюк ; за заг. ред.: В. А. Смолія, П. Я. Слободянюка. – Хмельницький : Мошак М. І., 2005. – 399 с.

44. Гальчак, С. Д. Визволення Вінниччини від нацистських загарбників (20 грудня 1943 р. – 28 березня 1944 р.) / Сергій Гальчак. – 2-ге вид., допов., перероб. – Вінниця : Кн.-Вега, 2005. – 416 с. : фот.

45. Вінничани – творці Перемоги : альбом / редкол.: І. С. Гамрецький [та ін.]. – Вінниця : Вінниц. обл. друк., 2005. – 96 с. : кольор. фот.

46. Вінниччина: минуле та сьогодення. Краєзнавчі дослідження : матеріали ХХ Вінниц. наук. історико-краєзнав. конф., 27–28 жовт. 2005 р. / відп. ред. М. М. Кравець. – Вінниця : Держ. картогр. ф-ка, 2005. – 324 с. – Зі змісту: Політичні репресії на Вінниччині за радянських часів. – С. 240–278 ; Вінниччина в період незалежності України. – С. 279–316.

47. Гальчак, С. Д. Краєзнавство Східного Поділля / Сергій Гальчак. – Вінниця : Кн.-Вега, 2005. – 144 с. : фот. – Зі змісту: У пору нацистського лихоліття. – С. 62–67 ; В роки відродження. – С. 68–86 ; В період

«Розвинутого соціалізму». – С. 87–96 ; В період перебудови. – С. 97–100 ; У суверенній незалежній державі. – С. 101–129.

48. Мужність і біль Чорнобиля : до 20-річчя Чорнобильської катастрофи : зб. спогадів [про ліквідаторів аварії – жителів Вінниц. р-ну] / Від. культури і туризму Вінниц. райдержадмін., Вінниц. район. ЦБС ; ред. О. Калюжна. – Вінниця : Діло, 2006. – 68 с. : фот.

49. Обпалені ядерним вогнем. Книга пам'яті 1949–2006 рр. : факти, спогади, ст., нариси, фотознімки / ред. Б. О. Хмелевський, М. В. Бардюжа, М. К. Яковлєв. – Вінниця : [б. в.], 2006. – 148 с.

50. Реабілітовані історією. Вінницька область / Вінниц. облдержадмін. [та ін.]. – 2006– . – (Реабілітовані історією : у 27 т.). – Електрон. версія. – (дата звернення: 12.08.22), вільний. – Назва з титул. екрана.

Кн. 1 / редкол.: І. С. Гамрецький [та ін.]. – Вінниця : Держ. картогр. ф-ка, 2006. – 908 с. – Режим доступу: <http://www.reabit.org.ua/files/store/Vinn.1.pdf>.

Кн. 2 / редкол.: Л. М. Спірідонова [та ін.]. – Вінниця : Держ. картогр. ф-ка, 2007. – 848 с. – Режим доступу: <http://www.reabit.org.ua/files/store/Vinn.2-1-58.pdf>.

Кн. 3 / редкол.: Л. М. Спірідонова [та ін.]. – Вінниця : Держ. картогр. ф-ка, 2010. – 784 с. – Режим доступу: <http://www.reabit.org.ua/files/store/Vinn.3.pdf>.

Кн. 4 / редкол.: Л. М. Спірідонова [та ін.]. – Вінниця : Каштелянов О. І., 2012. – 776 с. – Режим доступу: <http://www.reabit.org.ua/files/store/Vinn.4.pdf>.

Кн. 5 / редкол.: І. Д. Івасюк [та ін.]. – Київ : Центр ДЗК, 2015. – 640 с. – Режим доступу: <http://www.reabit.org.ua/files/store/Vinn.5.pdf>.

51. Славетна Вінниччина / авт.-упоряд. Вадим Болгов. – Київ : Укр. акад. геральдики, товар. знаку та логотипу, 2006–2007. – фот. – (Новітня історія України).

Вип. 1. – 2006. – 151 с.

Вип. 2. – 2007. – 183 с.

52. Філонов, Л. В. Із плину часу : історико-док. нариси, публіцистика : до 75-річчя утворення Вінниц. обл. / Л. В. Філонов. – Вінниця : Кн.-Вега, 2006. – 120 с.

53. Вінниччина: минуле та сьогодення. Краєзнавчі дослідження : матеріали ХХІ Вінниц. наук. історико-краєзнав. конф., 25–26 жовт. 2007 р. / відп. ред. Ю. А. Зінько. – Вінниця : Держ. картогр. ф-ка, 2007. – 404 с. – Зі змісту: Новітній час в історії регіону. – С. 203–368 ; Наш край в період незалежності. – С. 369–395.

54. Голод та голодомор на Поділлі 1920–1940 рр. : зб. док. та матеріалів / авт.-упоряд.: Р. Ю. Подкур [та ін.]. – Вінниця : Держ. картогр. ф-ка, 2007. – 704 с.

55. Переможці. Вінницька область : учасники бойових дій Другої світ. і Великої Вітчизн. воєн, які померли в повоєн. період або проживають на території обл. / голов. ред. І. О. Герасимов. – Вінниця : Держ. картогр. ф-ка, 2007–2014. – (Книга Пам'яті України).

Т. 1. – 2007. – 512 с.

Т. 2. – 2008. – 752 с.

Т. 3. – 2009. – 616 с.

Т. 4. – 2010. – 784 с.

Т. 5. – 2011. – 704 с.

Т. 6. – 2012. – 704 с.

Т. 7. – 2013. – 1040 с.

Т. 8. – 2014. – 912 с.

56. Рудий, В. М. Розстріляне Надбужжя : [репресії на Вінниччині] / Василь Рудий. – Вінниця : Діло, 2007. – 396 с. : фот.

57. Завальнюк, К. В. Червоний смерч над Поділлям : [політ. репресії на Вінниччині] / К. В. Завальнюк, Т. В. Стецюк. – Вінниця : Держ. картогр. ф-ка, 2008. – 248 с. : фот.

58. Захарук, С. І. Лихо давнє і сьогочаснє : публіцистика [про минуле і сьогодення Вінниччини] / Станіслав Захарук. – Вінниця : Данилюк В. Г., 2008. – 48 с.

59. Національна книга пам'яті жертв Голодомору 1932–1933 років в Україні. Вінницька область / Укр. ін-т нац. пам'яті ; авт.-упоряд.: В. П. Лациба [та ін.]. – Вінниця : Держ. картогр. ф-ка, 2008. – 1360 с. : кольор. фот.

60. Петренко, О. С. Історія адміністративно-територіального устрою Вінниччини від найдавніших часів до сучасності / О. С. Петренко ; Держ. архів Вінниц. обл., Краєзнавче т-во «Поділля». – Вінниця : Едельвейс і К, 2008. – 56 с. : карти.

61. Чотири Вінницькі броди : хронік.-док. колаж : 75-річчю Вінниц. обл. присвячується / Вінниц. облдержадмін. ; упоряд.: М. Ф. Каменюк, В. С. Скрипник. – Вінниця : Консоль, 2008. – 256 с. : кольор. іл.

62. Вінниччина: минуле та сьогодення. Краєзнавчі дослідження : матеріали XXII Всеукр. наук. історико-краєзнав. конф. 22 жовт. 2009 р. / Вінниц. краєзнав. т-во «Поділля» ; відп. ред. Ю. А. Зінько. – Вінниця :

Власюк О., 2009. – 582 с. – Зі змісту: Новітній період в історії регіону. – С. 300–518 ; Наш край в період незалежності. – С. 519–574.

63. Гончар, А. Г. Афганська неоголошена війна, або 20 років по тому : кн.-фотолітопис про ветеранів афган. війни, військ. конфліктів в інших країнах та воїнів-миротворців / Анатолій Гончар. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2009. – 160 с. : фот.

64. Історія адміністративно-територіального устрою Вінниччини (від найдавніших часів до сучасності) / Поділ. агенція регіон. розвитку ; уклад. О. Петренко. – Вінниця : [б. в.], 2009. – 40 с.

65. Нескорені : нац.-визвол. рух на Вінниччині 40–50-х рр. ХХ ст. мовою док. та дослідж. / В. Й. Гурин [та ін.]. – Вінниця : Держ. картогр. ф-ка, 2009. – 304 с. : фот.

66. Гальчак, С. Д. Визволення Вінниччини від нацистських загарбників (20 грудня 1943 р. – 28 березня 1944 р.) / Сергій Гальчак. – 3-тє вид., допов., перероб. – Вінниця : Консоль, 2010. – 420 с. : фот.

67. Пам'ятні імена визволителів України, Вінниччини : нариси історії, пам'ят. імена : до 65-річчя Великої Перемоги над фашист. загарбниками / упоряд. В. В. Кольчак. – Вінниця : Горбачук І. П., 2010. – 280 с. : фот.

68. Визначні пам'ятки Вінниччини = Remarkable memorials of Vinnytsya region : до 80-річчя утворення Вінниц. обл. : альбом / Вінниц. обл. краєзнав. музей ; відп. за вип. К. Висоцька. – Вінниця : Щербатюк С. М., 2011. – 400 с. : кольор. фот. – Текст парал. укр., англ.

69. Гораш, В. С. Вінниччина : фотоальбом / В. С. Гораш. – Вінниця : Кн.-Вега, 2011. – 256 с. : іл.

70. Історія Подільського краю : минуле, сучасність, майбутнє : матеріали обл. наук.-практ. конф. / ред.: Л. Є. Братанюк, Л. М. Романець, В. В. Мазуркевич. – Вінниця : [б. в.], 2011. – 75 с. : іл.

71. Пам'ятки історії та культури Вінницької області : слов. частина / упоряд.: Ю. А. Зінько [та ін.]. – Вінниця : Держ. картогр. ф-ка, 2011. – 400 с. : кольор. іл., табл. – Електрон. версія. – Режим доступу: <http://ir.lib.vntu.edu.ua/handle/123456789/13265> (дата звернення: 21.06.22), вільний. – Назва з екрана.

72. Подвиг землі Подільської : альбом : [про події Другої світ. війни на території Вінниц. обл.] / Вінниц. обл. краєзнав. музей ; упоряд.: К. Висоцька [та ін.]. – Вінниця : Консоль, 2011. – 28 с. : фот.

73. Ястремський, М. М. Полинові шляхи вінничанок. – Вінниця, 2011–2012.

Кн. 1 / М. Ястремський, М. Лаціс, В. Сокіл. – Вінниц. газ., 2011. – 168 с.

Кн. 2 : Спогади бранок Чорнобиля / М. Ястремський. – Консоль, 2012. – 160 с.

74. Чорнобильська рана, яка ніколи не загоїться : кн. пам'яті / упоряд. Л. Ф. Коваль. – Вінниця : Вінниц. обл. друк., 2011. – 168 с. : фот.

75. Гончар, А. Г. «Чорний тюльпан-2» : кн. пам'яті про загиблих у Афганістані воїнів-інтернаціоналістів Вінниц. обл. / Анатолій Гончар. – 2-ге вид., випр. та допов. – Вінниця : Кн.-Вега, 2012. – 528 с. : фот.

76. Вінниччина в роки Великої Вітчизняної війни : біль втрат і велич подвигів : альбом / Вінниц. обл. краєзнав. музей ; редкол.: С. Нешик [та ін.]. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. – 112 с. : фот.

77. Вінниччина: минуле та сьогодення. Краєзнавчі дослідження : матеріали XXV Всеукр. наук. історико-краєзнав. конф., 11–12 жовт. 2013 р. – Вінниця : Консоль, 2013. – 582 с. – Зі змісту: Новітній період в історії Вінниччини. – С. 303–572.

78. Гальчак, С. Д. У лещатах «нового порядку» : населення Вінниччини під нацист. окупац. режимом : зб. док. і матеріалів / Сергій Гальчак, Василь Чехівський. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2013. – 336 с. : фот.

79. Незаживаюча рана Афгану : нашим землякам-вінничанам, які пройшли горнило Афган. війни присвячується : альбом : до 25-ї річниці виведення рад. військ з Респ. Афганістан / кол. авт.: К. Висоцька [та ін.]. – Вінниця : Консоль, 2013. – 112 с. : фот.

80. Вінниччина: минуле та сьогодення. Краєзнавчі дослідження. Вінниччина в роки Другої світової війни. 1939–1945 : матеріали Всеукр. наук. історико-краєзнав. конф., 10–11 жовт. / відп. ред. Ю. А. Зінько. – Вінниця : ВДПУ, 2014. – 320 с.

81. Історія рідного краю. Вінниччина : навч.-метод. посіб. / А. В. Войнаровський [та ін.] ; відп. за вип. І. М. Романюк ; Ін-т історії, етнології і права Вінниц. держ. пед. ун-ту ім. М. Коцюбинського. – Вінниця : Балюк І. Б., 2014. – 237 с. : іл.

82. Винничук, В. Україна-быль и боль : [кн.-репортаж про бойові дії на сході України та їх учасників-вінничан] / Вера Винничук, Александр Филин, Виталий Янушевский. – Вінниця : Рогальская И. О., 2015. – 116 с. : фот. – (Бібліотечка журналу «Вінницький край» ; вип. 10).

83. Вознесіння духу : кн. пам'яті Героїв АТО і Небесної Сотні Вінниччини / Благод. фонд «Блаженні милостиві» ; авт.-упоряд. В. М. Щербань. – Вінниця : Рогальська І. О., 2015. – 140 с. : кольор. фот.

84. Вінниччина: минуле та сьогодення. Краєзнавчі дослідження : матеріали XXVII Всеукр. Вінниц. наук. історико-краєзнав. конф., 7–8 жовт. 2016 р. / відп. ред. Ю. А. Зінько. – Вінниця : Корзун Д. Ю., 2016. – 510 с. – Зі змісту: Новітній період в історії Вінниччини. – С. 197–440.

85. Вінниччина: минуле та сьогодення. Краєзнавчі дослідження : матеріали XXVIII Всеукр. наук. історико-краєзнав. конф. до річниці вшанування жертв Голодомору 1932–1933 рр. та політ. репресій сталін. тоталітар. режиму, 30 лист. 2017 р. / М-во освіти і науки України, Вінниц. облдержадмін., Департамент інформ. діяльності і комунікацій з громадськістю [та ін.] ; відп. ред. Ю. А. Зінько. – Житомир : Євенок О. О., 2017. – 328 с.

86. Вінниччина: минуле та сьогодення. Краєзнавчі дослідження : матеріали XXIX Всеукр. наук. історико-краєзнав. конф., 6–7 верес. 2018 р. / М-во освіти і науки України, Вінниц. міськрада, Вінниц. держ. пед. ун-т ім. М. Коцюбинського, Ф-т історії, етнології і права [та ін.] ; відп. ред. Ю. А. Зінько. – Вінниця : Твори, 2018. – 288 с. – Зі змісту: Традиції самоврядування в історії краю. – С. 7–153 ; Історико-культурна спадщина регіону. – С. 154–230.

87. Гудзевич, А. В. Вінниччина: факти та цифри (географічний аналіз) : навч. посіб. / А. В. Гудзевич, В. Є. Любченко, І. М. Война. – Вінниця : Балюк І. Б., 2018. – 320 с. : фот., табл.

88. Визначні пам'ятки Вінниччини = Heritage Sites of Vinnitska Region / Вінниц. обл. Рада [та ін.] ; голова редкол. В. Соколовий. – 4-те вид., допов. і перероб. – Вінниця : Вінниц. обл. друк., 2020. – 408 с. : фот.

89. Вінниччина: минуле та сьогодення. Краєзнавчі дослідження : матеріали XXXI Вінниц. всеукр. наук. історико-краєзнав. конф., 24–25 верес. 2020 р. / Вінниц. облдержадмін., Департамент інформ. діяльності і комунікацій з громадськістю [та ін.] ; відп. ред. Ю. А. Зінько. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2020. – 352 с. – Зі змісту: Подільські землі в період УСРР–УРСР та Другої світової війни. – С. 155–224 ; Край у сучасний період (життя громади, суспільні і політичні події). – С. 278–304.

90. Вінниччина в роки Другої світової війни. До 80-річчя початку німецько-радянської війни : матеріали XXXII Вінниц. всеукр. наук. історико-краєзнав. конф. з міжнар. участю / відп. ред. Ю. А. Зінько. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2021. – 316 с. – Бібліогр. в кінці ст.

91. Вінниччина: минуле та сьогодення. Краєзнавчі дослідження : матеріали XXXIII Вінниц. всеукр. наук. історико-краєзнав. конф., 24 верес. 2021 р. / Вінниц. облдержадмін., Департамент інформ. діяльності і комунікацій з громадськістю [та ін.] ; відп. ред. Ю. А. Зінько. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2021. – 304 с. – Зі змісту: Вінниччина в роки незалежної України. – С. 18–61 ; Поділля в радянський час. – С. 130–219.

1.1. Вінницький район

м. Вінниця

*Там, де Буг під зорею проміниться,
В хвилях віти купає шовкові, –
У вогнях золотих, вечорових
На узгір'ї красується Вінниця.*

Д. Шевчук

Вінниця – адміністративний центр Вінницького району Вінницької області. Місто розташоване на річці Південний Буг, у смузі лісостепу, у межах Волинсько-Подільського кристалічного масиву за 222 км від столиці України. Населення – 369740 осіб (станом на 01.01.2022). Перша згадка про Вінницю датується 1363 р. Магдебурзьке право місто отримало в 1640 р.

Походження назви обласного центру остаточно не з'ясоване. Вважають, що вона – від наймення річечки Віннички, притоки Південного Бугу. Більшість дослідників переконана, що назвою міста є *Вѣничя* або *Вѣница*. За найімовірнішу основу назви вбачають давньоруське *вѣно* – «плата за наречену», «посаг за нею». Появу такої назви пояснюють тим, що литовський князь Ольгерд визволив Вінницю й землі навкруги в XIV ст. від татар і подарував їх племінникам.

Вінницька міська територіальна громада

92. Савостьянов, О. О. (проф.). Ботанічні екскурсії в околицях Вінниці : з дод. ст. Л. М. Вербицького «Подільська лісова дослідна станція» / О. О. Савостьянов ; Вінниц. б-ка ім. Коцюбинського. – Вінниця : Віндерждрук. ім. Леніна, 1933. – 89 с. : мал.

93. Огородник, С. Сьогодні і завтра нашого міста. Вінниця в семиріччі

/ С. Огородник. – Вінниця : Вінниц. обл. кн.-газ. вид-во, 1960. – 39 с. : фот.

94. Вінниця : путівник / ред. Г. Лютворт. – Вінниця : Обл. кн.-газ. вид-во, 1961. – 123 с. : іл.

95. Вінниця : путівник. – Київ : Держ. вид-во образотвор. мистец. і муз. літ., 1962. – 31 с. : фот.

96. Вінниця : іст. нарис / відп. ред. В. О. Птущенко. – Вінниця : Вінниц. кн.-газ. вид-во, 1964. – 354 с. : іл.

97. Вінниця : [історико-краєзнав. нарис] / Г. А. Лютворт, І. П. Пшук, Й. Г. Тельман. – Одеса : Маяк, 1972. – 80 с. : фот.

98. Кругляк, Ю. М. Ім'я вашого міста : походження назв міст і селищ міськ. типу УРСР / Ю. М. Кругляк. – Київ : Наук. думка, 1978. – 152 с.

99. Малаков, Д. В. По Брацлавщині : (от Винницы до Тульчина) / Д. В. Малаков. – Москва : Искусство, 1982. – 174 с. – (Дороги к прекрасному).

100. Корицкий, В. Ф. Винница : путеводитель / В. Ф. Корицкий. – Одесса : Маяк, 1985. – 110 с.

101. Драган, А. Пам'ятаймо про Вінницю! : [про масові розстріли цивіл. населення у Вінниці в 1937–38 рр.] / А. Драган. – Вінниця : Континент, 1992. – 45 с. : фот.

102. Вінниця – 630. 1363–1993 : матеріали I Вінниц. наук.-теорет. конф. / Вінниц. міськвиконком, Вінниц. пед. ін-т, Вінниц. краєзнав. музей ; відп. за вип. А. К. Лисий. – Вінниця : [б. в.], 1993. – 94 с.

103. Вінниця: злочин без кари : док., свідчення : [матеріали про більшовиц. розстріли у Вінниці в 1937–1938 рр.] / ред. і упоряд. Є. Сверстюк. – Київ : Воскресіння, 1994. – 333 с. : фот.

104. Народовбивство в Україні : офіц. матеріали про масові вбивства у Вінниці [1937–1938 рр.] / ред. Олег Романів. – Львів : [б. в.], 1995. – 263 с. : фот.

105. Вінничани на Великій Вітчизняній : кн. спогадів жителів міста над Бугом про свою молодість, обпалену війною. – Вінниця : Вінниц. обл. друк., 1999, 2001, 2003, 2005. – портр.

Т. 1. – 1999. – 344 с.

Т. 2. – 2001. – 352 с.

Т. 3. – 2003. – 302 с.

Т. 4. – 2005. – 239 с.

106. Секретарьов, А. М. Місто над Бугом: 400 років тому і по тому : іст. нариси / А. М. Секретарьов. – Вінниця : Антекс, 1999. – 60 с. : фот.

107. Гончар, А. Г. Повірка, або «Афганці» Вінниці : кн. про воїнів-інтернаціоналістів : у 2 т. / Анатолій Гончар. – Вінниця : Вінниц. обл. друк., 2000–2002.

Т. 1. – 2000. – 416 с.

Т. 2. – 2002. – 504 с.

108. Вінницький мартиролог : кн. пам'яті жертв політ. репресій на Вінниччині (20–50 рр. ХХ ст.). Т. 1 : А–Г / Вінниц. облдержадмін., Вінниц. облрада ; редкол.: С. П. Татусяк [та ін.]. – Вінниця : Велес, 2001. – 398 с.

109. Над Бугом місто – Вінниця моя : довід. юного краєзнавця : 640-річчю м. Вінниці присвячується / Вінниц. обл. б-ка для дітей ім. І. Я. Франка ; уклад. Т. Кушнірук. – Вінниця, 2003. – 40 с.

110. Від града Вьнича до міста Вінниця : наук.-попул. зб.-фотоальб. / упоряд. С. О. Царенко. – Вінниця : [б. в.], 2005. – 20 с. : фот.

111. Романюк, І. М. Українське село у 50-ті – першій половині 60-х рр. ХХ ст. : [згадуються села Вінниц. обл.] / Іван Романюк. – Вінниця : Кн.-Вега, 2005. – 256 с.

112. Вінниця : іст. нарис / голов. ред. А. М. Подолинний. – Вінниця : Кн.-Вега, 2007. – 304 с. : фот. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/9386/%d0%92%d1%96%d0%bd%d0%bd%d0%b8%d1%86%d1%8f%202007.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (дата звернення: 21.06.22), вільний. – Назва з екрана.

113. Денисик, Г. І. Вінниця та її околиці / Г. І. Денисик, Ю. В. Яцентюк ; ВДПУ ім. М. Коцюбинського. – [Вінниця] : [Теза], [2008]. – 127 с. : іл. – (Земля Подільська).

114. Плясовица, Ю. Эссе о Виннице и винничанах : иронич.opus истории Винницы / Юрий Плясовица. – Винница : Эдельвейс и К, 2010. – 252 с. : фот.

115. Спусканюк, В. З. Спогади архітектора : [історія Вінниці] / Володимир Спусканюк. – Вінниця : Власюк О., 2010. – 248 с. : фот.

116. Вінниця – комфортне, сучасне, європейське місто : [альбом] / Ін-т розвитку міст при Вінниц. міськраді. – Вінниця : Тарнашинський О. В., 2011. – 26 с. : кольор. фот.

117. Історико-містобудівні дослідження: Васильків, Вінниця, Горлівка, Ізмаїл / НДІ пам'яткоохорон. дослідж. ; за ред. В. Вечерського ; відп. за вип. О. М. Сердюк. – Київ ; Чернігів : Деснян. правда, 2011. – 276 с. : іл., карти, плани.

118. Пащенко, М. М. 100 легенд Вінниці / Михайло Пащенко. – Вінниця : Балюк І. Б., 2011. – 36 с. : фот.

119. Куликов, В. Я. Оккупація Винниці (18.07.1941–20.03.1944) : свідетельство очевидця / В. Я. Куликов. – Киев : Парапан, 2012. – 384 с. : портр., фот.

120. Вінниця : путівник / авт.-упоряд. С. Дровозюк. – Київ : Всеукр. Медіа Холдинг Вінниця, [2013]. – 32 с. : кольор. фот.

121. Дорош, М. Місту Вінниці – 650 років : витоки / Микола Дорош. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2013. – 148 с. : іл.

122. Мельник, В. М. Оборонні укріплення міста Вінниці / В. М. Мельник. – 3-тє вид. – Вінниця : Вінниц. міськдрук., 2015. – 96 с. : фот.

123. Рідна Вінниця : містознав. матеріал для роботи на уроках та в позауроч. час з учнями поч. класів / упоряд. О. М. Похилюк. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2015. – 124 с. : фот.

124. Федоришен, О. Вінниця. Історія іншого часу : іст. хроноскоп / Олександр Федоришен. – Київ : Майстер Кн., 2015. – 112 с. : фот.

125. Барабанцев, В. О. Тисячолітні П'ятничани : іст. нарис : ювіл. кн. / Віктор Барабанцев, Вадим Вітковський. – Вінниця : Діло, 2016. – 308 с. : фот. – (Село і люди ; вип. 4).

126. Маліцька, К. Історія міста Вінниці (найдавніші часи – початок ХХІ століття) : навч.-метод. посіб. / Клавдія Маліцька ; рец.: Ю. А. Зінько, Т. В. Певень. – Вінниця : Кн.-Вега, 2016. – 96 с. : кольор. фот. – Електрон. версія. – Режим доступу: https://mmk.edu.vn.ua/uploads/images/articles/IST/2015/hystory_Vinnytsa.pdf (дата звернення: 10.07.22), вільний. – Назва з екрана.

127. Пам'ятки історії та культури Вінницької області. Вінниця / Обл. робоча група тому Зводу пам'яток історії та культури Вінниц. обл. ; упоряд.: Ю. А. Зінько, А. М. Подолинний. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2016. – 224 с. : фот. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://ir.lib.vntu.edu.ua/handle/123456789/19702> (дата звернення: 21.06.22), вільний. – Назва з екрана.

128. Федоришен, О. Історії Старого міста / О. Федоришен, Н. Федоришина. – Вінниця : Віндрук, 2016. – 172 с. : іл., карти.

129. Федоришен, О. Ю. Вінниця. Історія іншого часу = Vinnytsia. The history of olden days : іст. хроноскоп / О. Ю. Федоришен. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2017. – 112 с. : фот.

130. Кароєва, Т. «Історія має право сподіватися від міста Вінниці блискучого майбуття...» : монографія / Тетяна Кароєва ; Вінниц. держ. пед.

ун-т ім. М. Коцюбинського. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2018. – 204 с. : фот. – Електрон. версія. – Режим доступу: <http://ir.lib.vntu.edu.ua/handle/123456789/24257> (дата звернення: 21.06.22), вільний. – Назва з екрана.

131. Філін, О. На срібних перетинах долі : фрагменти з історії Вінниці: давньої і недавньої / Олександр Філін. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2018. – 116 с. : фот.

132. Вінниця. Путівник. ТОП 10 = Vinnytsia : Travel guide / авт. ідеї та координатор проекту Н. Гайструк ; худож. А. Гайструк. – Вінниця : Твори, 2019. – 24 с. : кольор. фот. – Текст парал. укр., англ.

133. Вінниця у спогадах. У 3 т. Т. 3. 1920 – 1950-ті рр. / Вінниц. краєзнав. музей ; упорядкув. Вікторія Колесник ; відп. за вип. Катерина Висоцька. – Вінниця : Вінниц. обл. друк., 2019. — 1008 с. : іл. – (Подільська старовина).

134. Пашенко, М. Легенди та історії Вінниці / Михайло Пашенко. – Вінниця : Балюк І. Б., 2019. – 524 с. : іл., фот.

135. Мілітарне Замостя [Електронний ресурс] : історико-попул. нарис / Агенція простор. розвитку, Центр історії Вінниці ; авт. проєкту С. А. Гула ; відп. за вип. О. Федоришен. – Електрон. дані. – Вінниця, 2020. – 130 с. – Режим доступу. – <https://zamostia.vn.ua/wp-content/uploads/2021/04/Militarne-Zamostya-final.pdf>. – Назва з екрана.

136. Вайнштейн, С. Моя Винница (во времена трёх послевоенных пятилеток) / Соломон Вайнштейн. – Изд. 3-е, испр. и доп. – Винница : Твори, 2021. – 520 с. : фот.

137. Скорук, П. Вінниця : кн.-альб. : [в 4 т.] / уклад. Петро Скорук. –
Вінниця : Твори, 2022.

Т. 1 : Матриця відлуння / уклад. Петро Скорук. – 448 с. : фот.

Т. 2 : Спогади далекого / авт.-уклад.: Петро Скорук, Поліна Скорук. –
452 с. : фот.

Т. 4 : Намисто павутинь пам'яті / авт.-уклад.: Петро Скорук, Поліна
Скорук. – 616 с. : фот.

Вінницький район

Вінницька міська територіальна громада

138. Квітухий Вінницький район : корот. путівник. – Вінниця : Діло,
2006. – 24 с. : кольор. іл., карти.

139. Вас вітає Вінницький район! – Вінниця : Діло, [2012?]. – 40 с. :
кольор. фот.

140. Пам'ятки історії та культури Вінницької області / голов. ред. Ю.
А. Зінько ; упоряд.: Ю. А. Зінько, А. М. Подолинний. – Вінниця : Вінниц.
обл. друк., 2020. – Ч. 1 : Барський – Немирівський райони. – 400 с. : іл.

Гніванська міська територіальна громада

141. Завальнюк, К. Останній із визначних Щеньовських : Черленків.
минувщина : [історія села Селище, розповідь про життя та діяльність
власника маєтку Т. Щеньовського] / Костянтин Завальнюк. – Вінниця : Кн.-
Вега, 2004. – 48 с. : фот. – Електрон. версія. – Режим доступу:

<https://ru.calameo.com/read/001666446dcb72f0da7d9> (дата звернення: 04.05.22),
вільний. – Назва з титул. екрана.

142. Коваль, О. І. Гнівась : історія, сьогодні, майбутнє : до 375-ї річниці заснування / Олександр Коваль. – Вінниця : Кн.-Вега, 2004. – 60 с. : кольор. фот.

143. Бабій, П. Н. Села над Бугом-рікою : історико-док. нарис [сіл Прибузьке і Бохоники Вінниц. р-ну та села Комарова (нині Урожайне) Тиврів. р-ну] / Петро Бабій. – Вінниця : Данилюк В. Г., 2008. – 48 с. : фот.

144. Безкоровайний, І. І. В оточенні подій : [Гнівась та його мешканці в роки Другої світ. війни] : присвячується Дню Перемоги / Іван Безкоровайний. – Вінниця : [б. в.], 2008. – 212 с. : кольор. фот.

145. Бондар, Д. З любов'ю до минулого : Селище в док. і спогадах / Д. Бондар. – Вінниця : Кн.-Вега, 2009. – 192 с.

146. Вітковський, В. Гнівась / Вадим Вітковський, Станіслава Шибалова. – Вінниця : Твори, 2018. – 380 с. : фот. – (Моя Вінниччина ; вип. 24).

147. Борсків – твердиня благочестя / ред.-упоряд. А. В. Стебелєв. – Вінниця : Твори, 2019. – 204 с. : фот. – (Моя Вінниччина ; вип. 37).

Іллінецька міська територіальна громада

148. Подолян, С. І. Слободище колись і тепер : нариси з історії села / С. І. Подолян, А. Г. Фаріон. – Вінниця : РВВ обл. упр. по пресі, 1991. – 48 с. : фот.

149. Бабенко, І. Д. Іллінещина в глибині століть і в наш час : зб. ст., нарисів, замальовок на краєзнав. тематику / І. Д. Бабенко. – Іллінці : Іллінец. район. друк., 2001. – 118 с.

150. Крізь плин віків : зб. ст., нарисів, поет. замальовок, нотаток про Дашів і дашівчан / уклад. І. Ю. Радзіх. – Іллінці : [Іллінец. район. друк.], 2002. – 59 с.

151. Фарисей, Д. І. Село моє Красненке : історико-краєзнав. нариси / Д. І. Фарисей. – Вінниця : [б. в.], 2004. – 240 с. : портр.

152. Трагічні сторінки історії Іллінещини : голодомор, репресії : 20–50 рр. ХХ ст. / упоряд. Н. Ф. Таранюк. – Вінниця : Кн.-Вега, 2007. – 64 с. : фот.

153. Трагічні сторінки історії Іллінещини : Кн. пам'яті / упоряд. Н. Ф. Таранюк. – Вінниця : Кн.-Вега, 2008. – 240 с. : кольор. фот.

154. Рудник, О. Надсобський край: маловідомі сторінки історії : 20-й річниці незалежності України присвячується / Ольга Рудник. – Іллінці : Іллінец. район. друк., 2011. – 92 с.

155. Погончик, Г. Село в краю Бершадським... : (Михайлівка, Романівка, Якубівка: історія та долі) / Григорій Погончик. – Вінниця : Балюк І. Б., 2012. – 464 с. : фот.

156. Рудник, О. Село Тягун Іллінецького району Вінницької області : іст. нариси / Ольга Рудник. – Вінниця : Едельвейс і К, 2014. – 190 с. : фот. – (Історія малої Батьківщини).

157. Пащенко, М. Іллінещина : минуле та сьогодення / Михайло Пащенко. – Вінниця : Балюк І. Б., 2015. – 400 с. : іл., фот.

158. Радзіх, І. Ю. На гостину до Ніщинського : [історія с. Неменка Іллінец. р-ну Вінниц. обл.] / І. Ю. Радзіх. – Вінниця : Консоль, 2015. – 52 с. : фот.

159. Рудник, О. Г. Подорожуємо Вінниччиною. Іллінецький район : альб.-путівник з турист. маршрутами / О. Г. Рудник ; ред.: С. А. Семенюк, Т. Г. Токайчук, О. В. Письменна. – Гнівань : Баня О. М., [2016]. – 42 с. : іл.

160. Іллінецька міська об'єднана територіальна громада. Добре врядування – інвестиція в майбутнє / Іллінец. міська ОТГ. – Іллінці : [б. в.], 2018. – 28 с. : кольор. фот.

161. Іллінецька міська об'єднана територіальна громада. Іллінці. Все відбувається тут / Іллінец. міська ОТГ. – Іллінці : [б. в.], 2018. – 35 с. : кольор. фот.

162. Надсобський край – Іллінецький район / авт.-упоряд. Ольга Рудник. – Вінниця : Тарнашинський О. В., 2021. – 386 с. : фот. – (Історія малої Батьківщини).

Липовецька міська територіальна громада

163. Роговий, О. І. Соб у вогні : красзнав. нариси : [Липовец. р-н у Другій світ. війні] / Олександр Роговий. – Вінниця : [б. в.], 1994. – 71 с. : фот.

164. Липовецький район : паспорт-альб. території / уклад. О. І. Роговий. – Липовець : Поліграфіст, 2000. – 32 с.

165. Роговий, О. Зозів : енциклопедія села / Олександр Роговий. – Липовець : Поліграфіст, 2002. – 112 с. : фот.

166. Липовецький район : історія та сучасність / упоряд. О. І. Скоцький. – Липовець : [б. в.], 2005. – 24 с. : кольор. фот.

167. Роговий, О. І. Про що шумлять верби : іст. нариси про Корчинці-Ротмистрівку-Вербівку (XVIII–XXI ст.) / Олександр Роговий. – Вінниця : Держ. картогр. ф-ка, 2010. – 344 с. : іл.

168. Липовець вчора і сьогодні / авт.-уклад. О. І. Роговий. – Вінниця : Держ. картогр. ф-ка, 2011. – 16 с. : кольор. фот.

169. Роговий, О. І. Соб : краєзнав. нариси [Липовец. р-ну] / Олександр Роговий. – Вінниця : Балюк І. Б., 2012. – 76 с. : фот.

170. Ветеранська звитяга. Віктор Марківський [колиш. голова район. орг. ветеранів війни, праці та Збройних сил України] та його час : до 90-річчя Липовец. р-ну / авт.-упоряд. Олександр Роговий. – Вінниця : Балюк І. Б., 2013. – 111 с. : фот.

171. Липовеччина запрошує туристів. Туристичний паспорт Липовецького району Вінницької області / упоряд. Ю. Сегеда. – Вінниця : Марцев О. М., [2015]. – 41 с. : кольор. іл.

172. Роговий, О. Туристичні шляхи Липовеччини : путівник / О. Роговий ; уклад.: О. Підлубняк, І. Данильченко. – Липовець : [б. в.], 2015. – 16 с. : кольор. іл.

173. Величко, В. Л. Книга пам'яті : зб. док. Ч. 1 : с. Стара Прилука Липовец. р-ну Вінниц. обл., 1939–1945 рр. / Василь Величко. – Вінниця : Барановська Т. П., 2016. – 199 с.

174. Брандон, Р. Липовець. Життя та загибель єврейської громади / Р. Брандон ; ред. М. Тяглий ; Фонд «Меморіал убитим євреям Європи», Укр. центр вивч. історії Голокосту. – Київ : Укр. центр вивч. історії Голокосту, 2019. – 52 с. : табл., фот.

Немирівська міська територіальна громада

175. Приїздить у Немирів : путівник / уклад.: М. Н. Мостовий, М. З. Нович. – Одеса : Маяк, 1965. – 31 с. : фот.

176. Мостовий, М. Н. Немирів / авт. тексту М. Н. Мостовий, М. З. Нович. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Одеса : Маяк, 1971. – 28, 8 с. : іл.

177. Гоян, Я. П. Немирів = Немиров : краєзнав. нарис про курорт. селище / Я. П. Гоян. – Львів : Каменяр, 1977. – 55 с. : фот. – Текст парал. укр., рос.

178. Дець, В. Немирів : путівник / Василь Дець. – Одеса : Маяк, 1978. – 50 с. : фот.

179. Немирову – 600 років : [буклет] / відп. за вид.: А. М. Собченко, Г. О. Шенк. – Вінниця : Упр. по пресі, 1990.

180. Малаков, Д. В. Минуле Немирова / Д. В. Малаков. – Київ : Оранта, 1998. – 112 с.

181. Дець, В. С. Немирівщина від сивої давнини до кінця ХХ століття : історико-краєзнав. нарис / В. С. Дець. – Немирів : [б. в.], 1999. – 209 с. : фот.

182. Шенк, Г. Немирів крізь віки : історико-краєзнав. нариси / Г. Шенк. – Вінниця : Континент-ПРИМ, 2001. – 160 с. : портр.

183. Буко, В. А завтра була війна... : док., публ. і свідчення учасників і про учасників Немирів. партизан. підпілля / Валентин Буко. – Немирів : [б. в.], 2003. – 128 с. : фот.

184. Окраса Поділля – Немирів / Немирів. міськрада ; ред. І. О. Назаренко. – [Немирів] : Мрія-офіс, 2004. – 28 с.

185. Голодомор 1932–1933 років на Немирівщині : свідчення очевидців : зб. біогр. інформації / уклад. Т. Суркова. – Немирів : [б. в.], 2005. – 25 с.

186. Барнасюк, О. С. Історія міста Немирова від найдавніших часів до сьогодення / О. С. Барнасюк. – Вінниця : [б. в.], 2006. – 132 с. : фот., карти.

187. Ткаченко, І. П. Сокілець... Губник : іст. нариси краю і села / І. П. Ткаченко. – Київ : Поліграфкн., 2006. – 304 с. : фот., табл.

188. Черниш, А. Й. Немирівщина в роки Великої Вітчизняної війни 1941–1945 рр. : події, спогади / Анатолій Черниш. – Вінниця : Консоль, 2006. – 528 с. : фот.

189. Барнасюк, О. С. Історія міста Немирова від найдавніших часів до сьогодення / Олександр Барнасюк. – 2-ге вид., випр. – Вінниця : [б. в.], 2007. – 131 с. : фот.

190. **А завтра** була війна... : док., публ., свідчення учасників Немирів. партизан. підпілля / упоряд. Іван Назаренко. – Вінниця : Нова Кн., 2008. – 180 с. : фот.

191. **Малаков, Д.** Минувшина Немирова / Дмитро Малаков. – Вид. 2-ге, випр. і допов. – Київ : Майстерня кн. ; Оранта, 2008. – 104 с. : фот.

192. **Малаков, Д.** Немирів у малюнках Георгія Малакова [Образотворчий матеріал] / Дмитро Малаков. – Київ : Майстерня кн. ; Оранта, 2008. – 118 с. : кольор. фот.

193. [Шенк, Г. О.] Немирів / [Г. О. Шенк]. – [Немирів] : [б. в.], 2008. – 32 с. : фот.

194. **Барнасюк, О.** Історія міста Немирова від найдавніших часів до сьогодення / Олександр Барнасюк. – 3-тє вид., випр. і допов. – Вінниця : [Планер], 2010. – 132 с.

195. **Земля моя** Вовчоцька : [іст. нарис] / Від. культури Немирів. райдержадмін., Немирів. ЦРБ ; уклад.: Н. М. Цурман, Ж. П. Афанашенко. – Вовчок, 2012. – 80 с.

196. **Стежками** Леонтовича : [про історію села Чукова, яка тісно пов'язана з іменем видат. укр. композитора М. Д. Леонтовича] / упоряд. І. О. Назаренко. – Вінниця : Нова Кн., 2012. – 303 с. : фот.

197. **Деніс, М.** Іще раз про Мирів-Немирів і не тільки / Микола Деніс. – Вінниця : Корзун Д. Ю., 2013. – 324 с. : кольор. фот., іл.

198. **Історія** села Боблів Вінницької області Немирівського району /

Немирів. район. від. культури і туризму, Немирів. ЦРБ ; уклад.: Н. Ф. Титко, К. Б. Галенко, А. П. Москаленко. – [Немирів], 2013. – 92 с. : фот.

199. Немирівщина від витоків до сьогодні : краєзнав. нариси / О. І. Лесько [та ін.]. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2013. – 246 с. : фот.

200. Пащенко, М. Дорога під царськими липами : худож.-док. повість [про історію с. Лука] / Михайло Пащенко. – Вінниця : Балюк І. Б., 2014. – 208 с. : фот.

201. Брандон, Р. Історія загибелі євреїв Чуківського табору / Р. Брандон ; ред. М. Тяглий ; Фонд «Меморіал убитим євреям Європи», Укр. центр вивч. історії Голокосту. – Київ : Укр. центр вивч. історії Голокосту, 2019. – 52 с. : фот.

202. Дзюбко, І. П. Стежки мого життя : [про с. Криківці Вінниц. р-ну] / І. П. Дзюбко. – [Київ] : [Майстер-принт], [2019]. – 148 с. : фот.

203. Ткаченко, І. Сокілець... Губник. Історичні нариси краю і села / Іван Ткаченко. – Вінниця : Вінниц. обл. друк., 2020. – 320 с. : фот. – (Моя Вінниччина ; вип. 49).

Погребищенська міська територіальна громада

204. Гальчак, С. Земля над Россю : краєзнав. нариси [історії р-ну] / Сергій Гальчак. – Вінниця : [б. в.], 1995. – 128 с. : фот.

205. Ляшук, Г. Л. У краю лебединих легенд : худож.-док. нариси та новели про людей та історію Поділля й Погребищен. краю / Г. Л. Ляшук. – Погребище ; Вінниця : Вінниц. обл. друк., 2001. – 152 с. : фот.

206. Історія села Станилівки / упоряд. П. Швець. – Київ : Знання України, 2013. – 239 с. – (Історія міст та сіл України).

207. Моргун, В. А. МАР. «Поєма вольного народа» : вступ до сакрал. історії України : [в контексті історія Погребищен. р-ну] / В. А. Моргун. – Київ ; Донецьк : Промінь, 2013. – 180 с. : фот.

208. Моргун, В. А. Как нам возродить «славу України» : введение в сакрал. историю страны : [в контексті історія Погребищен. р-ну] / В. А. Моргун. – Киев ; Донецк : Промінь, 2014. – 692 с. : фот.

209. Моргун, В. А. Легенды истоков Роси : главы из сакрал. истории Украины : [в контексті історія Погребищен. р-ну] / В. А. Моргун. – Киев ; Донецк : Промінь, 2014. – 700 с. : фот.

210. Рибак, М. Борщягівка, моя Борщягівко... : історія села в прозі, віршах, піснях, кросвордах та фотографіях / Михайло Рибак. – Вінниця : Едельвейс і К, 2018. – 66 с. : іл.

211. Брандон, Р. Плисків. Життя та загибель єврейської громади / Р. Брандон ; ред. М. Тяглий ; Фонд «Меморіал убитим євреям Європи», Укр. центр вивч. історії Голокосту. – Київ : Укр. центр вивч. історії Голокосту, 2019. – 64 с. : фот.

Вороновицька селищна територіальна громада

212. Болюх, Б. А. Минуте та сучасність села Обідне / Борис Афанасійович Болюх. – Житомир : Євенок О. О., 2020. – 260 с. : фот. – (Моя Вінниччина ; вип. 56).

Літинська селищна територіальна громада

213. Веселюк, А. І. Весна визволення : матеріали 129 ГЖСД та 317 ЧБСД : [про Другу світ. війну на Літинщині] / Арсен Веселюк. – Вінниця : Власюк О., 2005. – 112 с. : фот.

214. Кузьмін, М. А. Сага про Літин : до 575-річчя м. Літина: краєзнав. нариси та спогади / М. А. Кузьмін. – Літин : [Літин. район. друк.], 2005. – 140 с. : фот.

215. Долгих, В. Історія Осолинки : краєзнав. нариси / Валентин Долгих ; упоряд. та ред. В. Крилюк. – 1-ше вид. – Літин : Літин. район. друк., 2006. – 100 с. : фот.

216. Долгих, В. Історія Кам'янки : краєзнав. нариси / Валентин Долгих. – Літин : Літин. друк., 2007. – 78 с.

217. Остання надія на життя : спогади очевидців [Літинщини] про голод 1932–1933 рр. : присвяч. 74-й річниці Голодомору / уклад. Л. С. Пивовар. – Літин : Літин. район. друк., 2007. – 28 с.

218. Літинщина пам'ятає : спогади мешканців р-ну про Голодомор 1932–1933 рр. : до 75-х роковин Голодомору / упоряд.: Н. Римаренко, П. Слободянюк. – Літин : Літин. район. друк., 2008. – 105 с. : іл.

219. Долгих, В. О. Історія Осолинки : краєзнав. нариси / Валентин Долгих. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Літин : Ліра, 2009. – 212 с. : фот.

220. Долгих, В. Історія Кам'янки : краєзнав. нариси / Валентин Долгих.

– 2-ге вид., допов. – Вінниця : [б. в.], 2010. – 152 с. : фот.

221. Гончар, А. Коріння, або «Ми – діти України» : іст.-док., іл.-краєзнав. кн.-літопис / Анатолій Гончар. – Вінниця : Кн.-Вега, 2011. – 448 с. : фот.

222. Гальчак, С. Сосни у плині часу : від давнини до початку ХХІ ст. / Сергій Гальчак ; Центр дослідж. історії Поділля Ін-ту історії України НАН України при Кам'янець-Поділ. нац. ун-ті ім. І. Огієнка, Вінниц. філ., Вінниц. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2014. – 360 с. : фот. – (Село і люди ; вип. 4).

223. Гончар, А. Витоки, або Селище та селищани : історико-краєзнав. нарис / Анатолій Гончар. – Вінниця : Кн.-Вега, 2016. – 304 с. : фот.

224. Гальчак, С. Село Сосни у плині часу : від давнини до початку ХХІ ст. / Сергій Гальчак ; НАН України, Ін-т історії України при Кам'янець-Поділ. нац. ун-ті, Вінниц. філ. Центру дослідж. історії Поділля, Нац. спілка краєзнавців України, Вінниц. обл. орг. – 2-ге вид., допов. – Вінниця : Твори, 2018. – 240 с. : фот. – (Моя Вінниччина ; вип. 29).

225. Зелінський, Р. М. Літинщина в системі державного адміністративного устрою від давнини до сучасності / Р. М. Зелінський, К. В. Завальнюк. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2018. – 232 с. : іл. – Бібліогр.: с. 218–229.

226. Каменюк, М. Івча : доля, історія, люди / Михайло Каменюк. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2018. – 400 с. : фот. – (Моя Вінниччина ; вип. 18).

227. Зелінський, Р. Вулиці Літина / Руслан Зелінський. – Вінниця :

Меркьюрі-Поділля, 2020. – 160 с. : іл.

228. Із глибини століть : док. джерела з історії насел. пунктів, адмін.-територ. устрою Літинщини / авт.-упоряд. С. Д. Гальчак. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2020. – 376 с.

229. Зелінський, Р. М. Рік 1991-й. Крах імперії. Літинчани – свідки та учасники подій / Р. М. Зелінський. – Вінниця : Твори, 2021. – 100 с. : іл.

230. Ткачук, О. Літинщина крізь роки та віки / Олександр Ткачук. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2021. – 376 с. : іл.

231. Друга сага про Літин : [про Другу світ. війну] / упоряд.: Р. М. Зелінський, В. І. Кривий. – Вінниця : Твори, 2022. – 96 с.

Оратівська селищна територіальна громада

232. Огороднік, В. Нема миліш святого краю : (Легенди Оратівщини) / Василь Огороднік. – Оратів : [б. в.], 1995. – [55] с.

233. Огороднік, В. Т. Легендами овіяна земля : [історія Оратова] / Василь Огороднік. – Монастирище : Мрія, 1998. – 81 с. : фот.

234. Огороднік, В. Пам'ять серця / В. Огороднік. – Вінниця : ВЕЛЕС, 2001. – 100 с.

235. Огороднік, В. Перлина Поділля. Оратів : путівник / Василь Огороднік. – Вінниця : ВЕЛЕС, 2001. – 76 с. : фот., портр.

236. Огороднік, В. 3 чистих джерел : [історико-краєзнав. нарис,

присвяч. 555-річчю Оратова] / Василь Огороднік. – Вінниця : Власюк О., 2003. – 108 с. : фот.

237. Огороднік, В. Козацький шлях : [історія Оратівщини] / Василь Огороднік. – Вінниця : Планер, 2005. – 76 с. : фот.

238. Огороднік, В. В пошуках скарбів : [давня історія і сучасність Оратів. краю] / Василь Огороднік. – Вінниця : Власюк О., 2006. – 100 с. : фот.

239. Огороднік, В. Поетичне сяйво історії [Оратова] / Василь Огороднік. – Вінниця : Планер, 2007. – 98 с. : фот.

240. Страдницькі роки і долі : док. й матеріали про Голодомор 1932–1933 рр., голод 1946–1947 рр. в селах Оратів. р-ну Вінниц. обл. / авт.-упоряд. Василь Синицький. – Монастирище : Мрія, 2007. – 104 с. : фот.

241. Боярунець, Ю. Очима очевидців : як «світле майбутнє» будували : [історія с. Скоморошки часів становлення рад. влади] / Юрій Боярунець. – Вінниця : Боярунець Ю. О., 2008. – 31 с.

242. Гостинна Оратівщина : путівник / Оратів. райдержадмін. – [Оратів] : [б. в.], 2008. – 40 с. : іл.

243. Огороднік, В. Крізь дзвін тисячоліть : [нариси з історії Оратова] / Василь Огороднік. – Вінниця : Власюк О., 2008. – 88 с. : фот.

244. Мудраченко, М. Пам'ятки історії та пам'ятні місця на Вінниччині : Калинів. та Оратів. р-ни / Микола Мудраченко. – Вінниця : Данилюк В. Г., 2009. – 316 с. : іл. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://www.calameo.com/books/003741391bdb7aaabadd80> (дата звернення:

21.06.22), вільний. – Назва з екрана.

245. Огороднік, В. Світ починається з любові : [історія Оратів. краю] / Василь Огороднік. – Вінниця : Планер, 2009. – 114 с. : фот.

246. Оратівський край : ювіл. зб. : до 30-річчя утворення Оратів. р-ну / упоряд. Н. В. Хоменко. – Вінниця : Кн.-Вега ; Вінниц. обл. друк., 2009. – 208 с. : фот.

247. Огороднік, В. Т. Відлуння подвигу : [спогади про події Другої світ. війни на території Оратівщини] : 65 років Великої Перемоги / Василь Огороднік, Василь Синицький. – Вінниця : Вінниц. обл. друк., 2010. – 160 с. : фот.

248. Огороднік, В. Дорогою ціною : [історія Оратівщини] : 20 років незалежності України / Василь Огороднік. – Вінниця : Кн.-Вега, 2011. – 96 с. : фот.

249. Полушко, П. М. Село на нашій Україні : [про минуле і сьогодення села Попівка-Будьонівка-Кам'яногірка Оратів. р-ну] / П. М. Полушко, Ж. І. Тернавська. – Одеса : Optimum, 2011. – 284 с. : фот.

250. Рудник, О. Г. Село Синарна і Стрижаків Оратівського району Вінницької області : іст. нариси / Ольга Григорівна Рудник. – Вінниця : Едельвейс і К, 2016. – 303 с. : фот. – (Моя мала Батьківщина).

251. Мартинюк, А. Скоморошки – як сайти, відкриваються небесам... / Анатолій Мартинюк. – Вінниця : Вінниц. обл. друк., 2019. – 260 с. : фот. – (Моя Вінниччина ; вип. 34).

252. Оратівський край : ювіл. зб. / упоряд.: Л. С. Волощук, О. І. Пушкар. – Вінниця : Кн.-Вега : Вінниц. обл. друк., 2019. – 200 с. : кольор. фот.

253. Рудник, О. Села над річкою Скибою та їх сусіди : Кошлани, Дібровинці, Яблуновиця, Скибин, Жадани, Сорока, Кантелина / Ольга Рудник. – [Вінниця] : [Б. в.], 2020. – [? с.]. – (Історія малої батьківщини).

254. Татарчук, О. Закриниччя. Човновиця / Олександр Татарчук, Надія Бойченко, Жанна Тернавська ; літ. запис Вадима Вітковського. – Вінниця : Вінниц. обл. друк., 2020. – 208 с. : фот. – (Моя Вінниччина ; вип. 53).

Стрижавська селищна територіальна громада

255. Діденко, В. І. Стрижавка – перлина Північно-Східного Поділля : історико-док. нарис / Василь Іванович Діденко. – Вінниця : Кн.-Вега, 2002. – 200 с. – (Ми – вінничани).

256. Село моє, крапelinька на карті... : до 400-річчя з часу заснування с. Сосонка / упоряд.: Т. М. Буздиган, М. М. П'ятак. – Вінниця : Діло, 2007. – 93 с. : фот.

257. Коломієць, І. Майдан-Супрунівський (Підлісне). Від найдавніших часів до сьогодення / Іван Коломієць. – Вінниця : Вінниц. газ., 2012. – 324 с. : фот.

258. Діденко, В. Козацька зоря Поділля. Історія козацького села Міз'яківські Хутори і хутірців : іст. нарис / В. Діденко. – Вінниця : Вінниц. обл. друк., 2020. – 432 с.

Сутисківська селищна територіальна громада

259. Тамтура, А. Історія Сутисок : історико-краєзнав. нарис: від найдавніших часів до сьогодні / Анатолій Тамтура. – Вінниця : ВЕЛЕС, 2001. – 87 с. – (Наш рідний край).

260. Тамтура, А. В. Історія Сутисок : історико-краєзнав. нарис : від найдавніших часів до сьогодні / Анатолій Тамтура. – 2-ге вид., випр. та допов. – Вінниця : Власюк О., 2006. – 146 с. : фот. – (Наш рідний край).

261. Білоус, Г. Історія села Шершні : історико-краєзнав. нарис / Галина Білоус. – Тиврів : [б. в.], 2010. – 54 с. : фот.

Тиврівська селищна територіальна громада

262. Рудий, В. Розп'ята Тиврівщина : Голодомор 1932–1933 рр. у Тиврів. р-ні Вінниц. обл. / Василь Рудий. – Тиврів : [б. в.], 1993. – 60 с.

263. Голубенко, І. К. Тиврів і Тиврівщина : історико-краєзнав. нарис : від найдавніших часів до сьогодні / І. К. Голубенко. – Львів : ЛІВС при НАВСУ, 2001. – 90 с.

264. Рудий, В. М. Тричі розп'ята Тиврівщина : [голодомори] / Василь Рудий. – Вінниця : Нова Кн., 2005. – 168 с. – (Чорні сторінки нашої історії).

265. Тиврівщина. – [Тиврів] : [Тиврів. райдержадмін.], 2007. – 18 с. : карти, кольор. фот.

266. Чмут, Я. Р. Село, де річки зливаються : з історії поділ. села Івонівці на Тиврівщині / Я. Р. Чмут. – Вінниця : Діло, 2007. – 60 с.

267. Огороднік, В. Нема миліш святого краю... [історико-краєзнав. нарис про Тиврівщину] / Василь Огороднік. – Вінниця : Власюк О., 2008. – 48 с. : фот.

268. Рудий, В. Дорога крізь забуття. Подорож з минулого в прийдешнє : док.-іст. нарис про с. Василівку Тиврів. р-ну на Вінниччині / Василь Рудий, Олександр Коваль. – Вінниця : Данилюк В. Г., 2008. – 584 с. : фот.

269. Тамтура, А. Історія Тиврівщини / Анатолій Тамтура, Олександр Коваль. – Вінниця : Барановська Т. П., 2012. – 444 с. : фот.

270. Тиврівщина : краєзнав. нариси / редкол.: О. Ф. Помацький, Я. Й. Красовський, В. Л. Чехмestрук. – Вінниця : Нілан-ЛТД ; Тиврів : [б. в.], 2012. – 306 с. : фот.

271. Щусь, В. В. Історія села Красне = Historia wioski Krasne / Василь Щусь. – Вінниця : Рогальська І. О., 2012. – 200 с. : фот. – Текст парал. укр., пол.

272. Перша Тиврівська науково-краєзнавча конференція, 1 грудня 2015 р. / голова редкол. С. Д. Гальчак. – Вінниця : Балюк І. Б., 2015. – 316 с. – Бібліогр. в кінці ст. – Зі змісту: Джерела, історіографія, нова та новітня історія краю. – С. 13–185.

273. Тиврівщина [Образотворчий матеріал] : альбом / авт.-уклад.: А. Стебелев, Є. Очеретяний. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2015. – 80 с.

274. Суверток, Г. Ми – тиверці! : іст.-публіцист. нарис / Геннадій Суверток. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2016. – 112 с. : кольор. фот.

Турбівська селищна територіальна громада

275. Відлуння давнини – Стара Прилука : док., свідчення, сучасність / Вінниц. облдержадмін. ; упоряд.: О. Г. Яворська, Г. А. Бевз. – Вінниця : [б. в.], 1993. – 70 с. : іл. – (Історичні центри Поділля).

276. Токова, Н. П. Турбів : сторінки історії / Н. П. Токова. – Вінниця : Консоль, 2009. – 180 с. : фот.

277. Дячук, Н. М. Історія великих страждань. Сиваківці. Соболівка. 1941–1945 рр. / Наталія Михайлівна Дячук. – Вінниця : Легкун В. М., 2014. – 58 с. : фот.

278. Брандон, Р. Вахнівка. Життя та загибель єврейської громади / Р. Брандон ; ред. М. Тяглий ; Фонд «Меморіал убитим євреям Європи», Укр. центр вивч. історії Голокосту. – Київ : Укр. центр вивч. історії Голокосту, 2019. – 48 с. : табл., фот.

279. Роговий, О. Село над Вільшанкою : Брицьке через війни і біди / Олександр Роговий. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2019. – 56 с. : кольор. фот.

280. Рябіщук, З. Села над Десною. Сиваківська громада через віки і бурі : [про села Сиваківці та Соболівку] / Зінаїда Рябіщук. – Вінниця : Вінниц. обл. друк., 2020. – 264 с. : кольор. фот., портр.

281. Повх, Л. Нова і Стара Прилука / Леонід Повх. – Житомир : Євенок О. О., 2021. – 220 с. – (Моя Вінниччина ; вип. 68).

282. Повх, Л. Стара Прилука і Нова / Леонід Повх. – Житомир : Бук-Друк, 2021. – 630 с. – (Моя Вінниччина ; вип. 68).

Агрономічна сільська територіальна громада

283. Бабій, П. Н. Села над Бугом-рікою : історико-док. нарис [сіл Прибузьке і Бохоники Вінниц. р-ну та села Комарова (нині Урожайне) Тиврів. р-ну] / Петро Бабій. – Вінниця : Данилюк В. Г., 2008. – 48 с. : фот.

284. Бабій, П. Н. Голос з рідного краю : історико-док. нариси, новели, оповідання [про Вінниччину, зокрема історія сіл Бохоники, Цвіжин, Іванівка Вінниц. р-ну] / Петро Бабій. – Вінниця : Горбачук І. П., 2009. – 240 с. : фот.

Лука-Мелешківська сільська територіальна громада

285. Петренко, О. С. Лука-Мелешківська : нариси історії села : до 440-річчя з часу заснування села / О. С. Петренко. – Вінниця : УНІВЕРСУМ-Вінниця, 1999. – 339 с.

286. Бабій, П. Н. Села над Бугом-рікою : історико-док. нарис [сіл Прибузьке і Бохоники Вінниц. р-ну та села Комарова (нині Урожайне) Тиврів. р-ну] / Петро Бабій. – Вінниця : Данилюк В. Г., 2008. – 48 с. : фот.

287. Бабій, П. Н. Голос з рідного краю : історико-док. нариси, новели, оповідання [про Вінниччину, зокрема історія сіл Бохоники, Цвіжин, Іванівка Вінниц. р-ну] / Петро Бабій. – Вінниця : Горбачук І. П., 2009. – 240 с. : фот.

288. Бабій, П. Їх стежки-дороги. Іванівка : історико-док. нариси / Петро Бабій. – Вінниця : Рогальська І. О., 2012. – 224 с. : фот.

289. Борисенко, В. К. Культура повсякдення села Хижинці (1950–1960 рр.) / В. К. Борисенко. – Київ : Дуліби, 2014. – 144 с. : фот. – (XX століття крізь шпарини пам’яті).

Якушинецька сільська територіальна громада

290. На перехресті шляхів : [про села Якушинці та Зарванці] / І. М. Журавлівський [та ін.]. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2021. – 444 с. : іл., портр., фот.

1. 2. Гайсинський район

м. Гайсин

*Гайсин у гаях Поділля,
Де пахне духом татарви:
Тут Сіб і Буг п’янкі од зілля
Й духмянців подиху трави...*

М. Бахтинський

*Зелень садів кучерявиться,
Медом пахнуть поля,
Хлібом і піснею славиться
Гайсинська наша земля.*

Т. Грамарчук

Гайсин – адміністративний центр Гайсинського району Вінницької області. Місто розташоване на р. Соб (притока Південного Бугу). Населення – 25883 особи (станом на 01.01.2021). Перша згадка датована 1545, коли

місто входило до складу Брацлавського воєводства. 1744 р. отримано магдебурзьке право й герб.

Є кілька версій походження назви міста Гайсин. За однією з них, назва походить від вигуку «Гей, сину!», за іншою – Гайсин називався Гайшином. Слово *гайшин*, *гейшин* – «лісова сторожка, житло лісника». Слово *гальшин* походить від польсько-литовської назви «лісництво». Наш край у ті часи був вкритий густими лісами.

Бершадська міська територіальна громада

291. Паламарчук, Є. П. Бершадь : путівник / Є. П. Паламарчук. – Одеса : Маяк, 1978. – 28 с. : фот.

292. Андрущенко, В. П. Там, де Оса тихо в'ється : нариси, есе [про минуле і сьогодення сіл Осіївки та Малої Кириївки] / В. П. Андрущенко. – Вінниця : Власюк О., 2006. – 149 с. : фот.

293. Троянський, В. К. Тут дух одвічної стихії... або «Батьківський поріг» : [історія с. Шумилів] / Василь Троянський. – Біла Церква : Дельфін, 2006. – 158 с.

294. Невеличко, Г. Любов душі моєї – Баланівка : монографія / Галина Невеличко, Григорій Погончик. – Вінниця : Балюк І. Б., 2010. – 480 с. : іл.

295. Погончик, Г. Село в краю Бершадським... : (Михайлівка, Романівка, Якубівка: історія та долі) / Григорій Погончик. – Вінниця : Балюк І. Б., 2012. – 464 с. : фот.

296. Сухоребрій, І. П. Сумівка – козацьке село над Бугом : (історико-краєзнав. нарис) / Іван Сухоребрій. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2012. –

376 с.

297. Погончик, Г. Бершадщина : з минулого – у майбутнє / Григорій Погончик. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2013. – 958 с.

298. Погончик, Г. О. Голодомор 1932–1933 рр. на Бершадщині : спогади очевидців / Григорій Погончик. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2013. – 424 с. : фот.

299. Гончарук, І. Михайлівка. Відоме-невідоме село / Іван Гончарук. – Вінниця : Кн.-Вега, 2017. – 88 с. : фот. – (Моя Вінниччина ; вип. 17).

300. Джус, А. Красносілка. «Красне село на березі Бугу ріки» / Анатолій Джус. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2017. – 444 с. : фот. – (Моя Вінниччина ; вип. 13).

301. Дьомін, О. Маловідомі сторінки історії Бершаді : історико-краєзнав. нарис / Олександр Дьомін ; Вінниц. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України, Центр дослідж. історії Поділля Ін-ту історії України НАН України при Кам'янець-Поділ. нац. ун-ті ім. І. Огієнка, Вінниц. філ. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2017. – 52 с. : фот.

302. Поклад, Н. Там Буг Південний, там душа моя... : розповідь про Маньківку / Наталка Поклад. – Вінниця : Вінниц. обл. друк., 2021. – 176 с. – (Моя Вінниччина ; вип. 70).

303. Матієнко, В. Правда одного роду : [про родовід та історію с. Шумилів Гайсин. р-ну] / Валентина Матієнко. – Вінниця : Твори, 2022. – 284 с. : фот., портр., іл.

Гайсинська міська територіальна громада

304. Кривко, П. С. Гайсин : путівник / П. С. Кривко, П. Д. Косенко, Й. Г. Тельман. – Одеса : Маяк, 1973. – 48 с. : фот.

305. Панчук, В. Г. Мар'янівка : село, люди, доли / В. Г. Панчук. – Київ : Інтелект, 2003. – 424 с. : фот.

306. Ткаченко, І. П. Сокілець... Губник : іст. нариси краю і села / І. П. Ткаченко. – Київ : Поліграфкн., 2006. – 304 с. : фот., табл.

307. Танцюра, Г. Т. Зятківці : історико-соціол. нариси / Г. Т. Танцюра. – Київ : Віпол, 2007. – 536 с. : фот.

308. Бойко, Н. Гайсин – це моє життя / Ніна Бойко. – Вінниця : Данилюк В. Г., 2008. – 168 с. : фот.

309. Прокоф'єв, О. Історія м. Гайсина / Олександр Прокоф'єв. – Гайсин : [б. в.], 2011. – Ч. 1. – 44 с. : фот.

310. Історія м. Гайсин / підгот. О. В. Прокоф'єв. – 2-ге вид. – Гайсин : Віртуал, [2012]. – Ч. 1. – 44 с. : карти, фот.

311. Ткаченко, І. Сокілець... Губник. Історичні нариси краю і села / Іван Ткаченко. – Вінниця : Вінниц. обл. друк., 2020. – 320 с. : фот. – (Моя Вінниччина ; вип. 49).

Ладизинська міська територіальна громада

312. Жугін, Ю. С. Мандрівка в Ладижин : путівник / Ю. С. Жугін, А. Г. Степаненко. – Одеса : Маяк, 1983. – 54 с. : фот.

313. Провільська, М. І. Ладижин древній та сучасний : іст. нариси / М. І. Провільська. – Ладижин : Нове місто, 2001. – 72 с. : фот.

314. Ухов, Н. Г. Павел Брунь – ладыжинский зодчий : [історія Ладижина з XVII по теперіш. час] / Николай Ухов. – Вінниця : Континент-Прим, 2006. – 180 с. : фот.

315. Ладижин, створений людьми [Образотворчий матеріал] : кн.-фотоальб. – Біла Церква : Білоцерків. кн. ф-ка, 2009. – 176 с. : кольор. фот.

Дашівська селищна територіальна громада

316. Подолян, С. І. Китайгород – село Подільське : нариси з історії села / С. І. Подолян. – Вінниця : Консоль, 2010. – 96 с. : фот.

317. Сокіл, В. Кальник – село подільське : історико-краєзнав. нарис / Віктор Сокіл. – Вінниця : Вінниц. газ., 2011. – 412 с. : фот.

318. Остаповець, Т. М. Кризь епоху... : історія села Купчинці Іллінец. р-ну Вінниц. обл. / Т. М. Остаповець, О. С. Остаповець. – Київ : Дніпро, 2012. – 256 с. : кольор. фот.

319. Казьмирчук, Г. Д. Роде наш красний : село Кальник : вибр. твори / Григорій Казьмирчук, Марія Казьмирчук. – Київ : УкрСІЧ, 2013. – фот.

Т. 4, кн. 1 : Документи. – 324 с.

Т. 4, кн. 2 : Дослідження соціальних проблем села Кальник з найдавніших часів до наших днів. – 333 с.

320. Одарченко, О. Леухи у моєму житті... Спогади простої селянки про с. Леухи Іллінецького району / Оляна Одарченко. – Вінниця : Твори, 2019. – 158 с. : фот., іл. – (Моя Вінниччина ; вип. 31).

321. Рафаловський, С. Наш Китайгород : іст. хроніка с. Китайгород Іллінец. р-ну Вінниц. обл. / Сергій Рафаловський, Тамара Рафаловська. – Вінниця : Вінниц. обл. друк., 2019. – 220 с. : фот. – (Моя Вінниччина ; вип. 33).

322. Рудник, О. Села над річкою Скибою та їх сусіди : Кошлани, Дібровинці, Яблуновиця, Скибин, Жадани, Сорока, Кантелина / Ольга Рудник. – Вінниця, 2020. – [?с.]. – (Історія малої Батьківщини).

323. Бухта, Г. Під Покровом Шабельні / Галина Бухта, Володимир Іжевський. – Житомир : Бук-Друк, 2021. – 320 с. – (Моя Вінниччина ; вип. 65).

Теплицька селищна територіальна громада

324. Історичні віхи Теплицького району : [хронол. довід.] / Від. культури та туризму Теплиц. райдержадмін., Теплиц. ЦБС ; упоряд. С. В. Соловей. – Теплик : [б. в.], 2013. – 20 с.

325. Карабелівка земля наших предків – земля наших нащадків / ред.: Валентина Клименко, Антоніна Палагнюк. – Київ : Майстер кн., 2015. – 466 с. : фот.

326. Древні очі краю – теплицька земля : іст. нарис / Теплиц. райдержадмін., Від. культури і туризму, Теплиц. ЦБ ім. Г. Журби ; уклад.: Р.

Ткачук, В. Сміян ; відп. за вип.: В. В. Прокопенко, П. Ю. Рибак. – Теплик : [б. в.], 2016. – 114 с. : фот.

327. Камінський, М. Повість про удичан, цукрозавод і не тільки... : [про с. Удич Теплиц. селищної ТГ] / Михайло Камінський. – Вінниця : Твори, 2019. – 96 с. : фот. – (Моя Вінниччина ; вип. 42).

328. Черновецький, В. Теплик – моє містечко / Велв Черновецький. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2020. – 180 с. : іл., фот. – (Моя Вінниччина ; вип. 48).

329. Юхимчук, В. О. Розкошівський скарб : [про с. Розкошівка] / Володимир Олексійович Юхимчук. – Вінниця : Вінниц. обл. друк., 2020. – 416 с. : фот. – (Моя Вінниччина ; вип. 52).

Тростянецька селищна територіальна громада

330. Сторінки історії Тростянеччини в документах та матеріалах : матеріал на допомогу вчителям історії та учням / упоряд.: О. В. Третяк, П. В. Хлопченко. – Тростянець : [б. в.], 1993. – 20 с. : іл. – Бібліогр.: с. 19.

331. Тростянець – 400 років / уклад.: Людмила Площанська, Василь Руденко. – Вінниця : Вечір. Вінниця, 1998. – 22 с. : кольор. фот.

332. Тростянецький район, 1598–1998 : історія і сучасність / Тростянец. ЦРБ ; відп. за вип. О. С. Діденко. – Тростянець, [б. в.], 1998. – 75 с.

333. Книга пам'яті жертв Голодомору на Тростянеччині / упоряд. С. К. Шур. – Вінниця : Кн.-Вега, 2008. – 152 с. : фот.

334. Лівінський, О. М. Мій край, моє село [Олександрівка]... : історико-публіцист. нарис / О. М. Лівінський. – Київ : МП-Леся, 2010. – 606 с. : фот.

335. Рідні села Глибочок і Скибинці : нариси з історії сіл та життя окремих громадян / упоряд. Іван Ямковий. – Київ : ТОВ Юрка Любченка, 2016. – 584 с. : фот.

336. Баламут, С. Тростянець крізь призму часу : історико-краєзнав. нарис / Світлана Баламут. – Вінниця : Вінниц. обл. друк., 2021. – 460 с. – (Моя Вінниччина ; вип. 69).

Чечельницька селищна територіальна громада

337. Барвінський, І. Історія Чечельниччини з найдавніших часів до кінця ХХ ст. : монографія / Іван Барвінський. – Одеса : Астропринт, 1998. – 64 с.

338. Вовк, С. Т. Нариси з історії Чечельника : з найдавніших часів до наших днів : 500-річчю Чечельника присвячується / С. Т. Вовк, В. А. Косаківський, С. В. Таранець. – Вінниця : Вінниц. обл. друк., 2000. – 214 с.

339. Чечельниччина пам'ятає : Кн. пам'яті жертв Голодомору 1932–1933 рр. / упоряд. С. П. Снігур. – Вінниця : Данилюк В. Г., 2008. – 193 с.

340. Таранець, С. Історія села Куренівка (кінець XVII – початок XXI століття) / Сергій Таранець ; Ін-т Укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України, Ін-т історії України НАН України, Музей історії та культури старообрядства України. – Київ : Віпол, 2014. – 448 с. : фот.

341. Гетто в Чечельнике (Винницькая область, Украина) : страдания, мужество и сопротивление / авт.-сост. Лиза Вишнивецкая. – Нацрат Илит : [б. в.], 2015. – 102 с. : фот.

342. Таранець, С. Історія села Куренівка у світлинах ХХ століття [Образотворчий матеріал] / Сергій Таранець ; НАН України, Ін-т історії України, Музей історії та культури старообрядства України. – Київ : Ліра-К, 2020. – 228 с. : фот.

Джулинська сільська територіальна громада

343. Павличук, О. А. Тирлівка – рідне село на Поділлі / О. А. Павличук. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2006. – 100 с. : іл., портр.

344. Шевчук, Ф. Серединка – тепла крапка на карті України / Федір Шевчук. – Вінниця : Балюк І. Б., 2008. – 244 с. : кольор. фот.

345. Маніленко, П. Джулинка всміхається століттям : історико-краєзнав. нарис / Петро Маніленко. – Вінниця : Вінниц. газ., 2009. – 368 с. : фот.

346. Маніленко, П. Добридень, Березівко! : історико-краєзнав. нарис / Петро Маніленко. – Вінниця : Вінниц. газ., 2011. – 272 с. : фот.

347. Маніленко, П. Добридень, Березівко! : історико-краєзнав. нарис / Петро Маніленко. – 2-ге вид., допов. і перероб. – Вінниця : Вінниц. газ., 2012. – 272 с. : фот.

348. Олександр Кавун: «Працьовита Серединка – заможна Україна» :

фотонарис / авт.-упоряд. П. В. Маніленко. – Вінниця : Вінниц. міськдрук., 2014. – 48 с. : портр., кольор. фот.

349. Погончик, Г. Серце гріє Серебрія : (нарис з історії села та життя мешканців Серебрії) / Григорій Погончик, Віктор Погончик ; Вінниц. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України, Центр дослідж. історії Поділля Ін-ту історії України НАН України при Кам'янець-Поділ. нац. ун-ті ім. І. Огієнка, Вінниц. філ. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2017. – 480 с. : фот., портр.

350. Маніленко, П. Серединка – тепла крапка на карті України / Петро Маніленко, Федір Шевчук. – Вінниця : Твори, 2019. – 304 с. : фот. – (Моя Вінниччина ; вип. 40).

351. Маніленко, П. В. Добридень, Березівко! : історико-краєзнав. нарис / П. В. Маніленко. – 3-тє вид., допов. і перероб. – Вінниця : Вінниц. обл. друк., 2020. – 336 с. : фот. – (Моя Вінниччина ; вип. 51).

Краснопільська сільська територіальна громада

352. Гончарук, І. Село моє світанкове... : [історія с. Михайлівка] / Іван Гончарук. – Київ : Рада, 2005. – 175 с. : фот.

353. Гончарук, І. Село моє світанкове... Спогади [про с. Михайлівку] / Іван Гончарук. – Київ : Європа прінт, 2008. – Кн. 2. – 144 с. : фот.

354. Косенко, І. Краснопілко моя чарівна / Ірина Косенко. – Вінниця : Данилюк В. Г., 2009. – 472 с. : кольор. фот.

Ободівська сільська територіальна громада

355. Васильєв, П. І. «...ім'я йому Ободівка» : іст. нарис / Петро Васильєв. – Дніпропетровськ : Ліра, 2009. – 216 с.

356. Малюта, І. Одна із трьох. Цибулівка в історико-краєзнав. нарисах / Іван Малюта. – Київ : Вид-во ім. Олени Теліги, 2013. – 64 с.

357. Малюта, І. Роївня : оповідки з Цибулівки і не тільки / Іван Малюта. – Київ : Вид-во ім. Олени Теліги, 2015. – 344 с. : портр.

358. Малюта, І. Роївня : оповідки з Цибулівки і не тільки / Іван Малюта. – Вид. 2-ге, допов. – Житомир : «505», 2019. – 436 с. : кольор. фот., портр. – (Моя Вінниччина ; вип. 44).

359. Возний, Д. Ободівська рогоза : історія села за спогадами односельців / Дмитро Возний. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2021. – 68 с. : іл.

Райгородська сільська територіальна громада

360. Мороз, В. Червоне – гордість моя / Володимир Мороз ; Центр дослідж. історії Поділля Ін-ту історії України НАН України при Кам'янець-Поділ. нац. ун-ті ім. І. Огієнка, Вінниц. філ., Вінниц. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України. – Вінниця : Балюк І. Б., 2010. – 148 с. : фот.

361. Волошенюк, І. Душа моя – Ометинці / Іван Волошенюк. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2013. – 248 с. : фот.

362. Мельничук, О. Мельниківці крізь сивину століть : історико-краєзнав. нарис / Олег Мельничук. – Вінниця : Твори, 2020. – 332 с. : фот.

363. Мельничук, О. Мельниківці крізь сивину століть : історико-краєзнав. нарис / Олег Мельничук. – Вінниця : Вінниц. обл. друк., 2021. – 332 с. : іл. – (Моя Вінниччина ; вип. 67).

Соболівська сільська територіальна громада

364. Кондратюк, П. Моє кучеряве Поділля : про с. Побірка Теплиц. р-ну / Петро Кондратюк. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2018. – 236 с. – (Село і люди ; вип. 28) (Моя Вінниччина).

1. 3. Жмеринський район

м. Жмеринка

*Рідне місто, Жмеринка привітна,
Я тобою завжди у житті горджусь.
Нехай ім'я твоє зорецвітно квітне,
Як згадаю юність – щиро усміхнусь.
Жмеринко, Вітчизно, Україно-мати,
Лине твоя слава по усіх світах.
Жмеринка – від слова – руки потискати,
Жмеринка – від мрії – жити у віках.*

В. Горлей

Жмеринка – адміністративний центр Жмеринського району Вінницької області. Місто розташоване в південно-східній частині Подільської верховини, за 47 км від обласного центру. Населення – 34097 осіб (станом на 01.04.2021). Перша згадка про місто датується початком XVIII ст.

Жмеринка – велика вузлова станція Правобережжя України, заснована в 1865 році між селами Велика та Мала Жмеринка на місці вирубаного дубового пралісу. Сучасне місто виникло в 1903 році завдяки залізниці Київ – Балта, яку проклали за кілька десятків років до цього.

Назва походить від залізничної станції, яку виводять від найменування сіл Великої та Малої Жмеринок. Одні дослідники вважають, що вона походить від польського вислову «*жму руку*» (польське «*жме ренке*»), сказаному при зустрічі двох переможців, також основа назви вказує на зв'язок з гончарством і походить нібито від вислову «*жали ринку*». Інші дослідники шукали джерела значно глибше в історії краю, вважаючи походження назви від кореня «*жмир*», що означає самоназву киммерійців, племен, які населяли цю землю до скіфського періоду. Є гіпотеза, що «*джемері*» – це густий темний ліс, хащі, на місці якого виникли ці поселення.

Барська міська територіальна громада

365. Подолинний, А. М. Місто Бар : путівник / А. М. Подолинний. – Одеса : Маяк, 1974. – 64 с. : фот.

366. Подолинний, А. М. Місто Бар : путівник / А. М. Подолинний. – Одеса : Маяк, 1990. – 64 с. : фот.

367. Докійчук, О. І. Нариси із історії села Чемериси-Волоські (нині с. Журавлівка) Барського району. Кн. 2 / О. І. Докійчук. – Бар : [Бар. район. друк], 1991–1992.

Ч. 1. – 1991. – 46 с.

Ч. 2. – 1991. – 64 с.

Ч. 3. – 1992. – 64 с.

Ч. 4. – 1992. – 20 с.

368. Бар : [600 років] / Бар. райдержадмін. ; упоряд. Іоанна Мрочек. – Бар ; Квідзин [Польща] : [б. в.], 2001. – 91 с. : фот. – Текст парал. укр., пол.

369. Барський район, 1401–2001 : 600 років : інформ. портр. / Бар. ЦБС ; відп. за вип. Л. Кирилюк. – Бар : АРТ дизайн, 2001. – 80 с.

370. Каюмов, М. З. Наш Бар. Наша історія. Наша духовність / М. З. Каюмов. – Київ : [б. в.], 2006. – 30 с.

371. Бар. Барська земля – кризь призму століть : матеріали I Міжнар. наук.-практ. конф. / наук. ред. М. Ф. Дмитрієнко. – Бар : Бар. район. друк., 2008. – 448 с. : іл. – Зі змісту: Політичний, соціально-економічний та культурний розвиток краю в ХХ ст. – С. 306–344 ; Бар та Барський район в період Незалежності. Міжнародні зв'язки міста Бара. – С. 345–443.

372. Бар: ключ до Східного Поділля : іст.-краєзнав. нарис / Бар. міськрада ; редкол.: М. Йолтуховський [та ін.]. – Мальборк [Польща] : AMJ Marketing, 2009. – 72 с. : кольор. фот. – Текст парал. укр., пол.

373. Сторожук, А. Подільський Бар та його околиці : історія і сучасність (події, особистості, факти) : навч. посіб. / Антоніна Сторожук. – Київ : [б. в.], 2010. – 282 с. : кольор. фот.

374. Барська земля Поділля: європейська спадщина та перспективи сталого розвитку : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. : до 615-ї річниці першої док. згадки про м. Ров, 475-ї річниці з часу надання м. Бару магдебурзького права та 150-річчя з дня народж. М. С. Грушевського, 9–10 верес. 2016 р. / голова редкол. М. Ф. Дмитрієнко. – Київ ; Бар : Рогальська І. О., 2016. – 248 с. : іл. – Бібліогр. в кінці ст. – Зі змісту: Барська земля Поділля

як проект міждисциплінарних досліджень європейської спадщини, розробки стратегій публічної політики та участі інститутів влади та громадянського суспільства в сприянні сталому розвитку. – С. 11–101.

375. Куперштейн, М. Місто Бар: єврейські сторінки крізь призму часу / Михайло Куперштейн. – Вінниця : Твори, 2019. – 364 с.

376. Куперштейн, М. Місто Бар: єврейські сторінки крізь призму часу / Михайло Куперштейн. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2020. – 340 с. : іл., фот. – (Моя Вінниччина ; вип. 58). – Бібліогр.: с. 333–338.

377. Гуменюк, Б. Роде мій красний, роде мій дужий... : кілька фрагм. із історії двох родин села Підлісний Ялтушків Барського району і села загалом / Борис Гуменюк. – Вінниця : Твори, 2021. – 52 с. : фот. – (Моя Вінниччина ; вип. 72).

Жмеринська міська територіальна громада

378. Солоненко, М. П. Жмеринка : путівник / М. П. Солоненко, О. О. Іванишин, В. І. Кротов. – Одеса : Маяк, 1974. – 27 с. : фот.

379. Загалило, В. І. Жмеринка : путівник / В. І. Загалило. – Одеса : Маяк, 1985. – 54 с. : фот.

380. Слободенюк, Н. П. Браїлів – стежками історії : краєзнав. нариси / Н. П. Слободенюк, В. О. Логвінов. – Вінниця : Тезис, 2000. – 64 с. : кольор. фот.

381. Вольф, Э. Воспоминания бывших узников Жмеринского гетто / Э. Вольф. – Иерусалим : [б. в.], 2001. – 372 с.

382. Біньківський, М. І. На перехресті шляхів і доль : Жмеринка і жмеринчани / М. І. Біньківський, М. М. Овчарук, М. М. Райчук. – Київ : ЕксОб, 2002. – 286 с. : фот.

383. Репінський, В. С. Історія с. Кармалюково Жмеринського району Вінницької області / Василь Репінський. – Жмеринка, [2002]. – 44 с. : фот.

384. Біньківський, М. І. Ровесниця буремного століття : історико-краєзнав. нарис до 100-річчя присвоєння Жмеринці статусу міста / М. І. Біньківський, В. О. Співак. – Луцьк : Надстир'я, 2003. – 48 с. : кольор. фот.

385. Вовкодав, В. Жмеринський край : історико-краєзнав. нарис / В. Вовкодав, В. Лазаренко. – Вінниця : Друк, 2003. – 60 с. – (Бібліотека «Правозахисника»).

386. Жмеринка 2003. З вірою та добром – у нове століття! / упоряд. В. О. Співак. – Київ : Діловий контакт, 2003. – 52 с. : кольор. фот.

387. Загрійчук, А. Довічні сорокоусти : (дещо з історії Браїлова) / Анатолій Загрійчук. – Жмеринка : Прес-Реал, 2003. – 69 с. : фот.

388. На межі неймовірного : історико-краєзнав. нарис : до 85-річчя від дня народж. нар. умільця М. Г. Маслюка та 100-ліття надання Жмеринці статусу міста / Жмерин. міськрада ; упоряд. В. О. Співак. – Луцьк : Надстир'я, 2003. – 80 с. : фот.

389. Антонюк, М. П. Через віхи історії : краєзнав. нариси [історії сіл Жмерин. р-ну] / Михайло Антонюк. – Вінниця : Власюк О., 2004. – 574 с. : фот.

390. Антонюк, М. П. Через віхи історії : [історії сіл Жмерин. р-ну] : в 3 ч. / М. П. Антонюк. – Вінниця : Власюк О., 2006, 2008. – фот.

Ч. 1 / М. П. Антонюк. – 2006. – 574 с.

Ч. 2 / М. П. Антонюк, С. І. Гордієць, О. М. Антонюк. – 2006. – 372 с.

Ч. 3 / М. П. Антонюк, О. М. Антонюк. – 2008. – 422 с.

391. Сокол, О. Жмеринський район. Вінниц. обл. / Оксана Сокол. – Вінниця : Енозіс, [2011]. – 36 с. : кольор. фот., портр.

392. Антонюк, О. Без минулого немає майбутнього : із історії м. Жмеринка / Олег Антонюк. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2013. – 280 с. : фот.

393. Громада міста Жмеринки. Витоки і традиції : до 110-ї річниці надання Жмеринці статусу міста / Жмерин. міськрада. – Вінниця : Діло, 2013. – 152 с. : фот.

394. Жмеринка : [історія у світлинах] / ред. Віктор Гараш. – Вінниця : Консоль, 2013. – 96 с. : фот.

395. Жмеринка : 110 років : фотоальбом / авт. тексту О. Дмитрук. – Вінниця : Консоль, 2013. – 96 с. : фот.

396. Смірнов, М. Браїлів : погляд крізь століття / Микола Смірнов. – Вінниця : Рогальська І. О., 2016. – 460 с. : фот.

397. Смірнов, М. Браїлів: погляд крізь століття : монографія / Микола Смірнов. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2016. – 382 с. : фот. – (Село і люди ; вип. 10).

398. Антонюк, О. Сторінки з історії Жмеринської землі : іст. альм. / Олег Антонюк. – Вінниця : Твори, 2018. – 424 с. : фот.

399. Слідами історії Жмеринського краю : матеріали першої Жмерин. наук.-краєзнав., конф. 23 берез. 2018 р. / Жмерин. райдержадмін., Жмерин. райрада, Центр дослідж. історії Поділля Ін-ту історії України НАН України при Кам'янець-Поділ. нац. ун-ті ім. І. Огієнка [та ін.] ; голова редкол. С. Д. Гальчак. – Вінниця : Бабій І. В., 2018. – 448 с. – Зі змісту: Жмеринщина у добу новітньої історії. – С. 84–163 ; Відомі постаті Жмеринщини. – С. 164–296 ; Освіта, культура, релігійне життя, етнологія, топоніміка, природа регіону. – С. 297–434.

400. Пам'ятки історії та культури Вінницької області / голов. ред. Ю. А. Зінько ; упоряд.: Ю. А. Зінько, А. М. Подолинний. – Вінниця : Вінниц. обл. друк., 2020. – Ч. 1 : Барський – Немирівський райони. – 400 с. : іл.

401. Антонюк, О. Кожному мила своя сторона / Олег Антонюк. – Вінниця : Вінниц. обл. друк., 2021. – 480 с. : фот.

Шаргородська міська територіальна громада

402. Нагребецький, А. Моя Плебанівка : іст.-етногр. нарис / Анатолій Нагребецький. – Київ : АБЕРС, 2001. – 67 с. : кольор. фот.

403. Купчишин, М. Шаргородщина : сторінки історії / Михайло Купчишин, Антон Мичак. – Київ : Техніка, 2002. – 320 с. : фот.

404. Нагребецький, А. Моя Плебанівка : іст.-етногр. нарис / Анатолій Нагребецький. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Вінниця : ВДЦНТЕІ, 2004. – 229 с. : фот.

405. Нагребецький, А. Калинівка Шаргородська / Анатолій Нагребецький. – Вінниця : Балюк І. Б., 2007. – 180 с. : фот.

406. Мельник, В. Історія села Слободи при Шаргороді / Володимир Мельник. – Вінниця : Балюк І. Б., 2008. – 308 с. : фот.

407. Нагребецький, А. Н. Трагедія мого краю : Етапи великого шляху на Шаргородщині: розкуркулення, колективізація, голодомор / А. Н. Нагребецький. – Вінниця : Балюк І. Б., 2008. – 476 с. : іл. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://library.vn.ua/e-library/katalog/nagrebeczkij-a.-tragediya-mogo-kraju> (дата звернення: 21.06.22), вільний. – Назва з екрана.

408. Нагребецький, А. Насіківка моя, Насіківка / Анатолій Нагребецький ; Вінниц. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України. – Вінниця : Балюк І. Б., 2010. – 300 с. : фот., портр.

409. Нагребецький, А. Шаргород – єврейське местечко / Анатолій Нагребецький ; авт. проєкта Ігорь Винокур. – Вінниця : Балюк І. Б., 2010. – 276 с. : фот. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://library.vn.ua/e-library/katalog/nagrebeczkij-a.-shargorod> (дата звернення: 21.06.22), вільний. – Назва з екрана.

410. Нагребецький, А. Шаргород – єврейське местечко / Анатолій Нагребецький ; авт. проєкта Ігорь Винокур. – Вінниця : Гос. картогр. ф-ка, 2011. – 264 с. : фот.

411. Нагребецький, А. Мальовничі мої Перепільчинці / Анатолій Нагребецький. – Вінниця : Балюк І. Б., 2012. – 348 с. : кольор. фот.

412. Чебрецева, духмяна, пшенична, Шаргородщино, рідна моя! / Шаргород. райдержадмін. ; Шаргород. райрада. – [Шаргород], [2012]. – 15 с. : кольор. фот.

413. Нагребецький, А. Іменами багата земля Шаргородська : [іст. нариси про села Шаргород. р-ну та їхніх жителів] / Анатолій Нагребецький. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2014. – 364 с. : фот. – (Історія краю та його видатні земляки). – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://library.vn.ua/downloads/nagrebeczkij-a.-imenami-bagata-zemlya-shargorodska.pdf> (дата звернення: 05.05.22), вільний. – Назва з титул. екрана.

414. Перша Шаргородська наукова історико-краєзнавча конференція : матеріали конф., 17–18 жовт. / голова редкол. С. Д. Гальчак. – Вінниця : Балюк І. Б., 2014. – 276 с. : іл. – Зі змісту: Новітній період в історії регіону. – С. 86–173.

415. Нагребецький, А. Політанки – життєві обрії : [іст.-етногр. нарис про населені пункти Політанки і Галишов] / Анатолій Нагребецький. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2015. – 416 с. : фот. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://library.vn.ua/e-library/katalog/nagrebeczkij-a.-politanki-zhittevi-obriiii> (дата звернення: 05.05.22), вільний. – Назва з титул. екрана.

416. Кислиця, І. Жорнівка – Довгівці – Руданське : (літопис села в історіях та долях людей) / Іван Кислиця. – Вінниця : Консоль, 2016. – 264 с. : фот.

417. Лебедева, В. Шаргородщина – духовна колиска Поділля / Валентина Лебедева. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2016. – 32 с. : кольор. фот.

418. Нагребецький, А. Конатківці – єдине село на планеті / Анатолій Нагребецький. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2016. – 496 с. : фот. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://library.vn.ua/e-library/katalog/nagrebeczkij-a.-konatkivczi> (дата звернення: 21.06.22), вільний. – Назва з титул. екрана.

419. Здирко, Л. І. Івашківці – подільська квітка України / Л. І. Здирко, Ю. М. Ліпецький, В. М. Пастушенко. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2017. – 292 с. : фот.

420. Кучинська, Г. О. Над Гибалівкою вічність проплива... : історико-краєзнав. дослідж. / Галина Олександрівна Кучинська. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2017. – 516 с. : фот. – Бібліогр.: с. 510–513.

421. Територіальні громади Шаргородщини: історія і сучасність : довідник / уклад. Г. І. Ковтун ; відп. за вип. Г. П. Волощук. – Шаргород : Шаргород. центр. район. б-ка, 2017. – 87 с.

422. Нагребецький, А. Наш рідний край – Козлівка і Мальовниче / Анатолій Нагребецький. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2019. – 560 с. : іл., портр., фот. – Бібліогр.: с. 552–555. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://library.vn.ua/e-library/katalog/nagrebeczkij-nash-ridnij-kraj-kozlivka-i-malovniche> (дата звернення: 21.06.22), вільний. – Назва з екрана.

423. Нагребецький, А. Шаргородщина: духовні скарбниці та люди. З історії духовних закладів району та про людей достойних / Анатолій Нагребецький ; кер. проекту М. В. Джига ; НАН України, Ін-т історії України при Кам'янець-Поділ. нац. ун-ті ім. І. Огієнка, Вінниц. філ. Центру дослідж. історії Поділля, Вінниц. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2020. – 320 с. : іл., фот.

424. Оліх, А. Шаргород. Штрихи до історії міста і його жителів / Анатолій Оліх. – Житомир : Євенок О. О., 2020. – 448 с. : фот.

425. Симонишин, В. Моя Клекотина і Пасинки мої : історія сіл / Василь Симонишин ; літ. запис Вадима Вітковського. – Харків : Глобус, 2020. – 320 с. : фот. – (Моя Вінниччина ; вип. 55).

Копайгородська селищна територіальна громада

426. Голішевська, Н. В. Каришків – «Неначе писанка село...» / Наталія Голішевська ; Бар. гуманітар.-пед. коледж ім. М. Грушевського. – Бар : [б. в.], 2009. – 40 с. : фот.

427. Сай-Боднар, С. Каришків – я твій колосок : [історія села] / Сергій Сай-Боднар ; спец. ред. М. Ф. Каменюк. – Київ : Академія, 2016. – 224 с. : фот.

428. Сай-Боднар, С. Каришків – я твій колосок : [історія села] / Сергій Сай-Боднар ; ред. М. Ф. Каменюк. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2016. – 168 с. : іл. – (Село і люди ; вип. 7).

429. Верстюк, А. Село Верхівка Барського району, Вінницької області. Роки і долі... / Анатолій Верстюк, Ганна Верстюк, Олег Нечай. – [Б. м. : б. в.], 2018–2019 : кольор. фот.

[Кн. 2] : Друга світова війна у долях наших односельчан : іст. зб. – 2018. – 320 с.

[Кн. 3] : Історія заснування та розвитку села : іст. зб. – [Харків], 2019. – 306 с.

Джуринська сільська територіальна громада

430. Безсонюк, В. Хоменки : іст. нариси / В. Безсонюк, В. Струк, А. Мичак. – Київ : [б. в.], 1998. – 110 с.

431. Горобець, О. Родинна колиска – Джурин / Олександр Горобець, Ігор Нечіпайло. – Харків : Атос, 2008. – 176 с. : кольор. фот. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://library.vn.ua/e-library/katalog/gorobecz-o.-rodinna-koliska> (дата звернення: 05.05.22), вільний. – Назва з титул. екрана.

432. Нагребецький, А. Мій рід [Цурканів], моє село [Джурин] / Анатолій Нагребецький, Іван Цуркань. – Вінниця : Балюк І. Б., 2009. – 124 с. : фот. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://library.vn.ua/e-library/katalog/nagrebeczkij-a.-mij-rid-moe-selo> (дата звернення: 21.06.22), вільний. – Назва з титул. екрана.

433. Нагребецький, А. Наш Деробчин / Анатолій Нагребецький, Наталя Юніцька ; авт. ідеї Людмила Рудик. – Вінниця : Балюк І. Б., 2011. – 504 с. : фот.

434. Нагребецький, А. Зведенівка – село на пагорбах Поділля / Анатолій Нагребецький, Сергій Свирида ; Центр дослідж. історії Поділля Ін-ту історії України НАН України при Кам'янець-Поділ. нац. ун-ті ім. І. Огієнка, Вінниц. філ. ; Вінниц. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2018. – 616 с. : іл. – Бібліогр.: с. 606–609. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://library.vn.ua/e-library/katalog/nagrebeczkij-a.-zvedenivka> (дата звернення: 21.06.22), вільний. – Назва з титул. екрана.

435. Горобець, О. Під рясними вишнями : [про с. Джурин Жмерин. р-

ну] / Олександр Горобець. – Житомир : «505», 2019. – 264 с. : фот. – (Моя Вінниччина ; вип. 43).

Мурафська сільська територіальна громада

436. Купчишин, М. Ф. Мурафа і Клекотина : давнина і сучасність / М. Ф. Купчишин. – Київ : Техніка, 2003. – 300 с. : фот.

437. Купчишин, М. Ф. Родовід Купчишиних : [історія с. Слободи-Мурафської (у 1986 р. об'єднане з с. Клекотина) у розповідях одного роду] / М. Купчишин, А. Купчишин, Є. Купчишин. – Алмати : КазНПУ ім. Абая, 2005. – 201 с. : фот.

438. Нагребецький, А. Сторінки історії Пеньківки Мурафської (1717–2017 рр.) / Анатолій Нагребецький ; НАН України, Ін-т історії України при Кам'янець-Поділ. нац. ун-ті ім. І. Огієнка, Вінниц. філ. Центру дослідж. історії Поділля, Вінниц. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2017. – 520 с. : фот. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://library.vn.ua/e-library/katalog/nagrebeczkij-a.-storinki-istoriii-penkivki-murafskoi> (дата звернення: 21.06.22), вільний. – Назва з екрана.

439. Вільчинський, В. З людьми і для людей / Володимир Вільчинський. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2018. – 372 с. : фот.

440. Любацька, Л. Вікно в Пеньківку / Людмила Любацька. – Вінниця : Вінниц. обл. друк., 2019. – 520 с. : фот. – (Моя Вінниччина ; вип. 32).

441. Симонишин, В. Моя Клекотина і Пасинки мої : історія сіл / Василь Симонишин ; літ. запис Вадима Вітковського. – Харків : Глобус,

2020. – 320 с. : фот. – (Моя Вінниччина ; вип. 55).

442. Нагребецький, А. Михайлівка Мурафська – наша історія жива / Анатолій Нагребецький ; кер. проекту Михайло Кіндратович Івасько ; Центр дослідж. історії Поділля Ін-ту історії України НАН України при Кам'янець-Поділ. нац. ун-ті ім. І. Огієнка, Вінниц. філ., Вінниц. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2021. – 672 с. : фот.

Станіславчицька сільська територіальна громада

443. Синюк, П. В. Станіславчик : погляд у минуле / Петро Васильович Синюк. – Вінниця : Клименко В., 2005. – 368 с. : фот.

444. Синюк, П. Станіславчик : погляд у минуле / Петро Синюк. – 2-ге вид., допов. – Вінниця : Балюк І. Б., 2010. – 456 с. : фот.

445. Гороль, П. К. Олексіївка : минуле, сучасне, майбутнє / П. К. Гороль, Н. А. Дмитрук, Г. П. Твердохліб. – Вінниця : Вінниц. картогр. ф-ка, 2011. – 118 с. : фот.

446. Слотюк, П. Дзялів: з історії Подільського порубіжжя : від найдавніших часів до 1946 р. / Петро Слотюк. – Вінниця : Консоль, 2012. – 146 с. : фот. – Електрон. версія. – Режим доступу: <http://socrates.vsau.org/repository/getfile.php/15845.pdf> (дата звернення: 21.06.22), вільний. – Назва з екрана.

447. Кочмарук, В. Носківці. Погляд крізь віки / Василь Кочмарук. – Жмеринка : Прес-Реал ; Вінниця : Рогальська І. О., 2014. – 434 с. : фот.

1. 4. Могилів-Подільський район

м. Могилів-Подільський

*Місто – біль і любов, і шаленої юності спів,
Мій подільський, мій рідний навек Могилів!*

П. Скорук

*Там дитинства стежини, мости, і сади, і дахи.
Я стою над каньйоном, де сходяться всякі шляхи.
І допоки це місто дримає і бачить мене уві сні,
світ цей дихає, плине, живе і співає в мені.*

П. Скорук

Могилів-Подільський – адміністративний центр Могилів-Подільського району Вінницької області. Місто розташоване на лівому березі Дністра при впадінні в нього річок Дерло та Немія, за 119 км від обласного центру. Населення – 30359 осіб (станом на 01.01.2021). Перша згадка про місто датується 1595 р.

До заснування в гирлі р. Дерло в XV ст. існувало поселення Іваниківці. Наприкінці XVI ст. місцевість придбав волосський господар Ієремія Могила й заклав у 1595 р. майбутнє місто, яке віддав у посаг за дочкою Марією брацлавському воєводі Стефану Потоцькому. Воєвода побудував тут замок і назвав місто на честь тестя – град *Могилів*. Означення *Подільський* дано за місцем розташування на Поділлі. І саме тоді Стефан Потоцький звернувся до польського короля Сигізмунда з проханням надати місту магдебурзьке право.

Могилів-Подільська міська територіальна громада

448. Скоряк, Г. А. Могилів-Подільський : путівник / Г. А. Скоряк. – Одеса : Маяк, 1969. – 28 с. : фот.

449. Могилів-Подільський. 400 років місту на Дністрі : фотонарис / авт. тексту Микола Горобець. – Вінниця : Вінниц. обл. друк., 1995. – 16 с. : кольор. фот.

450. Хандрос, Б. Н. Местечко, которого нет : [спогади авт. та його земляків із села Озаринці Могилів-Поділ. р-ну про Другу світ. війну] / Б. Н. Хандрос. – 2-е изд., перераб. и доп. – Київ : Альтерпрес, 2002. – Ч. 1 : «Штетл». – 2002. – 368 с. : ил.

451. Друга Могилів-Подільська краєзнавча конференція / Вінниц. держ. пед. ун-т ім. М. Коцюбинського, Кам'янець-Поділ. держ. ун-т, Центр дослідж. історії Поділля ; відп. ред. Л. В. Баженов. – Могилів-Подільський ; Кам'янець-Подільський : [Оіюм], 2006. – 288 с. : ил. – Зі змісту: Могилівщина у новітню добу. – С. 145–203.

452. Край дністровий : нариси про Могилів-Подільський район / [редкол.: Сергій Шибінський, Микола Крижанівський, Марія Гоцуляк]. – [Могилів-Подільський] : [Слово Придністров'я], [2006]. – 26 с. : кольор. іл.

453. Бойта, А. М. Мартиролог Могилівщини : кн. пам'яті жертв політ. репресій на Могилівщині (20–50 рр. ХХ ст.) / А. М. Бойта, Ю. В. Ткачук. – Могилів-Подільський : Могилів-Поділ. друк., 2008. – 172 с.

454. Колесник, В. Бронниці 620 років / Володимир Колесник. – Вінниця : Консоль, 2008. – 40 с. : кольор. фот.

455. Могилеву-Подільському 415 років / Могилів-Поділ. міськрада ; редкол.: В. Колесник [та ін.]. – Могилів-Подільський : [б. в.], [2009]. – 38 с. : фот.

456. Базилевич, М. В. Від Тіраса до Дністра, або історія одного міста : іст. нарис про місто [Могилів-Подільський] / М. В. Базилевич, Ю. С. Базилевич, І. А. Павлик. – Вінниця : Вінниц. обл. друк., 2010. – 128 с. : фот.

457. Могилів-Подільський район. Окраса Поділля. – Могилів-Подільський : [б. в.], [2012]. – 10 с. : кольор. фот.

458. Могилів-Подільський / редкол. В. Колесник [та ін.]. – [Б. м. : б. в.], [2013]. – 36 с. : кольор. фот.

459. Могилів-Подільський / редкол. В. Колесник [та ін.]. – [Б. м. : б. в.], [2014]. – 36 с. : кольор. фот.

460. Скорук, П. Могилевчане / Петр Скорук. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2016. – 413 с. : ил.

461. Скорук, П. Могилівчани : [обличчя, події, часи] / Петро Скорук. – Вид. 2-ге, випр., допов. – Вінниця : Твори, 2018. – 699 с. : іл., портр. – Текст укр., рос.

462. Скорук, П. Могилівчани / Петро Скорук. – Вид. 3-тє, випр., допов. – Вінниця : Вінниц. обл. друк., 2019. – 512 с. : фот. – (Моя Вінниччина ; вип. 36).

463. Колесник, В. Бронниця – серце моє / Володимир Колесник. – Вінниця : Вінниц. обл. друк., 2020. – 360 с. : фот. – (Моя Вінниччина ; вип. 50).

464. Каменюк, М. Красуня, що народилася на морському дні : про

історію с. Григорівка Могилів-Поділ. р-ну / Михайло Каменюк. – Житомир : Євенок О. О., 2021. – 220 с. : іл. – (Моя Вінниччина ; вип. 66).

465. Скорук, П. Ми – могилівчани! : [є історія Могилів-Поділ. р-ну та сіл] / Петро Скорук. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2021. – 828 с.

Ямпільська міська територіальна громада

466. Зуб, Л. В. Ямпіль : путівник / Л. В. Зуб. – Одеса : Маяк, 1982. – 38 с. : фот.

467. Буша : історико-краєзнав. нариси / авт.: І. С. Винокур [та ін.]. – Хмельницький : Ред.-вид. від., 1991. – 152 с. : фот.

468. Петровський, В. М. Нариси з історії переджовтневого і радянського періоду сіл Буші, Дорошівки, Слободи-Бушанської (II пол. XIX ст. – 1989 р.) / В. М. Петровський. – Ямпіль : [б. в.], 1991. – 28 с.

469. Петровський, В. Ямпіль : сторінки історії в пам'ятках / Віталій Петровський. – Ямпіль : Тірас, 1992. – 80 с. : фот.

470. Легендарна Буша 1654–2004: історія, перекази, поезія / упоряд.: Т. О. Цвігун, В. П. Сторожук. – Вінниця : Кн.-Вега, 2004. – 120 с. : іл.

471. Кожухар, В. М. Матеріали до історії села Велика Кісниця : (на правах рукоп.) / В. М. Кожухар. – Брянськ : БДІТА, 2005. – 59 с. : фот.

472. Буша : природа, археологія, історія, етнографія та фольклор сіл Бушанської сільської ради / керівник проекту, відп. ред. Т. О. Цвігун ; наук. ред. В. А. Косаківський. – Вінниця : Вінниц. газ., 2009. – 208 с. : фот.

473. Кожухар, В. М. Матеріали до історії села Велика Кісниця : (на правах рукоп.) / В. М. Кожухар. – Брянськ : БДІТА, 2009. – 125 с. : фот.

474. Ямпільщина / Ямпіл. райдержадмін., Ямпіл. райрада. – Ямпіль : [б. в.], [2010]. – 90 с. : кольор. фот.

475. Головатий, М. І. Історія рідного села : 1700 – рік заснування : [Клембівка] / М. І. Головатий, К. М. Безверхня. – Одеса : ТЕС, 2011. – 384 с. : фот.

476. Ямпільщина : кн.-фотоальб. / Ямпіл. райдержадмін., Ямпіл. райрада ; авт. проекту та упоряд. Ю. Білінський. – Вінниця : Рогальська І. О., [2012]. – 90 с. : кольор. фот.

477. Денисов, В. И. О чем молчит речка Русава : [іст. матеріали про заснування сіл Оксанівка, Русава, Дзигівка, Писарівка, міста Ямпіль] / В. И. Денисов. – Москва : ОЛМА Медиа Групп, 2013. – 496 с. : фот.

478. Сіра, Г. Паростки у вічність : розповіді про Ямпіль, ямпільчан та Ямпільщину / Галина Сіра. – Вінниця : Вінниц. обл. друк., 2014. – 400 с. : фот.

479. Собко, Г. Погляд у глибину сторіч і сьогодення : іст. нарис [с. Гальжбіївка] / Галина Собко. – Вінниця : Рогальська І. О., 2016. – 236 с. : фот. – (Село і люди ; вип. 4).

480. Перша Ямпільська науково-краєзнавча конференція, 28–29 верес. 2018 р., м. Ямпіль / голова редкол. С. Д. Гальчак. – Вінниця : Балюк І. Б., 2018. – 456 с. – Зі змісту: Джерела, історіографія, науково-краєзнавчі

дослідження регіону. – С. 56–120.

481. Пуряєва, Н. Ямпільщина в назвах / Наталія Пуряєва. – Вінниця : Твори, 2018. – 112 с. : кольор. іл. – Бібліогр.: с. 105–110.

482. Собко, Г. Довга дорога додому. Флеминда-Оксанівка Ямпільський район : іст. нарис / Галина Собко. – Вінниця : Твори, 2018. – 266 с. : іл., фот. – (Моя Вінниччина ; вип. 30).

483. Буша: славетні сторінки історії : матеріали наук.-краєзнав. конф., 12 жовт. 2019 р., с. Буша Ямпіл. р-ну / голова редкол. С. Д. Гальчак. – Вінниця : Балюк І. Б., 2019. – 196 с. + 1 додаток. – Зі змісту: Новітня доба. – С. 93–134.

484. Сварчевський, А. Буша – найдавніша святиня православного Поділля / А. Сварчевський. – Вінниця : Вінниц. церков.-іст. ком., 2019. – 80 с.

485. Дорош, М. Кам'яна Буша / Микола Дорош. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2020. – 40 с.

486. Собко, Г. Долі людські сіл Біла, Улянівка Могилів-Подільського району / Галина Собко. – Вінниця : Твори, 2022. – 266 с. : іл., фот. – (Моя Вінниччина ; вип. 76).

Вендичанська селищна територіальна громада

487. Вендичани : історія селища / ред.: В. М. Арсеньєв, М. В. Андрєва ; упоряд. В. М. Арсеньєв. – Вендичани : Методцентр Вендичан. шк. «Патріот», 2009. – 96 с.

488. Нешик, С. Зелений рай : про села Плоске і Млинівку – з архів. док., спогадів земляків, з газ. і переказів... / Степан Нешик, Вадим Вітковський. – Вінниця : Рогальська І. О., 2013. – 360 с. : фот. – (Село і люди ; вип. 1).

489. Кліпайло, Г. Нижчий Ольчедаїв / Григорій Кліпайло. – Вінниця : Твори, 2022. – 272 с. : фот. – (Моя Вінниччина ; вип. 76).

Мурованокуриловецька селищна територіальна громада

490. Мальований, С. П. «Наша хата не з краю...» : [краєзнав. нарис про с. Вищеольчедаїв] / С. П. Мальований. – Вінниця : Твисть, 2004. – 280 с. : фот.

491. Кушнір, А. Г. Кривохижинці – колиска наших душ : монографія / А. Г. Кушнір. – Вінниця : Континент-ПРИМ, 2007. – 128 с. : фот.

492. Біляни : історія та сучасність / уклад. В. Черняк. – Вінниця : Едельвейс і К, 2008. – 96 с. : портр., кольор. фот.

493. Матеуш, В. Ягідне (Калівка) – село на Вінниччині / Віталій Матеуш. – Хмельницький : Цюпак А. А., 2008. – 48 с. : фот.

494. Мельник, М. Полиновий рай : [історико-краєзнав. нарис про села Мурованокуриловец. р-ну] / Марія Мельник. – Вінниця : Спадщина, 2011. – 482 с. : фот.

495. Мурованокуриловецький край! Славетна давнина і сьогодення, створене віками. – Муровані Курилівці : [б. в.], 2011. – 13 с. : кольор. іл.

496. Ревуцький, В. Снітків. Історія без акцентів : іст. нарис / Володимир Ревуцький. – Київ : Ін-т перед. технологій, 2011. – 444 с. : фот., портр.

497. Крохмалюк, Р. Село Житники – наш рідний край, наша історія жива / Роман Крохмалюк. – Вінниця : Корзун Д. Ю., 2013. – 71 с. : фот.

498. Іжевська, Є. Родинне джерело : [історія села Татариски (Морозівка) та родоводу Чемериських] / Євгенія Іжевська, Михайло Пащенко. – Вінниця : Балюк І. Б., 2014. – 172 с. : фот.

499. Перша Мурованокуриловецька науково-краєзнавча конференція : матеріали конф., 21–22 жовт. 2016 р. / Мурованокуриловец. райдержадмін. [та ін.] ; голова редкол. С. Д. Гальчак. – Муровані Курилівці ; Вінниця : Балюк І. Б., 2016. – 468 с. – Бібліогр. в кінці ст. – Зі змісту: У добу нового та новітнього часу. – С. 142–226.

500. Друга Мурованокуриловецька науково-краєзнавча конференція : 22–23 верес. 2017 р. / редкол.: С. Д. Гальчак [та ін.]. – Вінниця : Балюк І. Б., 2017. – 472 с. – Зі змісту: У добу нового та новітнього часу. – С. 141–206 ; Відомі постаті Мурованокуриловеччини. – С. 207–304.

501. Михайлова, Н. Поклик рідної землі : [про с. Михайлівці Мурованокуриловец. СТГ] / Ніна Михайлова. – Умань : Візаві, 2017. – 392 с. : фот. – (Моя Вінниччина) (Село і люди ; вип. 12).

502. Мурованокуриловеччина від давнини до сучасності [Образотворчий матеріал] : фотоальбом / редкол.: В. Веклюк [та ін.]. – Вінниця : Консоль, 2017. – 96 с. : кольор. фот.

503. Ревуцький, В. Снітків. Історія без акцентів / Володимир Ревуцький. – Вінниця : Твори, 2018. – 528 с. : фот. – (Моя Вінниччина ; вип. 26).

504. Модлінська, Т. Мурованокуриловеччина – наш рідний край / Тамара Модлінська, Роман Крохмалюк, Віктор Богушинський. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2019. – 68 с. : іл.

505. Кушнір, А. Г. Кривохижинці : люди, роди та їх нащадки / А. Г. Кушнір. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2020. – 320 с. : іл.

506. Кушнір, А. Кривохижинці : люди, роди та їх нащадки / Анатолій Кушнір. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2020. – 200 с. : фот. – (Моя Вінниччина ; вип. 47).

507. Ревуцький, В. Сторінки забутої історії. Оповіді про минувшину містечок і сіл Мурованокуриловецького району / Володимир Ревуцький. – Житомир : Євенок О. О., 2020. – 512 с. : фот., іл. – (Моя Вінниччина ; вип. 61).

508. Серветник, В. Мала батьківщина – Галайківці : історико-краєзнав. та етногр. нарис / Василь Серветник. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2020. – 460 с.

509. Серветник, В. Галайківчани / Василь Серветник. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2021. – 660 с.

Чернівецька селищна територіальна громада

510. Тіні незабутих предків. Історичні свідчення про с. Борівку

Ямпільського повіту / переклав укр., відредагував і написав комент. В. М. Вітковський. – Вінниця : [б. в.], 2000. – 56 с.

511. Вітковський, В. Повій, вітре... або Тіні незабутих предків : про с. Борівку і його людей / Вадим Вітковський. – Вінниця : Едельвейс і К, 2013. – 480 с. : фот.

512. Вітковський, В. Дорога додому : про с. Борівку Чернівец. р-ну Вінниц. обл. / Вадим Вітковський. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2017. – Кн. 3. – 510 с. : іл. – (Село і люди ; вип. 11) (Моя Вінниччина).

513. Вітковський, В. Любов на всі часи : про с. Борівку і його людей / Вадим Вітковський. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2018. – Кн. 4. – 388 с. : фот. – (Моя Вінниччина) (Село і люди ; вип. 22).

514. Вітковський, В. Любов на всі часи : про с. Борівку і його людей / В. Вітковський. – Вінниця : Твори, 2018. – Кн. 4. – 385 с. : іл. – (Моя Вінниччина ; вип. 22).

515. Костюк, О. Гонтівка. За брамою століть / Ольга Костюк. – Вінниця : Твори, 2019. – 428 с. : фот. – (Моя Вінниччина ; вип. 39).

516. Скорук, П. Чернівчани : [літ.-док. вид.] / Петро Скорук. – Вінниця : Твори, 2019. – 254 с. : фот.

517. Вітковський, В. Борівка. Borivka : про історію с. Борівки Чернівец. р-ну, нині Могилів-Поділ. р-ну Вінниц. обл. / Вадим Вітковський. – Житомир : Євенок О. О., 2021. – Кн. 5. – 280 с. : іл. – (Моя Вінниччина ; вип. 64).

518. Скорук, П. Чернівчани : [літ.-док. вид.] / Петро Скорук. – Вид. 2-ге, випр., допов. – Вінниця : Твори, 2021. – 752 с. : іл.

Бабчинецька сільська територіальна громада

519. Козачун, Л. Моє село – краплина України : іст. нарис [про с. Бабчинці] / Леонід Козачун. – Вінниця : Корзун Д. Ю., 2014. – 352 с. : фот.

520. Козачун, Л. Мої дивовижні Бабчинці : іст. нарис села Бабчинці / Леонід Козачун. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2019. – 308 с. : кольор. фот.

Яришівська сільська територіальна громада

521. Катеринич, Н. С. Яришів : трагедія голокосту / Наталія Семенівна Катеринич, Олександр Іванович Коваль. – [Б. м. : б. в.], 2017. – 44 с. : фот.

522. Кушнір, А. Г. Від поселення Іржавенці до Козлова на Дністрі. Історія села Козлова Могилів-Подільського району Вінницької області / А. Г. Кушнір ; Вінниц. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України. – Вінниця : Балюк І. Б., 2017. – 172 с. : фот.

523. Кушнір, А. Нагоряни – перлина подільського південного краю / Анатолій Кушнір [та ін.] ; Вінниц. філ. Центру дослідж. історії Поділля ін-ту історії України НАН України при Кам'янець-Поділ. нац. ун-ті ім. І. Огієнка, Вінниц. обл. орг. НСПУ, Вінниц. обл. орг. НСЖУ. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2019. – 188 с. : фот., іл.

1. 5. Тульчинський район

м. Тульчин

*Тут, де сонце золотиться
В крапельках роси,
Де видзвонює пшениця
Зернами коси,
Тут квітує на роздоллі,
Славить часу плин
Наша пісня, наша доля,
Рідний наш Тульчин.*

Н. Погребняк

Тульчин – адміністративний центр Тульчинського району Вінницької області. Місто розташоване в межиріччі річок Тульчинки й Сільниці (притока Південного Бугу), за 80 км від обласного центру. Населення – 14668 осіб (станом на 01.04.2021). Перша згадка про Тульчин датується 1607 р. Магдебурзьке право місто отримало в 1787 р.

У документі Львівського магістрату від 3 липня 1648 р. місто має назву Нестервар. За легендою, вона походить від імен перших поселенців – Нестора й Варки. Походження самої назви *Тульчин* спричиняє багато суперечок. Найімовірнішим видається угорське та турецьке етимологічне коріння. Місто розташоване на річці Тульчинці, від якої й отримало свою назву.

Тульчинська міська територіальна громада

524. Дудкевич, Д. К. Тульчин : путівник / Д. К. Дудкевич, І. А. Пшук. – Одеса : Маяк, 1967. – 52 с. : фот.

525. Підласко, Т. В. Тульчин : путівник / Т. В. Підласко. – Одеса : Маяк, 1976. – 48 с. : фот.

526. Підласко, Т. В. Тульчин : путівник / Т. В. Підласко. – Вид. 2-ге, перероб. і допов. – Одеса : Маяк, 1980. – 83 с. : фот.

527. Малаков, Д. В. По Брацлавщине : (от Винниці до Тульчина) / Д. В. Малаков. – Москва : Искусство, 1982. – 174 с. – (Дороги к прекрасному).

528. Історія села Клебані Тульчинського району Вінницької області. – Тульчин : [б. в.], 1999. – 100 с.

529. Могилевська, Г. Й. Обпалені війною імена : тульчинці в горнилі воєн / Галина Могилевська. – Тульчин : [б. в.], 1999. – 200 с.

530. Ахевич, Н. П. Тульчинський край – красо поміж сторіч : корот. путівник / Н. П. Ахевич. – 2-ге вид., допов. – Тульчин : Квазар, 2004. – 24 с. : кольор. фот.

531. О Тиманівко, мріє Желюкова, його любов єдина на віку... : 400-річчю присвячується / Тульчин. ЦРБ ; ред. Р. В. Пономарьова. – Тульчин : Колорит, 2006. – 10 с. : фот.

532. Ахевич, Н. П. Тульчинський край – красо поміж сторіч : корот. путівник / Н. П. Ахевич. – 3-тє вид., допов. – Тульчин : Колорит, 2007. – 26 с. : фот.

533. Вігуржинський, В. О. Тульчин – вчора, Тульчин – сьогодні [Образотворчий матеріал] : фотолітопис / В. О. Вігуржинський. – Вінниця : Консоль, 2007. – 84 с. : кольор. фот.

534. Степанюк, К. К. Тульчин : путівник / К. К. Степанюк. – Вінниця : Кн.-Вега, 2007. – 32 с. : кольор. фот., карти.

535. Клебань. 400 років / [уклад. К. В. Кучеренко]. – [Б. м. : б. в.], [2008]. – 24 с. : іл.

536. Книга пам'яті жертв Голодомору 1932–1933 років в Україні. Тульчинський район / Тульчин. райдержадмін. ; редкол.: М. І. Колібабчук [та ін.]. – Тульчин : Арго, 2008. – 164 с. : фот.

537. Степанюк, К. К. Журавлівка : історія села Журавлівка Тульчин. р-ну Вінниц. обл. / Костянтин Степанюк. – Вінниця : Кн.-Вега, 2008. – 96 с. : фот.

538. Журавлівка : [корот. історія села] / Тульчин. ЦРБ ; уклад. Н. П. Ахевич. – Тульчин : АРГО-ЛТД, 2010. – 16 с. : кольор. фот.

539. Клапій, В. П. Легенди Тульчинського краю. Кн. перша / В. П. Клапій ; передм. В. Подоляна. – Вінниця : Власюк О., 2010. – 56 с. : кольор. фот.

540. Клапій, В. П. Кирнасівка – перлина Поділля. Кн. друга / В. П. Клапій. – Київ : Укр. письменник, 2011. – 192 с. : кольор. іл.

541. Вігуржинський, В. О. Тульчин – історичний : фотопутівник / В. О. Вігуржинський, Ю. О. Мартинчук. – Вінниця : [б. в.], 2013. – 42 с. : фот.

542. Губаль, А. Диво Поділля. Тульчин : путівник по місту / А. Губаль. – Вінниця : Консоль, 2013. – 48 с.

543. Поплавський, С. Історія села Богданівка : іст. нарис / Семен Поплавський. – Вінниця : Держ. картогр. ф-ка, 2013. – 128 с.

544. Вігуржинський, В. Тульчин – вчора, Тульчин – сьогодні [Образотворчий матеріал] : фотолітопис / В. Вігуржинський. – Вінниця : [б. в.], 2017. – 84 с. : кольор. фот.

545. Тульчин : путівник. – Тульчин : [б. в.], [2017]. – 8 с. : кольор. фот.

546. Тульчинська міська об'єднана територіальна громада : путівник / упоряд. Людмила Щербань. – Вінниця : Консоль, 2019. – 60 с. : іл., кольор. фот.

Брацлавська селищна територіальна громада

547. Владика, В. І. Історія села Бугакова Вінницької області / В. І. Владика. – Київ : Рябіна, 1991. – 41 с.

548. Брацлав : іст. нарис / Немирів. ЦРБ ; уклад. Н. В. Галушко. – Немирів : [б. в.], 2002. – 22 с. : фот.

549. Змерзлий, С. І. Село, моє рідне село... : [історія с. Шура Брацлавська] / С. І. Змерзлий. – Вінниця : Прада Арт, 2012. – 192 с.

550. Історія села Зяньківці Немирівського району Вінницької області / упоряд. М. М. Сачок. – Вінниця : [б. в.], 2013. – 52 с.

551. Брацлав Ренесанс : пізнавальна розмальовка / ред.: С. Гусякова [та ін.]. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2020. – 36 с. : іл.

552. Змерзлий, С. Село, моє рідне село... : [про с. Шура Брацлавська Тульчин. р-ну] / Станіслав Змерзлий. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2021. – 192 с. –

(Моя Вінниччина ; вип. 71).

553. Змерзлий, С. Село – моє рідне село : [про с. Шура Брацлавська Тульчин. р-ну] / Станіслав Змерзлий. – Вінниця : Твори, 2021. – 200 с. – (Моя Вінниччина ; вип. 71).

Вапнярська селищна територіальна громада

554. Годований, Є. Ф. Долинами Марківки та Вільшанки : іст. долі людей та поселень захід. Крижопілля : нариси / Євген Годований. – Одеса : Друк. дім, 2011. – 336 с. : кольор. фот.

555. Марущак, М. Й. Історія селища Вапнярка / М. Й. Марущак. – Вінниця : Каштелянов О. І., 2016. – 168 с. : фот.

556. Подкопаєва, Н. Мов два крила – Антопіль і Марківка / Надія Подкопаєва, Тетяна Сидорчук. – Житомир : Євенок О. О., 2020. – 512 с. : фот. – (Моя Вінниччина ; вип. 59).

Крижопільська селищна територіальна громада

557. Стодольський, В. Г. Моя Соколівка – мамина пісня, колиска і доля... / Володимир Стодольський. – Вінниця : Балюк І. Б., 2006. – 525 с. : фот.

558. Андрущенко, В. П. Горджусь тобою, Крижопільщино! : нариси, репортажі, інтерв'ю : до 90-річчя утворення р-ну / Володимир Андрущенко. – Вінниця : Барановська Т. П., 2014. – 212 с. : кольор. фот.

559. Годований, Є. Зеленька. Село на Кучманському шляху історії /

Євген Годований, Володимир Хімей. – Дрогобич : ТзОВ «Трек ЛТД», 2019. – 320 : іл.

Томашпільська селищна територіальна громада

560. Одвічна Русава : етнографія та фольклор с. Стіна на Поділлі / Вінниц. обл. центр нар. творчості ; ред. Т. О. Цвігун. – Вінниця : ВОЦНТ, 2003. – 224 с. : фот.

561. Томашпільщина : ювіл. зб. : до 85-річчя утворення Томашпільського району / упоряд. О. В. Сікал. – Вінниця : Кн.-Вега, 2008. – 200 с. : кольор. фот.

562. Томашпільщина туристична. – [Б. м. : б. в.], [2009]. – 15 с. : кольор. іл.

563. Марущак, М. Й. Історія села Гнаткова : з минулого по сьогодні / М. Й. Марущак. – Вінниця : Нова Кн., 2012. – 316 с. : фот.

564. Томашпільщина : ювіл. зб. : до 90-річчя утворення Томашпільського району / упоряд.: П. В. Антонишин, О. В. Сікал. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Вінниця : Віндрук, 2013. – 176 с. : фот.

565. Пустовіт, В. На водорозділі Дністра і Південного Бугу : [іст. минуле сіл Паланка, Комаргород, Горишківка, Жолоби, Вапнярки, Касянівка] / Віктор Пустовіт. – Київ : Логос Україна, 2014. – 208 с.

566. Бабій, І. П. Томашпільський край : з давніх часів до наших днів. З історії Поділля та Придністров'я / І. П. Бабій. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2015. – 360 с. : кольор. фот.

567. Вітковський, В. У затишку борівського лісу. Про старообрядців Пилипів-Борівських Томашпільського району Вінницької області / Вадим Вітковський. – Вінниця : Консоль, 2016. – 174 с. : фот. – (Село і люди ; вип. 5).

568. Бабій, І. П. Томашпільський край : з давніх часів до наших днів. З історії Поділля та Придністров'я / І. П. Бабій. – Вінниця : Консоль, 2018. – 380 с. : фот.

569. Белінська, Ю. Вила. Про село Вила і його людей / Юлія Белінська, Надія Подкопаєва. – Вінниця : Твори, 2018. – 524 с. : фот. – (Моя Вінниччина ; вип. 23).

570. Пентюк, Б. М. Молитва в дідовому садку : [про с. Стіна] / Борис Пентюк. – Житомир : Євенок О. О., 2020. – 260 с. : фот. – (Моя Вінниччина ; вип. 57).

Шпиківська селищна територіальна громада

571. Шпиків : коротка історія селища : 500-річчю від першої письм. згадки присвячується / уклад.: О. М. Форкалюк [та ін.]. – Тульчин : АРГО-ЛТД, 2008. – 30 с.

572. Кошолоп, О. Історія Печери / Олександр Кошолоп. – Вінниця : Балюк І. Б., 2011. – 432 с. : фот.

573. Нагребецький, А. Н. Ярове – село на Кучманськім шляху / А. Н. Нагребецький. – Вінниця : Балюк І. Б., 2013. – 440 с. : фот.

574. Нагребецький, А. Рахни-Лісові – яблунева перлина Поділля /

Анатолій Нагребецький. – Вінниця : Балюк І. Б., 2014. – 512 с. : фот. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://library.vn.ua/downloads/nagrebeczkij-a.-rahni-lisovi.pdf> (дата звернення: 21.06.22), вільний. – Назва з титул. екрана.

Городківська сільська територіальна громада

575. Годований, Є. Ф. Долинами Марківки та Вільшанки : іст. долі людей та поселень захід. Крижопілля : нариси / Євген Годований. – Одеса : Друк. дім, 2011. – 336 с. : кольор. фот.

Студенянська сільська територіальна громада

576. Федорович, М. Калинове гроно : кн. у 2 ч. : [історія с. Студена] / Марія Федорович. – Піщанка : Піщан. район. друк., 2003. – 171 с. : фот.

577. Федорович, М. Сяючі зорі рідного краю : зб. нарисів, ст., інформ. матеріалів про с. Студена Піщан. р-ну Вінниц. обл. / Марія Федорович. – Вінниця : Твори, 2018. – 224 с. : фот. – (Моя Вінниччина ; вип. 25).

1. 6. Хмільницький район

м. Хмільник

*В басейнах Бугу й Синьої Води
Хмільницький край цвіте, намистом грає.
Струмує тут життя і подих молодий,
Та пам'ять до минушини вертає.*

М. Дорош

Хмільник – адміністративний центр Хмільницького району Вінницької області. Місто розташоване на р. Південний Буг, за 61 км від обласного центру. Населення – 27158 осіб (станом на 01.01.2021). Перша згадка про місто датується 1362 р. Магдебурзьке право отримано в 1448 р.

Слов'яни називали словом *хмільник* город чи сад, у якому вирощували хміль для варіння пива. За переказом, у давнину люди від нападів ворогів ховалися на острові, який називали Хмільник, бо лісові хащі на ньому переплітав дикий хміль. За однією з версій, місто названо за найменуванням острова.

Калинівська міська територіальна громада

578. Загалило, В. І. Калинівка : путівник / В. І. Загалило, М. А. Запорожець. – Одеса : Маяк, 1981. – 44 с. : фот.

579. Калинівка: земля, до якої повертаються люди : док. нарис / ред. В. Г. Лисенко. – Вінниця : Півден. Буг, 1997. – 63 с. : фот. – (Твої люди Вінниччино ; вип. 1).

580. Олещенко, Є. І. Калинівщина : геогр. нарис / Є. І. Олещенко. – Калинівка : Калинів. друк., 2004. – 76 с. : іл.

581. Постоюк, Г. С. Шлях, який пройшло село Нова Гребля з часу заснування / Г. С. Постоюк. – Вінниця : Спадщина, 2007. – 28 с.

582. Олещенко, Є. Квітуй, зростає Калинівський край : путівник : 85-й річниці утворення Калинів. р-ну присвячується / Є. Олещенко, Л. Лівандовська. – Вінниця : Данилюк В. Г., 2008. – 64 с. : кольор. фот.

583. Протопіш, М. Історія села Нова Гребля на Вінниччині : історико-

краєзнав. нарис / Михайло Протопіш. – Вінниця : Консоль, 2008. – 80 с. : фот.

584. Гуцало, М. Божа іскра – Овечаче : історія села Дружне (Овечаче) / Марія Гуцало. – Вінниця, 2009, 2011.

[**Ч. 1**]. – Кн.-Вега, 2009. – 272 с.

Ч. 2. – Вінниц. обл. друк., 2011. – 152 с.

585. Мудраченко, М. Пам'ятки історії та пам'ятні місця на Вінниччині: Калинівський та Оратівський райони / Микола Мудраченко. – Вінниця : Данилюк В. Г., 2009. – 316 с. : іл. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://www.calameo.com/books/003741391bdb7aa6add80> (дата звернення: 21.06.22), вільний. – Назва з екрана.

586. Кочубейник, С. І. Орден материнської радості : [історія сіл Черепашинці і Заливанщина] / Станіслав Кочубейник. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2010. – 584 с. : фот.

587. З Україною в серці : зб. публ. про учасників нац.-визвол. руху на Калинівщині у ХХ ст. : 20-й річниці незалежності України присвячується / упоряд.: В. В. Бабій, К. І. Васюк. – Вінниця : Кн.-Вега, 2011. – 40 с. : фот. – (Краєзнавча література).

588. Кочубейник, С. І. Я джерела краплина... : [про мешканців сіл Черепашинці і Заливанщина] / Станіслав Кочубейник. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2012. – 670 с. : фот.

589. Гедз, М. С. Десна Богова засвідчить : історія села Нова Гребля Калинів. р-ну / Микола Гедз. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2013. – 144 с. : фот.

590. Гедз, М. С. Зі снівниці літ : [історія села Нова Гребля] / Микола Гедз. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2013. – 288 с. : фот.

591. Олещенко, Є. І. Час і досі не загоїв рану – цей одвічний біль Афганістану : нариси історії : [про учасників бойових дій Калинів. р-ну] / Є. І. Олещенко, О. М. Осьмачко. – 2-ге вид., змін. і допов. – Вінниця : Рогальська І. О., 2013. – 376 с. : фот.

592. Гордієвич, О. «Променя» добром зігріте серце [Образотворчий матеріал] : фотоальбом : [про с. Черепашинці Калинів. МТГ] / Олександр Гордієвич. – Вінниця : Консоль, 2017. – 248 с. – (Моя Вінниччина ; вип. 21).

593. Миколайчук, Л. Сальник з глибини віків / Леонід Миколайчук. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2017. – 240 с. : фот. – (Моя Вінниччина ; вип. 20).

594. Пентюк, Б. Павлівка. Витоки духовності / Борис Пентюк. – Вінниця : Твори, 2019. – 250 с. : іл., фот. – (Моя Вінниччина ; вип. 41).

Козятинська міська територіальна громада

595. Бестужева, Л. І. Козятин : путівник / Л. І. Бестужева, П. П. Ткаченко. – Одеса : Маяк, 1979. – 38 с. : фот.

596. Тихенький, О. І. В пам'яті народній : присвяч. 55-й річниці звільнення міста Козятина від нім.-фашист. загарбників / О. І. Тихенький. – Вінниця : [б. в.], 1998. – 152 с. : фот.

597. Сестринівка: початок шляху. За матеріалами експозиції музею М. С. Грушевського у с. Сестринівка Козятинського району / Вінниц. облдержадмін., Упр. культури і туризму, Вінниц. обл. краєзнав. музей ; відп.

ред. Т. Р. Кароєва. – Вінниця : Діло, 2006. – 28 с. : фот.

598. Лихоліття Голодомору : хроніка Козятин. р-ну : спогади та свідчення очевидців, мартиролог Голодомору / ред. О. Ю. Касаткіна. – Вінниця : Консоль, 2009. – 226 с. : кольор. фот.

599. Мельник, П. На споконвічних перехрестях : з історії насел. пунктів Козятинщини / Павло Мельник. – Вінниця : Балюк І. Б., 2009. – 330 с. : фот.

600. Вдовині діти : [історія села Кордишівки в спогадах]. Кн. 1 / авт.-упоряд. Станіслав Кочубейник. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2011. – 384 с. : фот. – (Твої люди, Вінниччино!).

601. Вільчинська, З. В. Наша історія : адмін.-територ. устрій, сусп.-політ. історія Козятинщини в контексті історії України з найдавніших часів до сьогодення / Зоя Вільчинська. – Вінниця : Вінниц. картогр. ф-ка, 2013. – 912 с. : фот.

602. Козятинський край. – Козятин : [б. в.], [2016]. – 44 с. : кольор. фот.

Хмільницька міська територіальна громада

603. Лис, В. М. Хмільник : путівник / В. М. Лис, К. І. Майданик. – Одеса : Маяк, 1966. – 23 с. : фот.

604. Лис, В. М. Хмільник : путівник / В. М. Лис, К. І. Майданик. – Одеса : Маяк, 1969. – 31 с. : фот.

605. Лис, В. М. Хмільник / В. М. Лис, К. І. Майданик ; ред. О. О. Сидоренко. – 3-тє вид. – Одеса : Маяк, 1972. – 36 с. : фот.

606. Гребельський, С. Хмільник : путівник / С. Гребельський, Н. Гольденберг. – Одеса : Маяк, 1986. – 72 с. : фот.

607. Дорош, М. Н. Топонімічний довідник Хмільницького району / Микола Дорош. – Вінниця : Універсум-Вінниця, 2001. – 68 с.

608. Дорош, М. Історичні сторінки Хмільницького краю : Хмільнику – 640 років / Микола Дорош. – Вінниця : Велес, 2002. – 102 с.

609. Дорош, М. Н. Зламані колоски : публіцистика, док. : [історія Голодомору 1932–1933 рр. на території Хмільниц. р-ну] / Микола Дорош. – Вінниця : ВЕЛЕС, 2003. – 128 с.

610. Дорош, М. Н. Хмільницький район у датах : хронол. довід. / М. Н. Дорош. – Вінниця : ВЕЛЕС, 2003. – 56 с.

611. Дорош, М. ...А пам'ять жива : [Хмільниччина в період Другої світ. війни] / Микола Дорош. – Вінниця : Власюк О., 2005. – 60 с.

612. Дорош, М. Н. Хмільницька земля в переключу століть : навч. посіб. Ч. 1 / М. Н. Дорош. – Вінниця : Власюк О., 2006. – 118 с.

613. Дорош, М. Н. Чорні покоси : [про Голодомор 1932–1933 рр.] : публіцистика, док. / Микола Дорош. – Вінниця : Власюк О., 2007. – 176 с. : іл. – (Невідомі сторінки нашої історії. Хмільницький район).

614. Дорош, М. Роде наш красний : біогр. нариси, фот. / Микола

Дорош. – Вінниця : Власюк О., 2008. – 140 с.

615. Дорош, М. Н. Запланований мор : публіцистика, док. [про Голодомор 1932–1933 рр. на території Хмельниц. р-ну] / Микола Дорош. – Вінниця : Власюк О., 2008. – 316 с.

616. Дорош, М. Н. Хмельницький край – прабатьківська земля / Микола Дорош. – Вінниця : Власюк О., 2008. – 227 с.

617. Дорош, М. Н. Червоний терор : публіцистика, док. : пам'яті краян, що репрес. під час жахливого сталін. терору, присвячую / Микола Дорош. – Вінниця : Власюк О., 2008. – 210 с. : іл. – (Невідомі сторінки нашої історії. Хмельницький район).

618. Двадцять дев'ять зупинок від Хмельника до Хмельницького : путівник / авт. тексту Д. Малаков. – Київ : Грані-Т, 2009. – 120 с. : кольор. фот., карти. – (Путівники).

619. Маринич, В. М. Історія рідного краю. Хмельницький район : метод. посіб. / В. М. Маринич. – Вінниця : Власюк О., 2009. – 178 с. : фот.

620. Двадцять дев'ять зупинок від Хмельника до Хмельницького : путівник / авт. тексту Д. Малаков. – 2-ге вид., стер. – Київ : Грані-Т, 2010. – 120 с. : кольор. фот., карти. – (Путівники).

621. Дорош, М. Витоки : призабуті сторінки нашої історії. Хмельницький район : дослідж., оповіді, версії / Микола Дорош. – Вінниця : Балюк І. Б., 2011. – 324 с.

622. Хмельниччина – сучасне і минуле / Хмельниц. райдержадмін. –

Хмільник : [б. в.], 2011. – 26 с. : кольор. фот.

623. Гребельський, С. Хмільник / Сергій Гребельський. – Вінниця : Кн.-Вега, 2012. – 56 с. : кольор. фот., портр.

624. Дорош, М. Снивода – в житті моїм і долі : природа, витоки, люди, художнє слово : [іст. нарис про Хмільниц. р-н] / Микола Дорош, Віталій Дорош. – Вінниця : Балюк І. Б., 2012. – 184 с. : кольор. фот.

625. Древній Хмільник літами – серцем завжди молодий! : 650 років / ред. група: Ю. Бичківська, Н. Мазур, Г. Храповіцька. – Хмільник : Бевз Л. В., 2012. – 32 с. : фот.

626. Король, М. Рідна мати. Рідна хата. Рідне село [Думенки] / Михайло Король. – Одеса : ВМВ, 2013. – 136 с. : фот.

627. Пам'ятає світ врятований : Велика Вітчизн. війна на теренах Хмільниц. р-ну / Хмільниц. район. орг. ветеранів України ; авт.-уклад. В. М. Маринич. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2013. – 528 с.

628. Тобою, краю мій, живу... Хмільниччина: події, особи, час : довідник / упоряд.: Микола Дорош, Віра Степанюк. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2013. – 248 с. : кольор. фот.

629. Хмільниччина – сучасне і минуле / Хмільниц. райдержадмін. – Хмільник : [б. в.], 2013. – 36 с. : кольор. фот.

630. Дорош, М. На хрещатій дорозі: Бозький Острів-Хмелин-Хмільник : [історія походження назви міста Хмільника] / Микола Дорош. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2015. – 104 с.

631. Дорош, М. Скарби прабатьківських криниць : [історія Хмільниц. р-ну] / Микола Дорош. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2015. – 148 с.

632. Паращук, І. Село над Бугом : історія с. Березна Хмільниц. р-ну Вінниц. обл. / Іван Паращук. – Хмільник : Тарнашинський О. В., 2015. – 104 с.

633. Перша Хмільницька наукова історико-краєзнавча конференція : матеріали конф., 23 верес. 2015 р. / Хмільниц. райдержадмін. [та ін.] ; голова редкол. С. Д. Гальчак. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2015. – 340 с. – Бібліогр. в кінці ст. – Зі змісту: Історіографія, історичні джерела про минуле та сучасне Хмільника, населених пунктів Хмільницького району. – С. 14–62 ; Хмільниччина у лихоліття Другої світової війни та повоєнні роки. – С. 199–243 ; На рубежі тисячоліть. – С. 309–330.

634. Бондар, С. Сповідь перед земляками : до 400-річчя с. Курилівки Хмільниц. р-ну / Світлана Бондар. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2016. – 184 с. : іл.

635. Веремій, А. Вулиці мого міста : [Хмільник] / Анжела Веремій ; Центр дослідж. історії Поділля Ін-ту історії України НАН України при Кам'янець-Поділ. нац. ун-ті ім. І. Огієнка, Вінниц. філ., Вінниц. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2016. – 368 с. : іл.

636. Гребельський, С. Хмільник / Сергій Гребельський. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2016. – 120 с. : фот.

637. Дорош, М. У барвах прапора Вкраїни моя Хмільниччина цвіте : топоніміка / Микола Дорош ; Центр дослідж. історії Поділля Ін-ту історії України НАН України при Кам'янець-Поділ. нац. ун-ті ім. І. Огієнка, Вінниц. філ., Вінниц. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України, Хмільниц. райдержадмін., Хмільниц. райрада. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2016. – 312 с.

638. Ніжинський, М. Голодьки – прадавня колиска моя. Витоки, документи, нариси з історії / Михайло Ніжинський ; Центр дослідж. історії Поділля Ін-ту історії України НАН України при Кам'янець-Поділ. нац. ун-ті ім. І. Огієнка, Вінниц. філ., Вінниц. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України, Голодьків. сільрада. – Вінниця : Балюк І. Б., 2016. – 128 с. : фот.

639. Сім чудес Хмільника. – Бердичів : Майстерня сувенірів, [2016]. – 24 с. : кольор. фот.

640. Ткачук, О. Кожухів. Події і долі / Олександр Ткачук. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2016. – 252 с. : іл., карти, табл.

641. Кравчук-Овчарук, Н. Батьківськими стежками, Куманівці / Ніна Кравчук-Овчарук ; ред. Надія Овчарук. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2017. – 220 с. : фот. – (Моя Вінниччина ; вип. 14).

642. Матушак, К. Зернини пам'яті людської : з історико-краєзнав. спадщини сальничан / Костянтин Матушак, Олексій Ісаченко ; Центр дослідж. історії Поділля Ін-ту історії України НАН України при Кам'янець-Поділ. нац. ун-ті ім. І. Огієнка, Вінниц. філ., Вінниц. обл. орг. Нац. спілки журналістів України. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2017. – 428 с. : іл.

643. Хмільнику – 655: крізь роки і відстані. – Хмільник : Хмільниц. міськрада, 2017. – 48 с. : кольор. фот.

644. Коваль, П. Ф. Моє рідне село. Порик. Клітище. Соломірка / П. Ф. Коваль, В. П. Коваль. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2018. – 232 с. : фот.

645. Леванчук, В. Подорож вулицями Хмільника. З джерел до сьогодення / Володимир Леванчук. – Вінниця : Твори, 2018. – 56 с. : кольор. фот.

646. Маринич, В. Благодатна Хмільницька земля [Образотворчий матеріал] : до 95-річчя Хмільниц. р-ну / В. Маринич, О. Михалиця. – Вінниця : Твори, 2018. – 84 с. : кольор. фот.

647. Хмільник: крізь роки і відстані. – Вінниця : Твори, 2018. – 48 с. : кольор. фот.

648. Леванчук, В. (протоієрей). Путівник Хмільницького краю Володимира Леванчука / Володимир Леванчук. – Вінниця : Твори, 2019. – 212 с. : портр.

649. Панасюк, М. В. Крутнівські небосхили / М. В. Панасюк. – Вінниця : Твори, 2019. – 156 с. : кольор. фот. – Бібліогр.

650. Маринич, В. М. Величайся, Хмільницький Роде / В. М. Маринич, О. А. Михалиця. – Вінниця : Твори, 2020. – 576 с. : іл., фот. + карта.

651. Панасюк, М. В. Крутнівські небосхили / М. В. Панасюк. – Вінниця : Твори, 2020. – Ч. 2. – 232 с. : фот.

652. Маринич, В. Хмільницький район у роки Незалежності : події, особистості, спогади 1991–2021 рр. / В. Маринич, О. Михалиця. – Вінниця : Твори, 2022. – 160 с. : іл.

653. Хмільницький край на мапі України : матеріали наук. історико-краєзнав. конф., приуроч. 660-річчю м. Хмільника, 21 верес. 2022 р. / редкол.: С. Д. Гальчак, Ю. С. Степанчук, М. Н. Дорош [та ін]. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2022. – 184 с. : іл.

Глуховецька селищна територіальна громада

654. Моє село – душі криниця : [історія смт Бродецьке] / редкол.: Т. Острожинська [та ін.]. – Житомир : Рута, 2012. – 324 с. : фот.

655. Михалинчук, Т. Є. В полях лежить село моє чудове. Історія сіл Держанівка, Софіївка, Терешпіль, Українське / Тетяна Євгенівна Михалинчук. – Житомир : Євенок О. О., 2020. – 440 с. : фот. – (Моя Вінниччина ; вип. 62).

Жданівська сільська територіальна громада

656. Ратушний, А. Історія рідного села [Жданівка (до 1946 р. Війтівці)] / Арсеній Ратушний. – Київ : УЦНК «Музей І. Гончара», 2003. – 96 с. : фот.

657. Матущак, К. Ф. На витоках Сниводи : історико-краєзнав. публіцистика [села Мар'янівки] / Костянтин Матущак, Микола Репешко, Леонід Луцков. – Вінниця : Рогальська І. О., 2015. – 428 с. : фот. – (Село і люди).

658. Михалинчук, Т. Є. В полях лежить село моє чудове. Історія сіл

Держанівка, Софіївка, Терешпіль, Українське / Тетяна Євгенівна Михалинчук. – Житомир : Євенок О. О., 2020. – 440 с. : фот. – (Моя Вінниччина ; вип. 62).

Іванівська сільська територіальна громада

659. Історія України (на прикладі села Іванів (Янів) Калинівського району Вінницької області) : збірник / ред. Д. В. Гончарук. – Київ : Оранта, 2002. – 288 с.

660. Ткачук, П. Уладівко, доле моя! / Павло Ткачук. – Вінниця : Вінниц. обл. друк., 2015. – 448 с. : фот.

661. Стасюк, А. На скрижалях історії : [про с. Гущинці Вінниц. обл.] / Анатолій Стасюк. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2017. – 374 с. : фот. – (Моя Вінниччина ; вип. 15).

662. Ткачук, П. Уладівко, доле моя! / Павло Ткачук. – 2-ге вид., скор. – Житомир : «505», 2019. – 400 с. : фот. – (Моя Вінниччина ; вип. 45).

Махнівська сільська територіальна громада

663. Морозюк, В. К. На манівцях : (село [Немиринці], загублене у часі. Новелетки з далекої минувшини) / Володимир Морозюк. – Івано-Франківськ : Гостинець, 2011. – 84 с.

Самгородоцька сільська територіальна громада

664. Білецький, Ф. Ф. Гірка ягода – горобина : [історія села Вівсяники] / Ф. Ф. Білецький. – Звенигородка : [б. в.], 2003. – 72 с. : фот. – (Земля і люди

; вип. 1).

665. Білецький, Ф. Ф. Його Миколаївка : [док.-публіцист. вид. про с. Миколаївку] / Ф. Ф. Білецький. – Звенигородка : [б. в.], 2003. – 96 с. : фот. – (Земля і люди ; вип. 2).

666. Лановик, Л. Прадідів розчищені джерела : [про чеську громаду с. Миколаївка] / Лариса Лановик. – Вінниця : Тірас, 2004. – 144 с. : фот.

667. Юрчук, В. П. На порубіжжі Волині, Київщини і Поділля : іст. нарис про с. Журбинці і навколиш. землі / В. П. Юрчук, Г. Л. Махорін. – Житомир : Котвицький В. Б., 2009. – 88 с. : фот.

668. Степанюк, С. Мої Вівсяники : історія села від давніх часів до сьогодення / С. Степанюк. – Черкаси : Інтроліга TOP, 2013. – 279 с. : фот.

669. Лановик, Л. Прадідів розчищені джерела : іст. публіцист. вид. : [про чеську громаду с. Миколаївка] / Лариса Лановик, Олександр Степаник. – Вид. 2-ге, допов. – Херсон : Гельветика, 2018. – 418 с. : кольор. фот., іл.

670. Брандон, Р. Самгородок. Життя та загибель єврейської громади / Р. Брандон ; ред. М. Тяглий ; Фонд «Меморіал убитим євреям Європи», Укр. центр вивч. історії Голокосту. – Київ : Укр. центр вивч. історії Голокосту, 2019. – 56 с. : фот.

Уланівська сільська територіальна громада

671. Святенський, П. Липятин : історія села Липятин Хмельниц. р-на / Петр Святенський. – Вінниця : [б. в.], 1998. – 41 с.

672. Дорош, М. Н. Воронівці – моє рідне село: історія і сьогодення : док., нариси, матеріали : до 500-річчя села Воронівці / М. Н. Дорош. – Вінниця : Власюк О., 2008. – 227 с.

673. Криворучко, М. Вишенька на перехресті віків : легенди, перекази, спогади : [історія села] / Михайло Криворучко, Валентина Криворучко. – Хмельницький : [б. в.], 2008. – 198 с.

674. Криворучко, М. Вишенька: історія села : легенди, перекази, спогади / Михайло Криворучко, Валентина Криворучко. – Вінниця : Власюк О., 2011. – 218 с.

675. Дорош, М. Древній Уланів – на перехресті віків і шляхів : нариси до історії селища / Микола Дорош ; Вінниц. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України. – Вінниця : Балюк І. Б., 2012. – 172 с.

676. Козюк, Є. Чеснівка: історія та сьогодення / Євген Козюк. – Вінниця : Вінниц. газ., 2013. – 168 с.

677. Паламарчук, В. Босоніж по стерні : історико-краєзнав. розповідь про с. Митинці Хмільниц. р-ну Вінниц. обл. / Василь Паламарчук. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2014. – 188 с. : фот.

678. Паламарчук, В. Летять лелеки в рідні Маркуші : історико-краєзнав. розповідь про с. Маркуші Хмільниц. р-ну Вінниц. обл. / Василь Паламарчук, Василь Федоришин, Микола Дорош. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2015. – 272 с. : кольор. фот.

679. Дорош, М. Вулиця до маминої хати. Уланівщина / Микола Дорош. – Вінниця : Балюк І. Б., 2016. – 108 с.

680. Паламарчук, В. Летять лелеки в рідні Маркуші / Василь Паламарчук, Василь Федоришин, Микола Дорош. – Вінниця : Консоль, 2016. – 292 с. : іл. – (Село і люди ; вип. 8).

681. Маринич, В. М. Великий Острожок. Сторінки історії / В. М. Маринич. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2017. – 228 с. : фот.

682. Вільчинський, В. З людьми і для людей : [про села Федорівка та Уланів] / Володимир Вільчинський. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2018. – 372 с. : фот.

683. Дорош, М. Знання минулого прапрадідів-батьків – світитимуть впродовж віків : Воронівці. НВК : проба пера, дослідж. / Микола Дорош ; наук. ред. С. І. Дровозюк ; Вінниц. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України, Хмільниц. район. від. освіти, НВК «ЗШ І-ІІ ст. – ДНЗ» с. Вороновці. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2018. – 84 с. : іл. – Бібліогр. в кінці ст.

684. Дорош, М. На чистих плесах Сниводи-ріки : [історія с. Рибчинці] / Микола Дорош. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2018. – 216 с.

685. Дорош, М. Село моє і Снивода зі мною... Воронівці : іст. нариси, оповіді / Микола Дорош ; Центр дослідж. історії Поділля Ін-ту історії України НАН України при Кам'янець-Поділ. нац. ун-ті ім. І. Огієнка, Вінниц. філ., Вінниц. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2018. – 700 с. : іл., фот.

686. Чорнобров, А. С. Лип'ятин : історія села / А. С. Чорнобров, М. Є. Поліщук, Т. А. Чорнобров. – [Б. м. : б. в.], 2018. – 180 с. : фот.

687. Лознянський, Б. Лузна-Лозна. Село на Поділлі : історико-наук. та худож. нарис : вибр. твори. Т. 11 / Борис Лознянський. – Вінниця : Балюк І. Б., 2019. – 728 с. : іл., фот.

688. Лознянський, Б. Лузна-Лозна. Село на Поділлі : історико-наук. та худож. нарис (скор. варіант) / Борис Лознянський. – Вінниця : Твори, 2019. – 588 с. : фот. – (Моя Вінниччина ; вип. 38).

689. Дорош, М. Джерела батьківських криниць. Кам'яні святилища, петрогліфи та символи в умовному трикутнику Воронівці – Чернятинці – Лозна / Микола Дорош. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2020. – 132 с. : іл.

690. Дорош, М. На старому татарському шляху цвіте Лозна у ніжнім пишноквітті : (велотуризм у сивочолій Лозні) / Микола Дорош. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2020. – 46 с.

691. Петрук, В. На гребені вершин й святих шляхів цвіте веселкою прабатьківська Кропивна / Василь Петрук. – Житомир : Євенок О. О., 2020. – 220 с. : фот. – (Моя Вінниччина ; вип. 60).

692. Пустовійтівська сільська рада. Зозулинці, Пустовійти, Чернятинці / авт. проєкту З. Бонсевич ; світлини С. Шмаль. – Вінниця : [б. в.], [2020]. – 72 с. : кольор. фот.

2. Бібліографічні матеріали

693. Література про Вінницьку область за 1957 рік : бібліогр. покажч. Вип. 1 (січ. – берез.) / уклад. М. М. Бех ; відп. Г. К. Смагло. – Вінниця : [б. в.], 1957. – 15 с.

694. Література про Вінницьку область за 1957 рік : бібліогр. покажч. Вип. 2 (II–III кв.) / уклад. М. М. Бех ; відп. Г. К. Смагло. – Вінниця : [б. в.], 1957. – 30 с.

695. Література про Вінницьку область за 1957 рік : бібліогр. покажч. / склала М. М. Бех ; відп. Г. К. Смагло. – Вінниця : [б. в.], 1958.

Вип. 1. – 15 с.

Вип. 2. – 22 с.

Вип. 3. – 20 с.

696. Література про Вінницьку область за 1958 рік : бібліогр. покажч. Вип. 4 / уклад. М. М. Бех ; відп. Г. К. Смагло. – Вінниця : [б. в.], 1959. – 55 с.

697. Література про Вінницьку область за 1959 рік : бібліогр. покажч. Вип. 5 / уклад. М. М. Бех ; відп. за вип. Г. К. Смагло. – Вінниця : [б. в.], 1961. – 43 с.

698. Література про Вінницьку область за 1960 рік : бібліогр. покажч. Вип. 6 / уклад. М. М. Бех ; відп. за вип. Г. К. Смагло. – Вінниця : Вінниц. обл. друк., 1961. – 48 с.

699. Вінниці – 600 років (1362–1962) : корот. список літ. / Бібліогр. від. – Вінниця : [б. в.], 1962. – 3 с.

700. Література про Вінницьку область за 1961 рік : бібліогр. покажч. Вип. 7 / уклад. М. Бех ; відп. Г. Смагло. – Вінниця : Вінниц. обл. друк., 1962. – 35 с.

701. Література про Вінницьку область за 1962–1963–1964 рр. : бібліогр. покажч. / уклад. М. М. Бех. – Вінниця : [б. в.], 1965. – 52 с.

702. Вінниччина і вінничани у Великій Вітчизняній війні (1941–1945) : бібліогр. покажч. літ. / підгот.: М. М. Бех, Н. В. Мельник, Л. О. Сахневич [та ін.] ; відп. ред. І. П. Пшук. – Вінниця : [б. в.], 1966. – 37 с.

703. Література про Вінницьку область за 1965 рік / уклад. Н. Мельник ; відп. Г. Смагло. – Вінниця : [б. в.], 1966. – 60 с.

704. Література про Вінницьку область за 1966 рік : бібліогр. покажч. / склала Н. Мельник ; відп. Г. Смагло. – Вінниця : [б. в.], 1967. – 116 с.

705. Література про Вінницьку область за 1967 рік : бібліогр. покажч. / уклад.: М. М. Бех, В. Ф. Погуть ; відп. Г. К. Смагло. – Вінниця : МЛС ВКРД облстатупр., 1968. – 270 с.

706. 25 років з дня визволення Вінниччини від німецько-фашистських загарбників : метод.-бібліогр. матеріали для б-к / підгот.: М. М. Бех, В. М. Нестеренко. – Вінниця : [б. в.], 1969. – 18 с.

707. Література про Вінницьку область за 1968 рік : бібліогр. покажч. / уклад.: М. М. Бех, В. Ф. Погуть ; відп. Г. К. Смагло. – Вінниця : [б. в.], 1969. – 181 с.

708. Література про Вінницьку область за 1969 рік / уклад. В. Ф. Погуть ; ред. Г. К. Смагло. – Вінниця : МЛС ВКРД облстатупр., 1970. – 143 с.

709. Література про Вінницьку область за 1970 рік : бібліогр. покажч. / уклад. В. Ф. Погуть ; ред. Г. К. Смагло. – Вінниця : МЛС ВКРД облстатупр., 1971. – 121 с.

710. Література про Вінницьку область за 1971 рік : бібліогр. покажч. / уклад.: Б. Х. Брус, В. Ф. Погуть, Г. Г. Подруцька ; ред. Г. М. Авраменко. – Вінниця : Немирів. район. друк., 1972. – 131 с.

711. Література про Вінницьку область за 1972 рік : бібліогр. покажч. / уклад.: Б. Х. Брус, В. Ф. Погуть, Г. Г. Подруцька ; ред. Г. М. Авраменко. – Вінниця : Немирів. район. друк., 1973. – 100 с.

712. Література про Вінницьку область за 1973 рік : бібліогр. покажч. / уклад.: Б. Х. Брус, В. Ф. Погуть, Г. Г. Подруцька ; ред. Г. М. Авраменко. – Вінниця : [б. в.], 1974. – 115 с.

713. Шана визволителям Вінниччини : метод.-бібліогр. матеріали для відзначення у б-ках 30-річчя звільнення Вінниччини від фашист. загарбників / уклад.: О. Бородавка, Б. Брус. – Вінниця : [б. в.], 1974. – 7 с.

714. Література про Вінницьку область за 1974 рік : бібліогр. покажч. / упоряд.: Б. Х. Брус, В. Ф. Погуть, Г. Г. Подруцька ; ред. Г. М. Авраменко. – Вінниця : Немирів. район. друк., 1975. – 114 с.

715. Література про Вінницьку область за 1975 рік : бібліогр. покажч. / уклад.: Б. Х. Брус, В. Ф. Погуть ; ред. Г. М. Авраменко. – Вінниця : Немирів. район. друк., 1976. – 108 с.

716. Література про Вінницьку область за 1976 рік : бібліогр. покажч. / уклад.: Г. М. Авраменко, В. Ф. Погуть. – Вінниця : Немирів. район. друк., 1977. – 125 с.

717. Література про Вінницьку область за 1977 рік : бібліогр. покажч. / уклад.: Г. М. Авраменко, В. Ф. Погуть, С. В. Левчук. – Вінниця : Немирів. район. друк., 1978. – 140 с.

718. Література про Вінницьку область за 1978 рік : бібліогр. покажч. / уклад.: Г. М. Авраменко, С. В. Левчук, В. Ф. Погуть. – Вінниця : Немирів. район. друк., 1979. – 132 с.

719. Література про Вінницьку область за 1979 рік : бібліогр. покажч. / уклад.: Г. М. Авраменко, В. Ф. Погуть, С. В. Левчук ; ред. О. П. Перепелиця. – Вінниця : [б. в.], 1980. – 126 с.

720. Література про Вінницьку область за 1980 рік : бібліогр. покажч. / уклад.: Г. М. Авраменко, С. В. Левчук ; ред. Е. Т. Гарцева. – Вінниця : Немирів. район. друк., 1981. – 199 с.

721. Література про Вінницьку область за 1981 рік : бібліогр. покажч. / уклад.: Г. М. Авраменко, М. С. Кержнер, С. В. Левчук. – Вінниця : Бершад. район. друк., 1982. – 363 с.

722. Література про Вінницьку область за 1982 рік : бібліогр. покажч. / уклад.: Г. М. Авраменко, М. С. Кержнер, Л. Л. Ковтун. – Вінниця : Бершад. район. друк., 1983. – 243 с.

723. Вінниччина у Великій Вітчизняній війні (1941–1945) : бібліогр. покажч. / Вінниц. держ. обл. наук. б-ка ім. К. А. Тімірязєва, Держ. пед. ін-т ім. М. Островського, Обл. орг. Т-ва охорони пам'яток історії та культури ; уклад.: Г. К. Смагло, Г. М. Авраменко, П. І. Цимбалюк [та ін.] ; консультант І. П. Пшук ; відп. А. Й. Лучко. – Вінниця : Немирів. район. друк., 1984. – 83 с.

724. Література про Вінницьку область за 1983 рік : бібліогр. покажч. / уклад.: В. Б. Бочкова, С. Г. Пойда, Л. М. Шпильова ; ред. О. П. Перепелиця. – Вінниця : Гайсин. район. друк., 1985. – 184 с.

725. Література про Вінницьку область за 1984 рік : бібліогр. покажч. / уклад.: В. Б. Бочкова, С. Г. Пойда ; ред. О. П. Перепелиця. – Вінниця : Гайсин. район. друк., 1985. – 154 с.

726. Література про Вінницьку область за 1985 рік : бібліогр. покажч. / уклад.: В. Б. Бочкова, С. Г. Пойда, М. С. Шлеймович ; ред. О. П. Перепелиця. – Вінниця : [б. в.], 1986. – 156 с.

727. Література про Вінницьку область за 1986 рік : бібліогр. покажч. / уклад. В. Б. Бочкова ; ред. О. П. Перепелиця. – Вінниця : Немирів. район. друк., 1987. – 153 с.

728. Література про Вінницьку область за 1987 рік : бібліогр. покажч. / уклад. В. Б. Бочкова ; ред. О. П. Перепелиця. – Вінниця : Немирів. район. друк., 1988. – 176 с.

729. Література про Вінницьку область за 1988 рік : бібліогр. покажч. / уклад. Л. М. Шпильова ; ред. О. П. Перепелиця. – Вінниця : Літин. район. друк., 1989. – 139 с.

730. Література про Вінницьку область за 1989 рік : бібліогр. покажч. : у 2 ч. / уклад. В. Б. Бочкова ; ред. О. П. Перепелиця. – Вінниця : Немирів. район. друк., 1990.

Ч. 1. – 65 с.

Ч. 2. – 80 с.

731. Література про Вінницьку область за 1990 рік : бібліогр. покажч. / уклад. В. Б. Бочкова ; ред. О. П. Перепелиця. – Вінниця : Немирів. район. друк., 1991. – 139 с.

732. Література про Вінницьку область за 1991 рік : бібліогр. покажч. / уклад. В. Б. Бочкова ; ред. М. Г. Спиця. – Вінниця : Літин. район. друк., 1992. – 112 с.

733. «Гіркий був келих життєвий...» : [про репресії в Україні та на Вінниччині за радянських часів] : бібліогр. покажч. / упоряд.: Г. М. Авраменко, О. І. Кізян, М. М. Слюсарчук ; ред. М. Г. Спиця. – Вінниця : [б. в.], 1995. – 65 с. – (Вип.1).

734. Література про Вінницьку область за 1993 рік : бібліогр. покажч. / уклад. Л. Г. Кравцова ; ред. М. Г. Спиця ; відп. А. Й. Лучко. – Вінниця : Вінниц. обл. друк., 1995. – 175 с.

735. Література про Вінницьку область за 1994 рік : бібліогр. покажч. / уклад. Л. Г. Кравцова ; ред. М. Г. Спиця ; відп. А. Й. Лучко. – Вінниця : Вінниц. обл. друк., 1996. – 143 с.

736. Література про Вінницьку область за 1992 рік : бібліогр. покажч. / уклад.: В. Б. Бочкова, М. М. Горбачова ; ред. М. Г. Спиця ; відп. А. Й. Лучко. – Вінниця : Вінниц. обл. друк., 1997. – 80 с.

737. Література про Вінницьку область за 1995 рік : бібліогр. покажч. / уклад. Л. Г. Кравцова ; ред. М. Г. Спиця ; відп. А. Й. Лучко. – Вінниця : Вінниц. обл. друк., 1997. – 143 с.

738. Література про Вінницьку область за 1996 рік : бібліогр. покажч. / уклад.: Л. Г. Кравцова, О. Г. Ніколаєць, М. С. Шлеймович ; ред. М. Г. Спиця ; відп. А. Й. Лучко. – Вінниця : Вінниц. обл. друк., 1997. – 168 с.

739. Література про Вінницьку область за 1997 рік : бібліогр. покажч. / уклад.: Л. Г. Кравцова, О. Г. Ніколаєць, М. С. Шлеймович ; ред. М. Г. Спиця ; відп. А. Й. Лучко. – Вінниця : Вінниц. обл. друк., 1999. – 215 с.

740. Вінниччина в датах : хронол. довід. / Вінниц. ОУНБ ім. К. А. Тімірязєва ; уклад. М. Шлеймович. – Вінниця : [б. в.], 2000. – 112 с. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://library.vn.ua/e-library/katalog/vinnichchina-v-dataх> (дата звернення: 22.06.2022), вільний. – Назва з екрана.

741. Література про Вінницьку область за 1998 р. : бібліогр. покажч. / упоряд.: Л. Г. Кравцова, О. Г. Ніколаєць, М. С. Шлеймович ; ред. М. Г. Спиця ; відп. В. Ф. Циганюк. – Вінниця : [б. в.], 2000. – 265 с. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://library.vn.ua/e-library/katalog/literatura-pro-vinniczku-oblast-za-1998-rik> (дата звернення: 17.05.2022), вільний. – Назва з екрана.

742. «Гіркий був келих життєвий...» : бібліогр. покажч. / Вінниц. ОУНБ ім. К. А. Тімірязєва, Вінниц. обл. ред. колегія кн. «Реабілітовані історією» ; уклад.: Г. Авраменко, О. Кізян ; передм. В. Лациби ; консультанти: В. Лациба, І. Паламар, А. Малигін ; рецензент П. Кравченко ; ред. М. Спиця ; відп. М. Карягіна. – 2-ге допов. вид. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2001. – 76 с. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://library.vn.ua/e-library/katalog/girkij-buv-kelix-zhittovij> (дата звернення: 17.05.2022), вільний. – Назва з екрана.

743. Література про Вінницьку область за 1999 рік : бібліогр. покажч. / упоряд.: Л. Г. Кравцова, О. Г. Ніколаєць ; ред. М. Г. Спиця ; відп. М. Ю. Карягіна. – Вінниця : [б. в.], 2001. – 192 с. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://library.vn.ua/e-library/katalog/literatura-pro-vinniczku-oblast-za-1999-rik> (дата звернення: 17.05.2022), вільний. – Назва з екрана.

744. Література про Вінницьку область за 2000 рік : бібліогр. покажч. / упоряд.: Л. Г. Кравцова, О. Г. Ніколаєць ; ред. М. Г. Спиця ; відп. М. Ю. Карягіна. – Вінниця : [б. в.], 2001. – 159 с. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://library.vn.ua/e-library/katalog/literatura-pro-vinniczku-oblast-za-2000-rik> (дата звернення: 17.05.2022), вільний. – Назва з екрана.

745. Література про Вінницьку область за 2001 рік : бібліогр. покажч. / уклад.: Л. Кравцова, О. Ніколаєць ; ред. М. Спиця ; відп. В. Циганюк. – Вінниця : [б. в.], 2001. – 193 с. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://library.vn.ua/e-library/katalog/literatura-pro-vinniczku-oblast-za-2001-rik> (дата звернення: 17.05.2022), вільний. – Назва з екрана.

746. Місцеве самоврядування: історія і сучасність : бібліогр. покажч. / Вінниц. ОУНБ ім. К. А. Тімірязєва ; уклад.: Г. М. Авраменко, О. І. Кізян ; ред. М. Г. Спиця ; відп. М. Ю. Карягіна. – Вінниця : [б. в.], 2002. – 14 с. – (До 70-річчя утворення Вінницької області). – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://library.vn.ua/e-library/katalog/misczeve-samovryaduvannya-istoriya-i-suchasnist> (дата звернення: 17.05.2022), вільний. – Назва з екрана.

747. Література про Вінницьку область за 2002 р. : бібліогр. покажч. / уклад.: Л. Кравцова, О. Ніколаєць ; ред. М. Спиця ; відп. В. Циганюк. – Вінниця : [б. в.], 2003. – 198 с.

748. Трагедія голодомору на Вінниччині 1932–1933 рр. : [бібліогр. покажч.] / Упр. культури Вінниц. облдержадмін., Вінниц. ОУНБ ім. К. А. Тімірязєва, Держ. архів Вінниц. обл. ; уклад. О. Ніколаєць ; авт. вступ. ст. «Голодомор 1932–1934 років – геноцид народу України» В. Петренко ; ред. М. Спиця ; відп. В. Циганюк. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2003. – 80 с. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://library.vn.ua/e-library/katalog/tragediya-golodomoru-na-vinnichchini-1932-1933> (дата звернення: 17.05.2022), вільний. – Назва з екрана.

749. Афганська неоголошена війна : вінницький вимір : бібліогр. покажч. / Вінниц. ОУНБ ім. К. А. Тімірязєва, Вінниц. обл. спілка ветеранів війни в Афганістані, Вінниц. обл. краєзнав. музей ; уклад.: Г. Авраменко, О. Кізян, Н. Добровольська ; вступ. ст. «Вшанування пам'яті воїнів-“афганців” – то наша біль і данина поваги, спогад і святий обов'язок» П. Кирилішина ; худож. А. Дикий ; відп.: В. Циганюк, П. Кирилішин. – Вінниця : Едельвейс и К, 2004. – 124 с. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://library.vn.ua/e-library/katalog/afganska-neogoloshena-vijna> (дата звернення: 17.05.2022), вільний. – Назва з екрана.

750. Література про Вінницьку область за 2003 р. : бібліогр. покажч. / уклад. О. Г. Ніколаєць ; ред. М. Г. Спиця. – Вінниця : [б. в.], 2005. – 106 с. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://library.vn.ua/e-library/katalog/literatura-pro-vinniczku-oblast-za-2003-rik> (дата звернення: 17.05.2022), вільний. – Назва з екрана.

751. Чорнобильське відлуння. Вінницькі сторінки : бібліогр. список / Вінниц. ОУНБ ім. К. А. Тімірязєва ; упоряд. С. Коваль ; відп. В. Циганюк. – Вінниця : [б. в.], 2006. – 20 с. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://library.vn.ua/e-library/katalog/chornobilske-vidlunnya> (дата звернення: 17.05.2022), вільний. – Назва з екрана.

752. Подорожуючи рідним краєм : бібліогр. покажч. : до 85-річчя з часу утворення Бар. р-ну / Бар. район. б-ка ; уклад.: С. М. Філіпова, Ю. Г. Дацько ; вступ. ст. В. А. Медведєва. – Бар : [б. в.], 2009. – 16 с. : кольор. іл.

753. «Україна в полум'ї війни: звитяга та жертвовність заради великої Перемоги» [Електронний ресурс] : (рек. бібліогр. покажч.) / Вінниц. ОУНБ ім. К. А. Тімірязєва ; підгот. Т. С. Продан. – Електрон. текст. дані. – Вінниця, 2010. – Режим доступу: <https://library.vn.ua/e-library/katalog/ukrainina-v-polumii-vijni> (дата звернення: 17.05.2022), вільний. – Назва з титул. екрана.

754. 26 квітня: трагедія дня і років : 25-й річниці аварії на Чорнобил. АЕС присвячується [Електронний ресурс] : анот. бібліогр. список / Вінниц. ОУНБ ім. К. А. Тімірязєва ; підгот. Т. П. Кристофорової. – Електрон. текст. дані. – Вінниця, 2011. – Режим доступу: <https://library.vn.ua/e-library/katalog/26-kvitnya-tragediya-dnya-i-rokiv> (дата звернення: 17.05.2022), вільний. – Назва з екрана.

755. Роки ідуть – пам'ять живе : Вінниччина у Другій світовій війні [Електронний ресурс] : бібліогр. покажч. / Упр. культури і туризму Вінниц. облдержадмін., Вінниц. ОУНБ ім. К. А. Тімірязєва ; уклад.: Г. М. Авраменко, О. Ю. Антонюк, О. М. Зелена ; авт. передм. «Вінниччина в період нацистського геноциду та визволення її від гітлерівських загарбників» С. Д. Гальчак ; ред. С. В. Лавренюк ; відп. за вип. Н. І. Морозова. – Вінниця : Балюк І. Б., 2015. – 368 с. – (До 70-ї річниці Перемоги над нацизмом у Європі та 70-ї річниці завершення Другої світової війни). – Електрон. текст. дані. – Вінниця, 2015. – Режим доступу: <https://library.vn.ua/e-library/katalog/roki-idut-ratuyat-zhive> (дата звернення: 17.05.2022), вільний. – Назва з екрана.

756. Вінниччина в історико-краєзнавчих виданнях за роки державної незалежності [Електронний ресурс] : до 25-ї річниці незалежності України : бібліогр. покажч. / Упр. культури і мистецтв Вінниц. облдержадмін., Вінниц. ОУНБ ім. К. А. Тімірязєва ; уклад. Г. А. Біловус ; вступ. ст. С. Д. Гальчака ; ред. С. В. Лавренюк ; відп. за вип. Н. І. Морозова. – Вінниця, 2016. – 240 с. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://library.vn.ua/e-library/katalog/vinnichchina-v-istoriko-kraeznavchix-vidannuax> (дата звернення: 21.06.22), вільний. – Назва з екрана.

757. Малі міста України. Вінницька область : бібліогр. покажч. / Мінрегіон України, Держ. наук. архітектур.-буд. б-ка ім. В. Г. Заболотного ; уклад.: Д. О. Мироненко, С. М. Кайнова, О. В. Углова. – Київ : ДНАББ ім. В. Г. Заболотного, 2016. – 343 с. : іл. – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://www.calameo.com/books/004735713db44951d8e12> (дата звернення: 21.06.22), вільний. – Назва з екрана.

758. Чорнобиль: вінницькі сторінки трагедії і подвигу [Електронний ресурс] : до 30-річчя аварії на Чорнобильській АЕС : бібліогр. покажч. / Вінниц. ОУНБ ім. К. А. Тімірязєва ; уклад.: С. Ф. Коваль, О. Ф. Ковалевська ; ред. С. В. Лавренюк ; відп. за вип. Н. І. Морозова. – Електрон. текст. дані. – Вінниця : [б. в.], 2016. – 168 с. – Режим доступу: <https://library.vn.ua/e-library/katalog/chornobil-vinniczki-storinki-tragediii> (дата звернення: 17.05.2022), вільний. – Назва з екрана.

759. То пам'ять стоїть при свічі : до 85-х роковин Голодомору 1932–1933 рр. [Електронний ресурс] : бібліогр. покажч. / Упр. культури і мистецтв Вінниц. облдержадмін., Вінниц. ОУНБ ім. К. А. Тімірязєва ; уклад. С. Ф. Коваль ; ред. С. В. Лавренюк ; відп. за вип. Л. Б. Сенік. – Електрон. текст. дані. – Вінниця, 2018. – 266 с. – Режим доступу: <http://www.library.vn.ua/publications/2018/golodomor-2018.html> (дата

звернення: 17.05.2022), вільний. – Назва з екрана.

760. Роки ідуть – пам'ять живе. Вінниччина у Другій світовій війні 1939–1945 рр. : бібліогр. покажч. / Упр. культури і мистецтв Вінниц. облдержадмін., Вінниц. ОУНБ ім. К. А. Тімірязєва ; уклад.: Г. М. Авраменко, О. Ю. Антонюк, О. М. Зелена ; авт. передм. «Вінниччина в період нацистського геноциду та визволення її від гітлерівських загарбників» С. Д. Гальчак ; ред. С. В. Лавренюк ; відп. за вип. Л. Б. Сенік. – Вінниця : Балюк І. Б., 2019. – 456 с. – (До 75-ї річниці звільнення Вінниччини від нацистських загарбників у Другій світовій війні). – Електрон. версія. – Режим доступу: <https://library.vn.ua/e-library/katalog/roki-idut-pamyat-zhive-2019> (дата звернення: 17.05.2022), вільний. – Назва з екрана.

Іменний покажчик

Авраменко Г. 749

Авраменко Г. М. 710–712, 714–723, 733, 742, 746, 755, 760

Андреева М. В. 487

Андрущенко В. П. 292, 558

Антонишин П. В. 564

Антонюк М. П. 389, 390

Антонюк О. 392, 398, 401

Антонюк О. М. 390

Антонюк О. Ю. 755, 760

Арсеньєв В. М. 487

Афанащенко Ж. П. 195

Ахевич Н. П. 530, 532, 538

Бабенко І. Д. 149

Бабій В. В. 587

Бабій І. П. 566, 568

Бабій П. 288

Бабій П. Н. 143, 283, 284, 286, 287

Баженов Л. В. 451

Базилевич М. В. 456

Базилевич Ю. С. 456

Баламут С. 336

Барабанцев В. О. 125

Барвінський І. 337

Бардюжа М. В. 49

Барнасюк О. 194

Барнасюк О. С. 186, 189

Баяк М. І. 43

Бевз Г. А. 275
Безверхня К. М. 475
Безкоровайний І. І. 144
Безкоровайный И. И. 14
Безсонюк В. 430
Белінська Ю. 569
Бестужева Л. І. 595
Бех М. 700
Бех М. М. 693–698, 701, 702, 705–707
Бичківська Ю. 625
Білецький Ф. Ф. 664, 665
Білінський Ю. 476
Біловус Г. А. 756
Білоус Г. 261
Біньківський М. І. 382, 384
Богущинський В. 504
Бойко Н. 308
Бойта А. М. 453
Бойченко Н. 254
Болгов В. 51
Болюх Б. А. 212
Бондар Д. 145
Бондар С. 634
Бонсевич З. 692
Борисенко В. К. 289
Бородавка О. 713
Бочкова В. Б. 724–728, 730–732, 736
Боярунець Ю. 241
Брандон Р. 174, 201, 211, 278, 670
Братанюк Л. Є. 70

Брунь П. (314)
Брус Б. 713–715
Брус Б. Х. 710–712
Буздиган Т. М. 256
Буко В. 183
Бурдейний П. А. 2, 4, 6
Бухта Г. 323

Вайнштейн С. 136

Васильєв П. І. 355
Васюк К. І. 587
Веклюк В. 502
Величко В. Л. 173
Вербицький Л. М. 92
Веремій А. 635
Верстюк А. 429
Верстюк Г. 429
Веселюк А. І. 213
Вечерський В. 117
Винничук В. 82
Винокур І. 409, 410
Винокур І. С. 467
Винокурова Ф. 15, 24
Винокурова Ф. А. 27
Висоцька К. 68, 72, 79, 133
Вишнiveцкая Л. 341
Вігуржинський В. О. 533, 541, 544
Вільчинська З. В. 601
Вільчинський В. 439, 682
Вітковський В. 125, 146, 254, 441, 488, 511–514, 517 , 567

Вітковський В. М. 510

Владика В. І. 547

Вовк С. Т. 338

Вовкодав В. 385

Возний Д. 359

Война І. М. 87

Войнаровський А. В. 81

Волошенюк І. 361

Волощук Г. П. 252, 421

Вольф Э. 381

Гайструк А. 132

Гайструк Н. 132

Галенко К. Б. 198

Галушко Н. В. 548

Гальчак С. 204, 222, 224

Гальчак С. Д. 16, 25, 40, 41, 44, 47, 66, 78, 228, 272, 399, 414, 480, 483, 499, 500, 633, 653, 755, 756, 760

Гамрецький І. С. 45, 50

Гараш В. 394

Гарцева Е. Т. 720

Гедз В. В. 42

Гедз М. С. 589, 590

Герасимов І. О. 55

Годований Є. 559

Годований Є. Ф. 554, 575

Голішевська Н. В. 426

Головатий М. І. 475

Голубенко І. К. 263

Гольденберг Н. 606

Гонта П. 7
Гончар А. 221, 223
Гончар А. Г. 21, 22, 42, 63, 75, 107
Гончарук Д. В. 659
Гончарук І. 299, 352, 353
Гораш В. С. 69
Горбачова М. М. 736
Гордієвич О. 592
Гордієць С. І. 390
Горобець М. 449
Горобець О. 431, 435
Гороль П. К. 445
Гоцуляк М. 452
Гоян Я. П. 177
Гребельський С. 606, 623, 636
Григорчук П. С. 35
Громова Л. П. 36
Грушевський М. С. (374)
Губаль А. 542
Гудзевич А. В. 87
Гула С. А. 135
Гуменюк Б. 377
Гурин В. Й. 65
Гуслякова С. 551
Гуцало М. 584

Данильченко І. 172
Дацько Ю. Г. 752
Денисик Г. І. 20, 26, 37, 113
Денисов В. И. 477

Деніс М. 197
Дець В. 178
Дець В. С. 181
Джиги М. В. 423
Джус А. 300
Дзюбко І. П. 202
Дикий А. 749
Діденко В. 258
Діденко В. І. 255
Діденко О. С. 332
Дмитрієнко М. Ф. 371, 374
Дмитрук Н. А. 445
Дмитрук О. 395
Добровольська Н. 749
Докійчук О. І. 367
Долгих В. 215, 220
Долгих В. О. 219
Дорош В. 624
Дорош М. 121, 485, 608, 611, 614, 621, 624, 628, 630, 631, 637, 675, 678–680,
683–685, 689, 690
Дорош М. Н. 607, 609, 610, 612, 613, 615–617, 653, 672
Драган А. 101
Дровозюк С. 120
Дровозюк С. І. 683
Дудкевич Д. К. 524
Дячук Н. М. 277
Дьомін О. 301

Жугін Ю. С. 312
Журавлівський І. М. 290

Завальнюк К. 141

Завальнюк К. В. 57, 225

Загалило В. І. 379, 578

Загрійчук А. 387

Запорожець М. А. 578

Захарук С. І. 58

Здирко Л. І. 419

Зелена О. М. 755, 760

Зелінський Р. 227

Зелінський Р. М. 225, 229, 231

Зінько Ю. А. 53, 62, 71, 80, 84–86, 89–91, 126, 127, 140, 400

Змерзлий С. 552, 553

Змерзлий С. І. 549

Зуб Л. В. 466

Йолтуховський М. 372

Іванишин О. О. 378

Івасюк І. Д. 50

Іжевська Є. 498

Іжевський В. 323

Ісаченко О. 642

Кавун О. (348)

Казьмирчук Г. Д. 319

Казьмирчук М. 319

Кайнова С. М. 757

Калюжна О. 48

Каменяк М. 226, 464

Каменюк М. Ф. 61, 427, 428
Камінський М. 327
Кароєва Т. 130
Кароєва Т. Р. 597
Карягіна М. 742
Карягіна М. Ю. 743, 744, 746
Касаткіна О. Ю. 598
Катеринич Н. С. 521
Каюмов М. З. 370
Кержнер М. С. 721, 722
Кирилішин П. 749
Кирилюк Л. 369
Кислиця І. 416
Кізян О. 749
Кізян О. І. 733, 742, 746
Клапій В. П. 539, 540
Клименко В. 325
Кліпайло Г. 489
Ковалевська О. Ф. 758
Коваль В. П. 644
Коваль Л. Ф. 74
Коваль О. 268, 269
Коваль О. І. 142, 521
Коваль П. Ф. 644
Коваль С. 751
Коваль С. Ф. 758, 759
Ковтун Г. І. 421
Ковтун Л. Л. 722
Кожухар В. М. 471, 473
Козачун Л. 519, 520

Козюк Є. 676
Колесник В. 133, 454, 455, 458, 459, 463
Колібабчук М. І. 536
Коломієць І. 257
Кольчак В. В. 67
Конверський В. І. 17
Кондратюк П. 364
Корицкий В. Ф. 100
Король М. 626
Косаківський В. А. 338, 472
Косаківський Г. М. 3, 8
Косенко І. 354
Косенко П. Д. 304
Костюк О. 515
Кочмарук В. 447
Кочубейник С. 600
Кочубейник С. І. 586, 588
Кошолоп О. 572
Кравець М. М. 46
Кравцова Л. 745, 747
Кравцова Л. Г. 734, 735, 737–739, 741–744
Кравченко П. 742
Кравчук-Овчарук Н. 641
Красовський Я. Й. 270
Кривко П. С. 304
Кривий В. І. 231
Криворучко В. 673, 674
Криворучко М. 673, 674
Крижанівський М. 452
Крилюк В. 215, 216

Кристофорова Т. П. 754
Кротов В. І. 378
Крохмалюк Р. 497, 504
Кругляк Ю. М. 98
Кузьмін М. А. 214
Куликов В. Я. 119
Куперштейн М. 375, 376
Купчишин А. 437
Купчишин Є. 437
Купчишин М. 403
Купчишин М. Ф. 436, 437
Кучеренко К. В. 535
Кучинська Г. О. 420
Кушнір А. 506
Кушнір А. Г. 491, 505, 522, 523
Кушнірук Т. 109

Лавренюк С. В. 755, 756, 758–760

Лазаренко В. 385
Лановик Л. 666, 669
Лациба В. 742
Лациба В. П. 59
Лаціс М. 73
Лебедєва В. 417
Леванчук В. 645, 648
Левчук С. В. 717–721
Леонтович М. Д. (196)
Лесько О. І. 199
Лис В. М. 603–605
Лисенко В. Г. 579

Лисий А. К. 102
Лівандовська Л. 582
Лівінський О. М. 334
Ліпецький Ю. М. 419
Логвінов В. О. 380
Лознянський Б. 687, 688
Лойко О. Г. 32
Лукин В. 23
Луцков Л. 657
Лучко А. Й. 723, 734–739
Любацька Л. 440
Любченко В. Є. 26, 87
Лютворт Г. 94
Лютворт Г. А. 97
Ляшук Г. Л. 205

Мазур Н. 625

Мазуркевич В. В. 70
Майданик К. І. 603–605
Малаков Г. (192)
Малаков Д. 191, 192, 618, 620
Малаков Д. В. 99, 180, 527
Малигін А. 18, 30, 742
Маліцька К. 126
Малюта І. 356–358
Маляр Й. 15
Мальований С. П. 490
Маніленко П. 345–347, 350
Маніленко П. В. 348, 351
Маринич В. 646, 652

Маринич В. М. 619, 627, 650, 681

Марківський В. (170)

Мартинчук Ю. О. 541

Мартинюк А. 251

Марущак М. Й. 555, 563

Маслюк М. Г. (388)

Матеуш В. 493

Матієнко В. 303

Матущак К. 642

Матущак К. Ф. 657

Махорін Г. Л. 667

Медведєв В. А. 752

Мельник В. 406

Мельник В. М. 122

Мельник М. 494

Мельник Н. 703, 704

Мельник Н. В. 702

Мельник П. 599

Мельничук О. 362, 363

Миколайчук Л. 593

Мироненко Д. О. 757

Михайлова Н. 501

Михалинчук Т. Є. 655, 658

Михалиця О. 646, 652

Михалиця О. А. 650

Мичак А. 403, 430

Могилевська Г. Й. 529

Модлінська Т. 504

Моргун В. А. 207–209

Мороз В. 360

Морозова Н. І. 755, 756, 758

Морозюк В. К. 663

Москаленко А. П. 198

Мостовий М. Н. 175, 176

Мрочек І. 368

Мудраченко М. 244, 585

Нагребецкий А. 409, 410

Нагребецький А. 402, 404, 405, 408, 411, 413, 415, 418, 422, 423, 432– 434, 438, 442, 574

Нагребецький А. Н. 407, 573

Назаренко І. 190

Назаренко І. О. 184, 196

Невеличко Г. 294

Нестеренко В. М. 706

Нечай О. 429

Нечіпайло І. 431

Нешик С. 76, 488

Ніжинський М. 638

Ніколаєць О. 745, 747, 748

Ніколаєць О. Г. 34, 738, 739, 741–744, 750

Ніщинський (158)

Нович М. З. 175, 176

Овчарук М. М. 382

Овчарук Н. 641

Огородник С. 93

Огороднік В. 232, 234–239, 243, 245, 248, 267

Огороднік В. Т. 233, 247

Огуля К. 7

Одарченко О. 320
Олещенко Є. 582
Олещенко Є. І. 580, 591
Оліх А. 424
Олуйко В. М. 43
Остаповець О. С. 318
Остаповець Т. М. 318
Острожинська Т. 654
Осьмачко О. М. 591
Очеретяний Є. 273

Павлик І. А. 456
Павличук О. А. 343
Павлович П. 1
Палагнюк А. 325
Паламар І. 742
Паламарчук В. 677, 678, 680
Паламарчук Є. П. 291
Панасюк М. В. 649, 651
Панчук В. Г. 305
Паращук І. 632
Пастушенко В. М. 419
Пащенко А. Я. 9
Пащенко М. 134, 157, 200, 498
Пащенко М. М. 118
Певень Т. В. 126
Пентюк Б. 594
Пентюк Б. М. 570
Перепелиця О. П. 719, 724–731
Петренко В. 748

Петренко О. 64
Петренко О. С. 60, 285
Петровський В. 469
Петровський В. М. 468
Петрук В. 691
Пивовар Л. С. 217
Письменна О. В. 159
Підласко Т. В. 525, 526
Підлубняк О. 172
Площанська Л. 331
Плясовица Ю. 114
Повх Л. 281, 282
Погончик В. 349
Погончик Г. 155, 294, 295, 297, 349
Погончик Г. О. 298
Погуть В. Ф. 705, 707–712, 714–719
Подкопаєва Н. 556, 569
Подкур Р. 24
Подкур Р. Ю. 54
Подолінний А. М. 112, 127, 140, 365, 366, 400
Подолян В. 539
Подолян С. І. 148, 316
Подруцька Г. Г. 710–712, 714
Пойда С. Г. 724–726
Поклад Н. 302
Поліщук М. Є. 686
Полушко П. М. 249
Помацький О. Ф. 270
Пономаренко А. Б. 36
Пономарьова Р. В. 531

Поплавський С. 543
Постоюк Г. С. 581
Похилюк О. М. 123
Провільська М. І. 313
Продан Т. С. 753
Прокопенко В. В. 326
Прокоф'єв О. 309
Прокоф'єв О. В. 310
Протопіш М. 583
Птущенко В. О. 96
Пуряєва Н. 481
Пустовіт В. 565
Пушкар О. І. 252
Пшук І. П. 97, 524, 702, 723
П'ятак М. М. 256

Радзіх І. Ю. 150, 158
Райчук М. М. 382
Ратушний А. 656
Рафаловська Т. 321
Рафаловський С. 321
Ревуцький В. 496, 503, 507
Репешко М. 657
Репінський В. С. 383
Рибак М. 210
Рибак П. Ю. 326
Римаренко Н. 218
Роговий О. 165, 170, 172, 279
Роговий О. І. 163, 164, 167–169
Романець Л. М. 70

Романів О. 104
Романюк І. М. 81, 111
Рочняк Л. А. 28
Рубін М. Б. 2, 4, 6
Руденко В. 331
Рудий В. 262, 268
Рудий В. М. 56, 264
Рудик Л. 433
Рудник О. 154, 156, 162, 253, 322
Рудник О. Г. 159, 250
Рябіщук З. 280

Савостьянов О. О. (проф.) 92

Савчук Ю. К. 19
Сай-Боднар С. 427, 428
Сахневич Л. О. 702
Сачок М. М. 550
Сварчевський А. 484
Сверстюк Є. 103
Свирида С. 434
Святенький П. 671
Сегеда Ю. 171
Секретарьов А. М. 106
Семенюк С. А. 159
Сеник Л. Б. 759, 760
Серветник В. 508, 509
Сердюк О. М. 117
Сидоренко О. О. 605
Сидорчук Т. 556
Симонишин В. 425, 441

Синицький В. 240, 247
Синюк П. 444
Синюк П. В. 443
Ситкевич П. 7
Сікал О. В. 561, 564
Сіра Г. 478
Скорук Петро 137, 460–462, 465, 516, 518
Скорук Поліна 137
Скоряк Г. А. 448
Скоцький О. І. 166
Скрипник В. С. 61
Слободенюк Н. П. 380
Слободянюк П. 218
Слободянюк П. Я. 43
Слотюк П. 446
Слюсарчук М. М. 733
Смагло Г. 700, 703, 704
Смагло Г. К. 693–698, 705, 707–709, 723
Смірнов М. 396, 397
Сміян В. 326
Смолій В. А. 43
Снігур С. П. 339
Собко Г. 479, 482, 486
Собченко А. М. 179
Сокіл В. 73, 317
Сокол О. 391
Соколовий В. 88
Соловей С. В. 324
Солоненко М. П. 378
Спиця М. 742, 745, 747, 748

Спиця М. Г. 732–739, 741, 743, 744, 746, 750

Співак В. О. 384, 386, 388

Спірідонова Л. М. 50

Спусканюк В. З. 115

Стасюк А. 661

Стебелєв А. 273

Стебелєв А. В. 147

Степаненко А. Г. 312

Степаник О. 669

Степанчук Ю. С. 653

Степанюк В. 628

Степанюк К. К. 534, 537

Степанюк С. 668

Стецюк Т. В. 57

Стодольський В. Г. 557

Сторожук А. 373

Сторожук В. П. 470

Струк В. 430

Суверток Г. 274

Суркова Т. 185

Сухоребрий І. П. 296

Тамтура А. 259, 269

Тамтура А. В. 260

Танцюра Г. Т. 307

Таранець С. 340, 342

Таранець С. В. 338

Таранюк Н. Ф. 152, 153

Татарчук О. 254

Татусяк С. П. 39, 108

Твердохліб Г. П. 445
Тельман Й. Г. 5, 97, 304
Тернавська Ж. 254
Тернавська Ж. І. 249
Титко Н. Ф. 198
Тихенький О. І. 596
Ткаченко І. 203, 311
Ткаченко І. П. 187, 306
Ткаченко П. П. 595
Ткачук О. 230, 640
Ткачук П. 660, 662
Ткачук Р. 326
Ткачук Ю. В. 453, 454
Токайчук Т. Г. 159
Токова Н. П. 276
Третяк О. В. 330
Тронько П. Т. 9
Троянський В. К. 293
Тяглий М. 174, 201, 211, 278, 670

Углова О. В. 757

Ухов Н. Г. 314

Фарисей Д. І. 151

Фаріон А. Г. 148

Федоришен О. 124, 128, 135

Федоришен О. Ю. 129

Федоришина Н. 128

Федоришин В. 678, 680

Федорович М. 576, 577

Филин А. 82

Філін О. 131

Філіпова С. М. 752

Філонов Л. В. 52

Форкалюк О. М. 571

Хаймович Б. 23

Хандрос Б. Н. 450

Хімей В. 559

Хлопченко П. В. 330

Хмелевський Б. О. 49

Хоменко Н. В. 246

Храповіцька Г. 625

Царенко С. О. 110

Цвігун Т. О. 470, 472, 560

Циганюк В. 745, 747–749, 751

Циганюк В. Ф. 741

Цимбалюк П. І. 723

Цуркань І. 432

Цурман Н. М. 195

Черниш А. Й. 188

Черновецький В. 328

Черняк В. 492

Чехівський В. 78

Чехместрук В. Л. 270

Чмут Я. Р. 266

Чорнобров А. С. 686

Чорнобров Т. А. 686

Швець П. 206

Шевчук Ф. 344, 350

Шенк Г. 182

Шенк Г. О. 179, 193

Шибалова С. 146

Шибінський С. 452

Шлеймович М. 740

Шлеймович М. С. 726, 738, 739, 741

Шмаль С. 692

Шпильова Л. М. 724, 729

Шульга І. Г. 12, 13

Шур С. К. 333

Щеньовський Т. (141)

Щербань В. М. 83

Щербань Л. 546

Щусь В. В. 271

Юніцька Н. 433

Юрчук В. П. 667

Юхимчук В. О. 329

Яворська О. Г. 275

Яковлев М. К. 49

Ямковий І. 335

Янушевский В. 82

Ястремський М. М. 29, 73

Яцентюк Ю. В. 113

Географічний покажчик

Антопіль, с., Вапнярська СТГ, Тульчин. р-н 556

Бабчинці, с., Бабчинецька СТГ, Могилів-Поділ. р-н 519, 520

Баланівка, с., Бершадська МТГ, Гайсин. р-н 294

Бар, м., Барська МТГ, Жмерин. р-н 37, 365, 366, 368, 370–376

Барська МТГ, Жмерин. р-н 140, 369, 400, 752

Березівка, с., Джулинська СТГ, Гайсин. р-н 346, 347, 351

Березна, с., Хмільницька МТГ, Хмільниц. р-н 632

Бершадщина 297, 298

Бершадь, м., Бершадська МТГ, Гайсин. р-н 23, 291, 301

Біла, с., Ямпільська МТГ, Могилів-Поділ. р-н 486

Біляни, с., Мурованокуриловецька СТГ, Могилів-Поділ. р-н 492

Боблів, с., Немирівська МТГ, Вінниц. р-н 198

Богданівка, с., Тульчинська МТГ, Тульчин. р-н 543

Борівка, с., Чернівецька СТГ, Могилів-Поділ. р-н 510–514, 517

Борсків, с., Гніванська МТГ, Вінниц. р-н 147

Борщагівка, с., Погребищенська МТГ, Вінниц. р-н 210

Бохоники, с., Агрономічна СТГ, Вінниц. р-н 143, 283, 284, 286, 287

Браїлів, смт, Жмеринська МТГ, Жмерин. р-н 37, 380, 387, 396, 397

Брацлав, смт, Брацлавська СТГ, Тульчин. р-н 23, 37, 548, 551

Брацлавщина 37, 99, 527

Брицьке, с., Турбівська СТГ, Вінниц. р-н 279

Бродецьке, смт, Глуховецька СТГ, Хмільниц. р-н 654

Бронниця, с., Могилів-Подільська МТГ, Могилів-Поділ. р-н 454, 463

Бугаків, с., Брацлавська СТГ, Тульчин. р-н 547

Будьонівка див. Кам'яногірка

Буша, с., Ямпільська МТГ, Могилів-Поділ. р-н 467, 468, 470, 472, 483–485

Вапнярка, смт, Вапнярська СТГ, Тульчин. р-н 23, 555

Вапнярки, с., Томашпільська СТГ, Тульчин. р-н 565

Василівка, с., Тиврівська СТГ, Вінниц. р-н 268

Васильків 117

Вахнівка, с., Турбівська СТГ, Вінниц. р-н 278

Велика Кісниця, с., Ямпільська МТГ, Могилів-Поділ. р-н 23, 471, 473

Великая Косница див. Велика Кісниця

Великий Острожок, с., Уланівська СТГ, Хмільниц. р-н 681

Вендичани, смт, Вендичанська СТГ, Могилів-Поділ. р-н 487

Вербівка, с., Липовецька МТГ, Вінниц. р-н 167

Верхівка, с., Копайгородська СТГ, Жмерин. р-н 23, 429

Верховка див. Верхівка

Вила, с., Томашпільська СТГ, Тульчин. р-н 569

Вишенька, с., Уланівська СТГ, Хмільниц. р-н 673, 674

Вищеольчедаїв, с., Мурованокуриловецька СТГ, Могилів-Поділ. р-н 490

Вівсяники, с., Самгородоцька СТГ, Хмільниц. р-н 664, 668

Війтівці, с., Жданівська СТГ, Хмільниц. р-н 656

Вільшанка, с., Городківська СТГ, Тульчин. р-н 279, 554, 575

Вінниця 92–97, 99–110, 112–124, 126–137, 527, 699, 746, 749, 751, 758

Вінницька МТГ, Вінниц. р-н 48, 138, 139

Вінницька обл. 2–11, 15–17, 21, 24, 28, 33–35, 39, 50, 52, 55, 59, 61, 68, 71, 72, 75, 111, 127, 140, 400, 693–698, 700, 701, 703–705, 707–712, 714–722, 724–732, 734–739, 741, 743–745, 747, 750, 757

Вінниччина 14, 16, 18, 20, 26, 27, 30, 35, 38–40, 44, 46, 51, 53, 56–58, 60, 62, 64–69, 76–78, 80, 81, 83–91, 108, 159, 244, 284, 287, 585, 702, 706, 713, 723, 733, 740, 748, 755, 756, 760

Вовчок, с., Немирівська МТГ, Вінниц. р-н 195

Волинь 667

Воронівці, с., Уланівська СТГ, Хмільниц. р-н 672, 683, 685, 689

Вороновиця, смт, Вороновицька СТГ, Вінниц. р-н 37

Гайсин, м., Гайсинська МТГ, Гайсин. р-н 23, 304, 308–310

Галайківці, с., Мурованокуриловецька СТГ, Могилів-Поділ. р-н 508, 509

Гальжбіївка, с., Ямпільська МТГ, Могилів-Поділ. р-н 479

Гибалівка, с., Шаргородська МТГ, Жмерин. р-н 420

Глибочок, с., Тростянецька СТГ, Гайсин. р-н 335

Гнатків, с., Томашпільська СТГ, Тульчин. р-н 563

Гнівань, м., Гніванська МТГ, Вінниц. р-н 37, 142, 144, 146

Голодьки, с., Хмільницька МТГ, Хмільниц. р-н 638

Гонтівка, с., Чернівецька СТГ, Могилів-Поділ. р-н 515

Горишківка, с., Томашпільська СТГ, Тульчин. р-н 565

Городківка, с., Городківська СТГ, Тульчин. р-н 23

Горлівка 117

Григорівка, с., Могилів-Подільська МТГ, Могилів-Поділ. р-н 464

Губник, с., Гайсинська МТГ, Гайсин. р-н 187, 203, 306, 311

Гущинці, с., Іванівська СТГ, Хмільниц. р-н 661

Дашів, смт, Іллінецька МТГ, Вінниц. р-н 150

Деребчин, с., Джуринська СТГ, Жмерин. р-н 433

Держанівка, с., Глуховецька СТГ, Хмільниц. р-н 655, 658

Джулинка, с., Джулинська СТГ, Гайсин. р-н 345

Джурин, с., Джуринська СТГ, Жмерин. р-н 23, 431, 432, 435

Дзигівка, с., Ямпільська МТГ, Могилів-Поділ. р-н 23, 477

Дзыговка див. Дзигівка

Дзялів див. Кам'яногірка, Жмерин. р-н

Дібровинці, с., Оратівська СТГ, Вінниц. р-н 253, 322

Довгівці див. Руданське

Дорошівка, с., Ямпільська МТГ, Могилів-Поділ. р-н 468

Дружне, с., Калинівська МТГ, Хмільниц. р-н 584

Думенки, с., Хмільницька МТГ, Хмільниц. р-н 626

Жабокрич, с., Крижопільська СТГ, Тульчин. р-н 23

Жадани, с., Іллінецька МТГ, Вінниц. р-н 253, 322

Жданівка див. Війтівці

Житники, с., Мурованокуриловецька СТГ, Могилів-Поділ. р-н 497

Жмеринка, м., Жмеринська МТГ, Жмерин. р-н 378, 379, 381, 382, 384, 386, 388, 392–395

Жмеринська МТГ, Жмерин. р-н 385, 389–391, 398

Жмеринщина 399

Жолоби, с., Томашпільська СТГ, Тульчин. р-н 565

Жорнівка див. Руданське

Журавлівка, с., Барська МТГ, Жмерин. р-н 367

Журавлівка, с., Тульчинська МТГ, Тульчин. р-н 537, 538

Журбинці, с., Самгородоцька СТГ, Хмільниц. р-н 667

Закриниччя, с., Оратівська СТГ, Вінниц. р-н 254

Заливанщина, с., Калинівська МТГ, Хмільниц. р-н 586, 588

Замостя 135

Зарванці, с., Якушинецька СТГ, Вінниц. р-н 290

Зведенівка, с., Джуринська СТГ, Жмерин. р-н 434

Зеленянка, с., Крижопільська СТГ, Тульчин. р-н 559

Зозів, с., Липовецька МТГ, Вінниц. р-н 165

Зозулинці, с., Уланівська СТГ, Хмільниц. р-н 692

Зяньківці, с., Брацлавська СТГ, Тульчин. р-н 550

Зятківці, с., Гайсинська МТГ, Гайсин. р-н 307

Іванів, с., Іванівська СТГ, Хмільниц. р-н 659

Іванівка, с., Лука-Мелешківська СТГ, Вінниц. р-н 284, 287, 288

Івашківці, с., Шаргородська МТГ, Жмерин. р-н 419

Івонівці, с., Тиврівська СТГ, Вінниц. р-н 266

Івча, с., Літинська СТГ, Вінниц. р-н 226

Ізмаїл 117

Іллінецька МТГ, Вінниц. р-н 159–162

Ілліначчина 149, 152, 153, 157

Калинівка, м., Калинівська МТГ, Хмільниц. р-н 578, 579

Калинівка, с., Шаргородська МТГ, Жмерин. р-н 37, 405

Калинівська МТГ, Хмільниц. р-н 244, 582, 585, 591

Калинівщина 580, 587

Калівка див. Ягідне

Кальник, с., Дашівська СТГ, Гайсин. р-н 317, 319

Кам'янка, с., Літинська СТГ, Вінниц. р-н 216, 220

Кам'яногірка, с., Оратівська СТГ, Вінниц. р-н 249

Кам'яногірка, с., Станіславчицька СТГ, Жмерин. р-н 446

Кантелина, с., Дашівська СТГ, Гайсин. р-н 253, 322

Карабелівка, с., Теплицька СТГ, Гайсин. р-н 325

Каришків, с., Копайгородська СТГ, Жмерин. р-н 426–428

Кармалюкове, с., Жмеринська МТГ, Жмерин. р-н 383

Касянівка, с., Томашпільська СТГ, Тульчин. р-н 565

Київщина 667

Кирнасівка, смт, Тульчинська МТГ, Тульчин. р-н 540

Китайгород, с., Дашівська СТГ, Гайсин. р-н 316, 321

Клебань, с., Тульчинська МТГ, Тульчин. р-н 528, 535

Клекотина, с., Мурафська СТГ, Жмерин. р-н 425, 436, 437, 441

Клембівка, с., Ямпільська МТГ, Могилів-Поділ. р-н 475

Клітище див. Порик

Княжеполь див. Сонячне

Кожухів, с., Хмільницька МТГ, Хмільниц. р-н 640

Козлів, с., Яришівська СТГ, Могилів-Поділ. р-н 522

Козлівка, с., Шаргородська МТГ, Жмерин. р-н 422

Козятин, м., Козятинська МТГ, Хмільниц. р-н 595, 596

Козятинська МТГ, Хмільниц. р-н 598, 602

Козятинщина 599, 601

Комаргород, с., Томашпільська СТГ, Тульчин. р-н 23, 565

Комарове див. Урожайне

Конатківці, с., Шаргородська МТГ, Жмерин. р-н 418

Кордишівка, с., Козятинська МТГ, Хмільниц. р-н 600

Корчинці див. Вербівка

Кошлани, с., Оратівська СТГ, Вінниц. р-н 253, 322

Красне, с., Тиврівська СТГ, Вінниц. р-н 271

Красненьке, с., Іллінецька МТГ, Вінниц. р-н 151

Краснопілка, с., Краснопілська СТГ, Гайсин. р-н 354

Красносілка, с., Бершадська МТГ, Гайсин. р-н 300

Кривохижинці, с., Мурованокуриловецька СТГ, Могилів-Поділ. р-н 491, 505, 506

Крижопіль, смт, Крижопільська СТГ, Тульчин. р-н 23

Крижопільська СТГ, Тульчин. р-н 558

Крижопільщина 558

Крижополь див. Крижопіль

Криківці, с., Немирівська МТГ, Вінниц. р-н 202

Кропивна, с., Уланівська СТГ, Хмільниц. р-н 691

Крутнів, с., Хмільницька МТГ, Хмільниц. р-н 649, 651

Куманівці, с., Хмільницька МТГ, Хмільниц. р-н 641

Купчинці, с., Дашівська СТГ, Гайсин. р-н 318

Куренівка, с., Чечельницька СТГ, Гайсин. р-н 340, 342

Курилівка, с., Хмільницька МТГ, Хмільниц. р-н 634

Ладижин, м., Ладижинська МТГ, Гайсин. р-н 23, 312–315

Ладыжин див. Ладижин

Леухи, с., Дашівська СТГ, Гайсин. р-н 320

Липовець, м., Липовецька МТГ, Вінниц. р-н 168, 174

Липовецька МТГ, Вінниц. р-н 163, 164, 166, 169–171

Липовеччина 171, 172

Лип'ятин, с., Уланівська СТГ, Хмільниц. р-н 671, 686

Липятин див. Лип'ятин

Літин, смт, Літинська СТГ, Вінниц. р-н 214, 227, 229, 231

Літинщина 213, 217, 218, 225, 228, 230

Лозна, с., Уланівська СТГ, Хмільниц. р-н 687– 690

Лузна див. Лозна

Лука, с., Немирівська МТГ, Вінниц. р-н 200

Лука-Мелешківська, с., Лука-Мелешківська СТГ, Вінниц. р-н 285

Майдан-Супрунівський див. Підлісне

Мала Киріївка, с., Бершадська МТГ, Гайсин. р-н 292

Мальовниче, с., Шаргородська МТГ, Жмерин. р-н 422

Маньківка, с., Бершадська МТГ, Гайсин. р-н 302

Марківка, с., Вапнярська СТГ, Тульчин. р-н 23, 554, 556, 575

Марковка див. Марківка, Тульчин. р-н

Маркуші, с., Уланівська СТГ, Хмільниц. р-н 678, 680

Мар'янівка, с., Гайсинська МТГ, Гайсин. р-н 305

Мар'янівка, с., Жданівська СТГ, Хмільниц. р-н 657

Мельниківці, с., Райгородська СТГ, Гайсин. р-н 362, 363

Миколаївка, с., Самгородоцька СТГ, Хмільниц. р-н 665, 666, 669

Митинці, с., Уланівська СТГ, Хмільниц. р-н 677

Михайлівка, с., Бершадська МТГ, Гайсин. р-н 155, 295, 299

Михайлівка, с., Краснопільська СТГ, Гайсин. р-н 352, 353

Михайлівка, с., Мурафська СТГ, Жмерин. р-н 442

Михайлівці, с., Мурованокуриловецька СТГ, Могилів-Поділ. р-н 501

Мізяківські Хутори, с., Стрижавська СТГ, Вінниц. р-н 258

Млинівка див. Плоске

Могилів-Подільська МТГ, Могилів-Поділ. р-н 452, 457, 465, 507

Могилів-Подільський, м., Могилів-Подільська МТГ, Могилів-Поділ. р-н 37, 448, 449, 455, 456, 458–462

Могилівщина 451, 453

Морозівка, с., Мурованокуриловецька СТГ, Могилів-Поділ. р-н 498

Мурафа, с., Мурафська СТГ, Жмерин. р-н 23, 436

Муровані Курилівці, смт, Мурованокуриловецька СТГ, Могилів-Поділ. р-н 37

Мурованокуриловецька СТГ, Могилів-Поділ. р-н 494, 495, 499

Мурованокуриловеччина 500, 502, 504

Мястковка див. Городківка

Нагоряни, с., Яришівська СТГ, Могилів-Поділ. р-н 523

Надсобський край (Іллінещина) 154, 162

Насіківка див. Носиківка

Неменка, с., Іллінецька МТГ, Вінниц. р-н 158

Немиринці, с., Махнівська СТГ, Хмільниц. р-н 663

Немирів, м., Немирівська МТГ, Вінниц. р-н 37, 175–180, 182–184, 186, 189–194, 197

Немирівська МТГ, Вінниц. р-н 140, 400

Немирівщина 181, 185, 188, 199

Нижчий Ольчедаїв, с., Вендичанська СТГ, Могилів-Поділ. р-н 489

Нова Гребля, с., Калинівська МТГ, Хмільниц. р-н 581, 583, 589, 590

Нова Прилука, с., Турбівська СТГ, Вінниц. р-н 281, 282

Носиківка, с., Шаргородська МТГ, Жмерин. р-н 408

Носківці, с., Станіславчицька СТГ, Жмерин. р-н 447

Обідне, с., Вороновицька СТГ, Вінниц. р-н 212

Ободівка, с., Ободівська СТГ, Гайсин. р-н 23, 355, 359

Ободовка див. Ободівка

Овечаче див. Дружне

Озаринці, с., Могилів-Подільська МТГ, Могилів-Поділ. р-н 450

Оксанівка, с., Ямпільська МТГ, Могилів-Поділ. р-н 477, 482

Олександрівка, с., Тростянецька СТГ, Гайсин. р-н 334

Олексіївка, с., Станіславчицька СТГ, Жмерин. р-н 445

Ольгопіль, с., Ольгопільська СТГ, Гайсин. р-н 23

Ольгополь див. Ольгопіль

Ометинці, с., Райгородська СТГ, Гайсин. р-н 361

Оратів, смт, Оратівська СТГ, Вінниц. р-н 233, 235, 236, 239, 243

Оратівська СТГ, Вінниц. р-н 238, 240, 244, 245, 246, 252, 585

Оратівщина 232, 237, 242, 247, 248

Осіївка, с., Бершадська МТГ, Гайсин. р-н 292

Осолинка, с., Літинська СТГ, Вінниц. р-н 215, 219

Павлівка, с., Калинівська МТГ, Хмільниц. р-н 594

Паланка, с., Томашпільська СТГ, Тульчин. р-н 565

Пасинки, с., Шаргородська МТГ, Жмерин. р-н 425, 441

Пеньківка, с., Мурафська СТГ, Жмерин. р-н 438, 440

Перепільчинці, с., Шаргородська МТГ, Жмерин. р-н 411

Песчанка див. Піщанка

Печера, с., Шпиківська СТГ, Тульчин. р-н 572

Пилипи-Борівські, с., Томашпільська СТГ, Тульчин. р-н 567

Писарівка, с., Ямпільська МТГ, Могилів-Поділ. р-н 477

Північно-Східне Поділля 255

Підлісне, с., Стрижавська СТГ, Вінниц. р-н 257

Підлісний Ялтушків, с., Барська МТГ, Жмерин. р-н 377

Піщанка, смт, Піщанська СТГ, Тульчин. р-н 23

Плебанівка, с., Шаргородська МТГ, Жмерин. р-н 402, 404

Плисків, с., Погребищенська МТГ, Вінниц. р-н 211

Плоске, с., Вендичанська СТГ, Могилів-Поділ. р-н 488

Побірка, с., Соболівська СТГ, Гайсин. р-н 364

Погребище, м., Погребищенська МТГ, Вінниц. р-н 37

Погребищенська МТГ, Вінниц. р-н 204, 205, 207–209

Поділля 1, 12, 13, 19, 25, 32, 36, 41, 43, 54, 57, 70, 72, 89, 91, 184, 205, 235, 258, 343, 364, 374, 417, 434, 457, 484, 540, 542, 560, 566, 568, 667, 687, 688

Подолія 23

Політанки, с., Шаргородська МТГ, Жмерин. р-н 415

Попівка див. Кам'яногірка

Порик, с., Хмільницька МТГ, Хмільниц. р-н 644

Прибузьке, с., Лука-Мелешківська СТГ, Вінниц. р-н 143, 283, 286

Придністров'я 566, 568

Пустовійти, с., Уланівська СТГ, Хмільниц. р-н 692

П'ятничани 125

Рахни-Лісові, с., Шпиківська СТГ, Тульчин. р-н 574

Рів, с., Жмеринська МТГ, Жмерин. р-н 374

Рибчинці, с., Уланівська СТГ, Хмільниц. р-н 684

Ров див. Рів

Розкошівка, с., Теплицька СТГ, Гайсин. р-н 329

Романівка, с., Бершадська МТГ, Гайсин. р-н 155, 295

Ротмистрівка див. Вербівка

Руданське, с., Шаргородська МТГ, Жмерин. р-н 416

Русави, с., Ямпільська МТГ, Могилів-Поділ. р-н 477

Сальник, с., Калинівська МТГ, Хмільниц. р-н 593, 642

Самгородок, с., Самгородоцька СТГ, Хмільниц. р-н 670

Селище, с., Гніванська МТГ, Вінниц. р-н 141, 145

Селище, с., Літинська СТГ, Вінниц. р-н 223

Серебря, с., Джулинська СТГ, Гайсин. р-н 349

Серединка, с., Джулинська СТГ, Гайсин. р-н 344, 348, 350

Сестринівка, с., Козятинська МТГ, Хмільниц. р-н 597

Сиваківці, с., Турбівська СТГ, Вінниц. р-н 277, 280

Синарна, с., Оратівська СТГ, Вінниц. р-н 250

Скибин, с., Оратівська СТГ, Вінниц. р-н 253, 322

Скибинці, с., Тростянецька СТГ, Гайсин. р-н 335

Скоморошки, с., Оратівська СТГ, Вінниц. р-н 241, 251

Слобода-Бушанська, с., Ямпільська МТГ, Могилів-Поділ. р-н 468

Слобода-Шаргородська, с., Шаргородська МТГ, Жмерин. р-н 406

Слободище, с., Дашівська СТГ, Вінниц. р-н 148

Снітків, с., Мурованокуриловецька СТГ, Могилів-Поділ. р-н 496, 503

Соболевка див. Соболівка

Соболівка, с., Турбівська СТГ, Вінниц. р-н 23, 277, 280

Сокілець, с., Немирівська МТГ, Вінниц. р-н 187, 203, 306, 311

Соколівка, с., Крижопільська СТГ, Тульчин. р-н 557

Соломірка див. Порик

Сонячне, с., Крижопільська СТГ, Тульчин. р-н 23

Сорока, с., Іллінецька МТГ, Вінниц. р-н 253, 322

Сосни, с., Літинська СТГ, Вінниц. р-н 222, 224
Сосонка, с., Стрижавська СТГ, Вінниц. р-н 256
Софіївка, с., Жданівська СТГ, Хмільниц. р-н 655, 658
Станілівка, с., Погребищенська МТГ, Вінниц. р-н 206
Станіславчик, с., Станіславчицька СТГ, Жмерин. р-н 443, 444
Стара Прилука, с., Турбівська СТГ, Вінниц. р-н 173, 275, 281, 282
Старе місто (р-н у Вінниці) 128
Стіна, с., Томашпільська СТГ, Тульчин. р-н 560, 570
Стрижавка, смт, Стрижавська СТГ, Вінниц. р-н 255
Стрижаків, с., Оратівська СТГ, Вінниц. р-н 250
Студена, с., Студенянська СТГ, Тульчин. р-н 576, 577
Сумівка, с., Бершадська МТГ, Гайсин. р-н 296
Сутиски, смт, Сутисківська СТГ, Вінниц. р-н 259, 260
Східне Поділля 37, 47, 372

Татариски див. Морозівка

Теплик, смт, Теплицька СТГ, Гайсин. р-н 328
Теплицька СТГ, Гайсин. р-н 324, 326
Терешпіль, с., Жданівська СТГ, Хмільниц. р-н 655, 658
Тиврів, смт, Тиврівська СТГ, Вінниц. р-н 37, 263
Тиврівська СТГ, Вінниц. р-н 262, 272
Тиврівщина 262–267, 269, 270, 273
Тиманівка, с., Тульчинська МТГ, Тульчин. р-н 531
Тирлівка, с., Джулинська СТГ, Гайсин. р-н 343
Томашпіль, смт, Томашпільська СТГ, Тульчин. р-н 23
Томашпільська СТГ, Тульчин. р-н 561, 564, 566, 568

Томашпільщина 561, 562, 564

Томашполь див. Томашпіль

Тростянець див. Тростянець

Тростянець, смт, Тростянецька СТГ, Гайсин. р-н 23, 331, 336

Тростянецька СТГ, Гайсин. р-н 332

Тростяначчина 330, 333

Тульчин, м., Тульчинська МТГ, Тульчин. р-н 23, 37, 99, 524–527, 529, 533, 534, 541, 542, 544, 545

Тульчинська МТГ, Тульчин. р-н 530, 532, 536, 539, 546

Турбів, смт, Турбівська СТГ, Вінниц. р-н 276

Тягун, с., Іллінецька МТГ, Вінниц. р-н 156

Удич, с., Теплицька СТГ, Гайсин. р-н 327

Українське, с., Жданівська СТГ, Хмільниц. р-н 655, 658

Уладівка, с., Іванівська СТГ, Хмільниц. р-н 660, 662

Уланів, с., Уланівська СТГ, Хмільниц. р-н 675, 682

Уланівщина 679

Улянівка, с., Ямпільська МТГ, Могилів-Поділ. р-н 486

Урожайне, с., Гніванська МТГ, Вінниц. р-н 143, 283, 286

Федорівка, с., Мурафська СТГ, Жмерин. р-н 682

Флеминда див. Оксанівка

Хижинці, с., Лука-Мелешківська СТГ, Вінниц. р-н 289

Хмельницький, м. 618, 620

Хмільник, м., Хмільницька МТГ, Хмільниц. р-н 37, 603–606, 608, 618, 620, 623, 625, 630, 633, 635, 636, 639, 643, 645, 647, 653

Хмільницька МТГ, Хмільниц. р-н 607, 609, 610, 612, 613–617, 619, 621, 624, 627, 631, 633, 646, 648, 650, 652, 653

Хмільниччина 611, 622, 628, 629, 633, 637

Хоменки, с., Джуринська СТГ, Жмерин. р-н 430

Цвіжин, с., Лука-Мелешківська СТГ, Вінниц. р-н 284, 287

Цекинівка, с., Ямпільська МТГ, Могилів-Поділ. р-н 23

Цекиновка див. Цекинівка

Цибулівка, с., Ободівська СТГ, Гайсин. р-н 356–358

Чемериси-Волоські див. Журавлівка

Червоне, с., Райгородська СТГ, Гайсин. р-н 360

Черепашинці, с., Калинівська МТГ, Хмільниц. р-н 586, 588, 592

Черневцы див. Чернівці

Чернівецька СТГ, Могилів-Поділ. р-н 516, 518

Чернівці, смт, Чернівецька СТГ, Могилів-Поділ. р-н 23

Чернятинці, с., Уланівська СТГ, Хмільниц. р-н 689, 692

Чеснівка, с., Уланівська СТГ, Хмільниц. р-н 676

Чечельник, смт, Чечельницька СТГ, Гайсин. р-н 23, 338, 341

Чечельниччина 337, 339

Човновиця, с., Оратівська СТГ, Вінниц. р-н 254

Чуків, с., Немирівська МТГ, Вінниц. р-н 196, 201

Шабельня, с., Дашівська СТГ, Гайсин. р-н 323

Шаргород, м., Шаргородська МТГ, Жмерин. р-н 23, 409, 410, 424

Шаргородська МТГ, Жмерин. р-н 413, 414

Шаргородщина 403, 407, 412, 417, 421, 423

Шершні, с., Сутисківська СТГ, Вінниц. р-н 261

Шпиків, смт, Шпиківська СТГ, Тульчин. р-н 23, 571

Шпиков див. Шпиків

Шумилів, с., Бершадська МТГ, Гайсин. р-н 293, 303

Шура, с., Брацлавська СТГ, Тульчин. р-н 549, 552, 553

Яблуновиця, с., Оратівська СТГ, Вінниц. р-н 253, 322

Ягідне, с., Мурованокуриловецька СТГ, Могилів-Поділ. р-н 493

Якубівка, с., Іллінецька МТГ, Вінниц. р-н 155, 295

Якушинці, с., Якушинецька СТГ, Вінниц. р-н 290

Ямпіль, м., Ямпільська МТГ, Могилів-Поділ. р-н 23, 466, 469, 477, 478, 480

Ямпільщина 474, 476, 478, 481

Ямполь див. Ямпіль

Янів див. Іванів

Яришів, с., Яришівська СТГ, Могилів-Поділ. р-н 521

Ярове, с., Шпиківська СТГ, Тульчин. р-н 573

Яруга, с., Могилів-Поділ. МТГ, Могилів-Поділ. р-н 23

Довідково-бібліографічне видання

Історія міст і сіл Вінницької області (1932–2022 рр.)

До 90-річчя утворення Вінницької області

Бібліографічний покажчик

Відповідальна за випуск Л. Б. Сенник,
директор Вінницької ОУНБ

Укладачі, комп'ютерний набір Н. В. Березюк, О. М. Зелена

Редагування С. В. Лавренюк

Дизайн обкладинки Н. В. Спиця